

ХРИСТИЯНСЬКИЙ ДУХОВНО-ПРОСВІТНИЦЬКИЙ ЧАСОПИС

1/2014 www.slovovchitelyu.org

Слово ВЧИТЕЛЮ

ГРАФ ЦИНЦЕНДОРФ

ПРАВО НА ПОВАГУ

НАЙРОЗУМНІША
СХОВАНКА

ЄВАНГЕЛІЯ
В КОЛЬОРАХ

СВІТ БІБЛІЇ

Наше кредо:

«Нести Слово Боже — ось наша мета,
щоб кожний учитель був учнем Христа!»

Головний редактор	Тарас Приступа
Редакційна колегія:	Тетяна Артерчук Олег Блошук Олександр Бондарчук Руслана Ковальчук Євген Никонюк Ольга Новікова
Літературний редактор	Світлана Филипчук
Дизайн і верстка	Альона Біла
Коректор	Оксана Сірооченко
Менеджер з розповсюдження	Артем Приступа
Відповідальна за випуск	Надія Доля

Засновник і видавець —
**Міжнародна громадська організація
«Надія — людям»**

Адреса: а/с 116, м. Рівне, 33028, Україна.
Телефон: (0362) 63-79-76
Факс: (0362) 62-05-12
e-mail: slovo@hopetopeople.org
www.hopetopeople.org

Видається за сприяння «Культурно-просвітницького центру
сприяння розвитку християнської культури та освіти».

Часопис зареєстровано в Міністерстві юстиції України.
Свідоцтво про державну реєстрацію: серія КВ
№ 12846-1730Р від 27 червня 2007 р.

Передплатний індекс — 99864.

Пожертви на видання часопису просимо надсилати
поштовим переказом на адресу МГО «Надія — людям»
з позначкою: «Пожертви на часопис „Слово вчителю“»,
або на рахунок: МГО «Надія — людям»,
р/р 26005213038700, АТ Укрсиббанк м. Харків,
МФО 351005, ЄДРПОУ 21081735 з позначкою:
«Пожертви на часопис „Слово вчителю“».

За умови передруку матеріалів посилання
на часопис «Слово вчителю» обов'язкове.

Рукописи не рецензуються і не повертаються.
Редакція залишає за собою право редагувати і,
за необхідності, скорочувати матеріали.

Посилання на Біблію або цитування окремих біблійних
текстів позначаються умовними скороченнями.
Список скорочень назв книг зазвичай подається
у виданнях Біблії. Посилання зазначаються з
дотриманням принципу «книга-розділ-вірш» і
розділяються знаками пунктуації. Наприклад:
Ів. 19:6–11, 13–20, 25–28; 1 Кор. 1:18–24.
Фрагменти з одного розділу розділяються комою (,),
а різні книги або розділи відокремлюються
крапкою з комою (;).
Якщо в тексті не зазначено інше, усі біблійні посилання
взято з Біблії в перекладі проф. Івана Огієнка.

Фото на обкладинці: «POWER CAMP» — 2013, Церква ЄХБ
«Життя», м. Рівне.

Надруковано: ТОВ фірма «Принт Хауз»,
33024, вул. Старицького, 50а, м. Рівне, тел. (0362) 62-34-68.
Наклад 1500 прим.

© «Слово вчителю» © МГО «Надія — людям»

І ще раз про Біблію, про її авторитет і силу, про її актуальність
і потужний вплив.

Вважаємо, що це не буде зайвим, хоча про Біблію немало
сказано й написано, також і в нашому часописі, тим паче
зараз, у такий критичний момент для нашої країни. За всі
роки незалежності ми не знали подібного напруження і
такого гострого протистояння, як зараз у ці дні смуту, зневіри
та тривоги. Тому не потрібно переконувати наших читачів,
наскільки актуальним і цінним, особливо зараз, є вічне й
непохитне Боже Слово — свята й абсолютна істина.

У часи безладу й розпачу Боже Слово може принести кожній
душі вітху та надію. Через Біблію до нас приходить пізнання
Того, Хто, незважаючи на війни, протистояння та революції, не
залишив Свій царський престол і через темряву веде до світла,
через смуток і горе — до радості, через безодню зла — до
великої та непереможної слави добра.

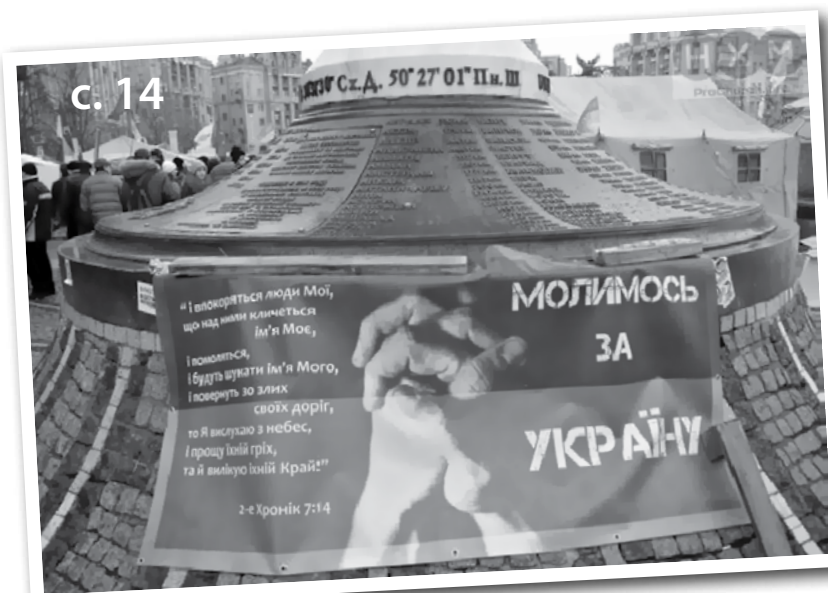
Ця Книга має силу упокорити серця ворогів і привести їх до
примирення, дає можливість придбати нову надію та силу жити,
упокорює перед Всемогутнім Монархом, який ніжно любить
Своїх підданих, а також є їхньою фортецею та твердинею.

Біблія відкривається, тобто стає зрозумілою тим, хто
довіряє її Автору. Вона вражає своєю красою, неземною
мудрістю та історичною точністю. Вона захоплює глибиною та
практичністю Доброї Звістки про викуплення і примирення з
Вічним Богом. Адже це найважливіше питання в житті людини:
як грішній людині примиритися зі Святим Богом.

Підкреслюю, немає нічого важливішого у філософському
значенні, бо кожен із нас є істотою морально відповідальною
перед своїм Творцем і цього ніхто й ніколи не відміняв. І саме
це виділяє нас, людей, серед усього Божого творіння, адже
Біблія стверджує, що «Бог... створив світ і все, що в ньому...»
(Дії. 17:24).

Перечитавши сторінки нашого часопису, не зупиніться. Ідіть
далі. Читайте вічне Боже Слово. Читайте його дітям, читайте
своїм ближнім. Це Слово живе і потужне, щоб змінювати,
переплавляти та відроджувати людські серця, наповнюючи їх
Любов'ю та Правдою.

Тарас Приступа,
головний редактор

Зміст

ПОГЛЯД ФАХІВЦЯ

- 4** Віра і надія на Бога робить моє життя максимально змістовним
Іван Бондарчук

АКТУАЛЬНА ТЕМА

- 7** Чому саме Біблія?
Любомир Турчак
- 9** Сентенції про світ Біблії
Олег Блощук
- 11** Цілісність Біблії. Єдність Старого і Нового Завітів
Іван Кундеренко

СТУДІЇ БІБЛІЇ

- 13** Структура і тематика Біблії

ПОДІЇ

- 14** В часи тривоги, зневіри і сумніву...
Надія Доля
- 15** Навчальний комплекс із основ християнської етики для сьомого класу
Василь Махлюк

НАУКА І ХРИСТІЯНСТВО

- 16** Граф Цинцендорф
Олег Блощук
- 18** Скарби Острозьких
Андрій Медведєв

МЕТОДИКА І ДОСВІД

- 19** Перспектива для радісного життя
Наталія Ліщук
- 23** Прагну багато знати
Ірина Коваль
- 25** Золотий пошук
- 26** Коли Біблія заговорила
Оксана Смірнова
- 27** Богонатхненність Біблії
- 31** Найважливіша Книга в житті людини
Софія Прокопчук
- 36** Десять заповідей Божих
Світлана Луцук
- 39** Bible-ринг

МОЛОДЬ У ПОШУКУ

- 41** Біблія в моєму житті
Олександр Калінський, Юлія Семенюк, Богдан Боруцький, Лариса Віселева, Ірина Полонська

СПРАВИ СІМЕЙНІ

- 43** Право на повагу
Януш Корчак
- 44** Домашня освіта
Тетяна Артерчук
- 48** Чарльз Сперджен. Перші кроки віри
Ольга Новікова

ХРИСТІЯНСТВО І МИСТЕЦТВО

- 50** Серіал «Біблія» — про що він?..
Олег Блощук

РОЗДУМИ ДУШІ

- 52** Свята дрібниця
Найрозумніша схованка
Олена Медведєва
- 53** Нікого... крім Бога
Ніна Дворницька
- 54** Сім днів
Марина Антонєць

З ПОШТОВОЇ СКРИНЬКИ

- 57** Що ми маємо робити під час посту?
Марія Гриців

ТВОРЧА СТОРІНКА

- 59** Євангелія в кольорах
Надія Доля

Віра і надія на Бога робить моє життя максимально змістовним

Інтерв'ю з Олександром Бондарчуком

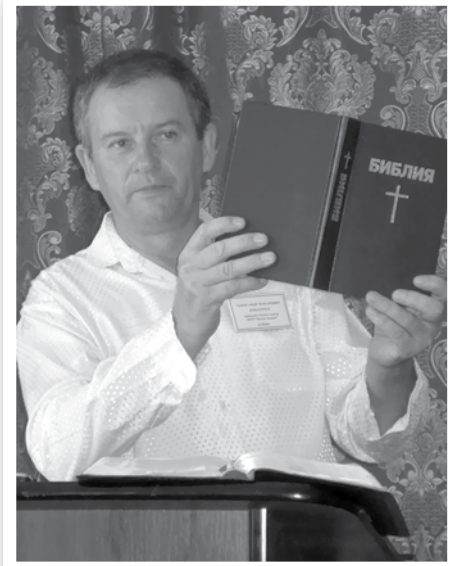
Олександр Бондарчук народився в 1953 р. на Рівненщині. Технічну освіту здобув у Харківському індустріально-педагогічному технікумі (1976) та Рівненському національному університеті водного господарства та природокористування (1986). Тривалий час працював майстром, викладачем спецдисциплін у професійному ліцеї залізничного транспорту м. Здолбунова Рівненської обл.

2003 р. закінчив Київську духовну семінарію. Диякон церкви «Джерело життя» м. Здолбунова.

З 2001 р. працює в Міжнародній громадській організації «Надія — людям» завідувачем відділу освіти. Голова правління МГО «Надія — людям».

Одружений, батько двох дорослих синів.

З 2005 р. Олександр і Валентина Бондарчуки здійснюють опіку над випускниками шкіл-інтернатів Рівненської обл., уже більше 30 дітей благословили в самостійне життя.

*О*лександр Макаровичу, як відбулося Ваше перше знайомство з Біблією?

— Пригадую, що коли вперше мені довелося взяти в руки Біблію, я не захопився нею. У моїх батьків була ця Книга, так як у більшості сімей сьогодні, але я не бачив, щоб вони її читали. Упродовж років, навчаючись і навчаючи інших, мені доводилось читати багато літератури, тож Біблію сприймав як одну з повчальних книг. І лише після того, як відбулася моя особиста зустріч з Богом, коли Ісус Христос увійшов у моє серце і став Господом мого життя, я відчув бажання і потребу пізнавати Його та Його волю, читаючи Святе Письмо. Це було в 1998 р., тобто по-справжньому читати Біблію я почав уже після сорока.

Під час інтерв'ю. З Олександром Макаровичем розмовляє один із вихованців — студент НаУ «Острозька академія» Іван Бондарчук

Розпочав з Євангелія від Івана, у якому описані прихід на землю, життя, служіння, смерть та воскресіння Ісуса Христа. Далі переді мною вже не стояло питання: читати чи ні. Я скуштував «небесного хліба» й прагнув його ще. Щоправда, був період, коли Слово викрило в мені безліч недоліків, які стосувалися, можливо, не стільки зовнішньої поведінки, скільки внутрішнього світогляду. Спочатку я намагався виправитися власними зусиллями, але дедалі більше розчаровувався в собі, оскільки сам не міг упоратися зі своїми проблемами та спокусами. Я знову шукав порятунку у Біблії і знайшов його в Першому посланні до коринтян: «Вас спіткала спокуса не інша, як людська; але вірний Бог, Який не допустить, щоб ви були спокушувані понад сили, але при спокусі дасть і вихід, щоб ви могли перенести» (10:13). Як 20 років тому, так і сьогодні я переконаний, що мій Господь завжди прийде на допомогу через Своє Слово.

— На яких принципах формувався Ваш світогляд і як він змінився під впливом Божого Слова?

— Щоб відповісти на це запитання, потрібно замислитися над питанням буття. Про це думали наші попередники, міркують наші сучасники, будуть роздумувати наші нащадки. Я не розпочинав свого життя з нуля, бо мої попередники підготували для мене «грунт». Тобто, я народився у християнській сім'ї, де були напрацьовані певні форми та методи виховання, здобув освіту, професію, навички для самостійного життя тощо. Усе це не трапилося само собою. Попередні покоління навчалися, трудилися, створювали, щоб я міг цим скористатися.

Усі люди цього світу, і я також, окреслюють собі низку актуальних питань, і в процесі життя їх переглядають, аналізують, вносять корективи.

Пройшовши певний етап свого життя, я почав замислюватися над іншими питаннями: чи існує щось поза цим Усесвітом, який ми спостерігаємо? Як виник наш світ? Що є людина в ньому і які її перспективи на майбутнє? Що буде зі мною після смерті?

Шукаючи відповіді на хвилюючі запитання, я наполегливо перечитував Біблію, знайомився з Божими заповідями, які ставали червоним чи зеленим світлом на моєму життєвому шляху, і дійшов висновку, що істина — в Богові. Як написано в останній книзі Біблії — Об'явленні Івана Богослова: «Благословення, і слава, і мудрість, і хвала, і честь, і сила, і міць нашому Богу на вічні віки! Амінь!» На цьому й базується мій світогляд.

— А зараз як часто Ви звертаєтесь до Біблії?

— Біблія є основою мого життя, яка змінила Духом Святим мій світогляд, моє мислення і поведінку. Упродовж 20 років християнського життя прагну більше пізнати Автора цієї Книги, Який відкриває для мене все нові й нові істини.

Щодня намагаюся провести особистий час з Богом, що, правда, не завжди вдається. А ось спільне читання Біблії в нашій сім'ї — незмінне правило! Читаємо її щоденно, уранці й увечері маємо годину зі Словом, читаючи розділ однієї із книг. Намагаюся робити це цікаво, у жвавій формі, практикуючи різні методи.

— Яким перекладом Біблії користуєтесь?

— Мій улюблений переклад професора Івана Огієнка, хоча, готуючись до проповідей, виступів чи лекцій, користуюся різними перекладами та довідниками. Головне — намагаюся почути, що Господь хоче мені відкрити, що я маю передати тим, до кого звертаюся. Кожен текст Писання застосовую насаперед до себе. Завжди намагаюся зрозуміти, що Творець хоче відкрити особисто для мене із цього уривку.

— Які Ваші улюблені тексти з Біблії?

— Усі тексти Біблії є цінними, бо «усе Писання Богом натхнене, і корисне до навчання, до докору, до направи, до виховання в праведності, щоб Божя людина була досконалою, до всякого доброго діла готова» (2 Тим. 3:16–17). Для нашого служіння особливо актуальним є текст: «Привчай юнака до дороги його, і він, як постаріється, не уступиться з неї» (Пр. 22:6). Люблю роздумувати над таким уривком: «Багато разів і багатьма способами в давнину промовляв був Бог до отців через пророків, а в останні ці дні промовляв Він до нас через Сина, що Його настановив за Наслідника всього, що Ним і віки Він створив. Він був сявом слави та образом істоти Його, тримав усе словом сили Своєї, учинив Собою очищення наших гріхів, — і засів на правиці величності на висоті» (Євр. 1:1–4).

— Яка мета Вашого життя?

— Якщо дати коротку відповідь на поставлене питання, то я живу для того, щоб прославити мого Господа і Спасителя Ісуса Христа, який усе зробив, аби я мав життя з надлишком. Саме з цієї метою я та моя сім'я служимо Господу. З 2001 р. разом із дружиною почали більш плідно служити дітям шкіл-інтернатів. Спочатку у вихідні, потім і в канікулярні дні ми привозили їх у свою сім'ю, а згодом запропонували жити разом із нами. Щорічно з нами проживає 10 дітей, які закінчили школу-інтернат і вступили на навчання для здобуття професії. За ці роки в самостійне життя ми благословили більше 30 юнаків та дівчат. Двоє з них, окрім професії, здобули вищу освіту. Зараз один юнак продовжує навчання у виші, двоє навчаються в коледжі,

Валентина і Олександр Бондарчуки

решта — у ліцеях. Нещодавно один із наших випускників одружився, ми всією сім'єю були запрошені на весілля, де благословляли наших дітей.

Ми не оформляємо на дітей піклування, не одержуємо допомоги від держави, натомість вкладаємо кошти своїх пенсій та заробітних плат. Разом із дружиною продовжуємо працювати в освітній сфері 38-й рік. Незважаючи на пенсійний вік, продовжуємо працювати в Міжнародній громадській організації «Надія — людям».

Віра і надія на Бога робить моє життя максимально змістовним. Я, як і кожна людина, потребую елементарних речей: їжу, одяг, житло, але, придбавши їх, ми не вважаємо, що це є головною метою нашого життя. Без пального літак не полетить, проте головне призначення його не в тому, щоб бак було заповнено паливом. Ісус Христос учив, що головна мета життя — шукати Царства Божого і Його праведності (Мт. 6:31–34). Тому моєю головною метою в цьому житті є розвиток душі, характеру, коли я намагаюся діяти й реагувати на події навколишнього світу згідно з Божими повеліннями. І незалежно від обставин у моєму житті, — добрі чи погані, вони не можуть зашкодити мені в досягненні головної мети: любити Бога, коритися Йому, намагатися догодити й пам'ятати, яку ціну Він заплатив, щоб я мав життя.

— Хтось може сказати: «Гаразд, Ви так розумієте життя, а я — інакше, у кожного своя правда». Що б Ви відповіли такій людині?

— Так, я неодноразово чув такі висловлювання, навіть у нашому домі.

Для правильного розуміння християнської правди, необхідно нагадати про Ісуса Христа, Учителя і Бога. Він не ►

Вихованці сім'ї Бондарчуків

лише навчав людей істині, але Він Сам є Істина (Ів. 14:6). Окремі люди в цьому світі все життя шукають правди, шукають у собі, серед інших людей, але не в Бога, тому й не знаходять її. Дивуюся, коли це стосується тих, які називають себе християнами. Не можна вірити в Бога й не вірити Богові. У Божій Книзі — Біблії — є відповіді на запитання, необхідні людині.

— Поряд із вихованням у своїй сім'ї випускників шкіл-інтернатів, Ви займаєтесь розвитком предмета християнської етики в Україні. Як поєднуєте ці служіння?

— Головною підтримкою в усіх моїх служіннях є Господь. Моя дружина Валентина також є моєю вірною помічницею, упродовж усіх 37 років вона працює разом зі мною і є першою допомогою в усіх ситуаціях на роботі й удома. У відділі освіти вже понад десять років разом із нами трудиться Руслана Ковальчук, яка має великий досвід роботи на освітянській ниві й у практичному християнському житті.

Наше служіння полягає в донесенні Слова Божого дітям, батькам та освітянам через курси духовно-морального спрямування та позаурочні заходи: факультативи, клуби, виховні години, семінари, конференції, конкурси, батьківські збори, табори відпочинку, християнський духовно-просвітницький часопис «Слово вчителю» тощо. Ми переконані, що лише Слово і Святий Дух може змінити світогляд людини.

— Яке місце займає етика в християнському вченні?

— Щоб відповісти на це запитання, коротко проаналізую Послання до римлян, де апостол Павло, власне, і визначає місце етики в християнському житті. Ось у якому порядку розкриває він християнську доктрину.

1. 1:1—5:11, Божий промисел. Бог уможливорює примирення людини із Собою, прийняття нею Бога та відновлення стосунків, утрачених у Едемському саду.
2. 5:12—8:39, Божий задум перетворення характеру людини та її прославлення.
3. 9:1—11:36, остаточне відновлення та спасіння Ізраїлю.
4. 12:1—16:27, християнська етика.

Первинним правилом у християнстві є відновлення стосунків людини з Богом, етичні ж правила є вторинними. Наведу декілька прикладів. Коли ми купуємо автомобіль чи велосипед, то не ставимо собі за основну мету — дотримуватися всіх правил вуличного руху. Мета придбання транспортного засобу полягає в практичному його застосуванні: поїздках на роботу, відпочинок, перевезенні вантажів тощо. Дотримання правил вуличного руху — це спосіб безпечного руху для власника та перехожих.

Ми не народжуємо дітей, аби навчити їх етичних правил. Ми хочемо мати близьких собі людей, ніжити, любити та піклуватися про них. Згодом, у процесі розвитку дитини ми навчаємо її, як себе поводити. Так і Господь створив людство не для того, щоб обмежувати його поведінку законами та правилами. Згідно з Писанням, Бог створив людину за Своїм образом та подобою як моральну духовну істоту, щоб мати з нею міцні стосунки, щоб людина насолоджувалася спілкуванням з Богом. Він також навчив її етиці, давши їй певні правила та закони.

Трагедія становища людини не в тому, що вона неправильно себе поводить і часто робить погані вчинки, її трагедія — у відчуженні від Бога, розриві стосунків із Творцем, що й призводить до поганих учинків. Пригадайте притчу про блудного сина (Лк. 15:11–32). Трагедія сталася не тоді, коли блудний син опинився в чужій країні, де розтратив усе майно. Трагедія сталася, коли син відкинув батька.

Християнська етика впливає з милості Бога, котрий Сам відновлює Свої стосунки з людиною. Тому останні розділи свого Послання, присвячені етиці, апостол Павло починає із заклику: «Тож благодаю вас, браття, через Боже милосердя, — повіддавайте ваші тіла на жертву живу, святу, приємну Богові, як розумну службу вашу, і не стосуйтеся до віку цього, але перемініться відновою вашого розуму, щоб пізнати вам, що то є воля Божа, — добро, приємність та досконалість» (Рим. 12:1–2). У наступних розділах Павло говорить християнам про їхній моральний обов'язок, який полягає в тому, щоб своїм життям догоджати Богові, докладаючи фізичних, емоційних, інтелектуальних та духовних сил. І щоб цього досягти, вони потребують перетворення власного світогляду, своїх цінностей і поведінки. Павло послідовно й докладно розкриває їм милостивий характер Бога, лише потім веде розмову про етичний обов'язок своїх братів. Не слід думати, якщо людина дотримується всіх моральних приписів, то Господь дарує їй Свою милість. Навпаки: спочатку людина знаходить Божу милість, яка й стає мотивом для виконання нею морального обов'язку. Саме в Божій милості людина черпає сили для моральних учинків.

— Ваші побажання читачам журналу.

— Маючи Біблію, запозичивши досконалі форми та методи навчання у найвеличнішого Вчителя і Бога Ісуса Христа, ми можемо впливати на тих, хто нас оточує, кого довірив нам Господь. Прийде час і всі ми дамо звіт, якою дорогою йшли самі й куди спрямовували наших дітей. Бажаю, щоб ніхто не помилився із вибором цього шляху. 🙏

Розмовляв Іван Бондарчук

Чому саме БІБЛІЯ?

**«Споконвіку було Слово, а Слово в Бога було,
і Бог було Слово» (Ів. 1:1)**

У кожної людини є свої цінності, які визначають її стиль життя. Я хочу пороздумувати разом із вами про Слово Боже. Чому воно повинно стати головною цінністю нашого життя?

Розпочнемо з незаперечних фактів, які стосуються Біблії.

Біблія є найвидаванішою книгою у світі. Щоденний наклад Біблії становить 32876 примірників, тобто кожну секунду у світі друкується одна Біблія.

Біблія є книгою, яка має найбільше перекладів. Вона перекладена на 2036 мов і діалектів.

Біблія — найпопулярніша книга у світі. Біблія без всякої реклами користується популярністю протягом майже 2000 років, будучи на сьогодні бестселером № 1.

Біблія — найдоступніша для розуміння книга для людей із будь-яким рівнем освіти. Сьогодні немає іншої такої книги, яку б з однаковим інтересом читали і малограмотна сільська жителька, і столичний академік. Я знаю людину, яка в 60 років навчилася читати по Біблії.

Біблія тримає рекорд за тривалістю створення. Книги, що складають Біблію, писали з XV ст. до Р. Х. по I ст. після Р. Х. — протягом 1600 років!

Біблія єдина книга у світі, створена колективом авторів, які ні в чому не суперечать один одному, хоча більшість із них не були знайомі й жили в різний час. Серед авторів Біблії — царі (Соломон, Давид), пастух (Амос), лікар (Лука), рибалки (Петро та Іван), пророки (Мойсей, Ісая, Даниїл), полководець (Ісус Навин) тощо — усього 40.

Біблія є найбільш коментованою книгою. Біблія на сьогодні визнана книгою, на яку написано найбільше число коментарів. Тільки в Оксфордській бібліотеці зібрано на одне Перше послання апостола Івана таку кількість робіт, яка займає приміщення в 20 м².

Біблія є найдорожчою книгою. Найбільша сума, коли-небудь сплачена за рукопис, була віддана за Синайський кодекс — один із найдавніших списків Біблії. Цей скарб, що належав російській імператорській родині, радянський уряд продав Великобританії в 1923 р. за 510 000 доларів.

Біблія — найбільш переслідувана книга. Парадокс гонінь на Біблію полягає в тому, що забороняли її не тільки супротивники християнства, але й офіційна християнська церква! Наприклад, Тулузький собор 1229 р. заборонив під страхом смерті читати Біблію світським особам. А ще через п'ятнадцять років, у 1244 р., Терраконський собор заборонив читати Біблію і священнослужителям.

Біблія — пророча книга. Саме пророцтва, за висловом одного з учених, «накладають на Біблію печать Божественності». Підраховано, що Слово Боже містить понад 3000 виконаних пророцтв, які стосуються давніх і сучасних держав.

Усі книги, які є на землі, дають знання, а Біблія змінює життя людини. Вона здатна впливати на долі цілих народів і окремих людей. Яким чином вона це робить?

«Усе Писання Богом натхнене, і корисне до навчання, до докору, до направи, до виховання в праведності, щоб Божа людина була досконала, до всякого доброго діла готова» (2 Тим. 3:16–17).

Пишучи ту чи іншу книгу, люди мали якесь до цього спонування. Хтось або щось їх надихало написати це. Природа, яка оточувала людей, спонукала їх до написання романтичних романів, полон спонукав писати про свободу, війна спонукала писати про помсту.

У Біблії вказано причину того, чому її автори взяли за перо: *«Усе Писання Богом натхнене», «Споконвіку було Слово, а Слово в Бога було, і Бог було Слово».*

Отож, якщо Сам Бог вирішив написати для людини Своє Послання, то нам варто задуматись і подивитись, чого Він хоче досягнути в нашому житті через Слово.

I. Навчити

«Усе Писання Богом натхнене, і корисне до навчання...» (2 Тим. 3:16).

Усі люди чогось вчать, і, як наслідок, стають тими, чого вчать і від кого вчать. «Скажи, хто твій друг, і я скажу, хто ти», «З ким людина поведеться, того вона набереться». Уважно подивіться на своє життя, і ви побачите в ньому життя своїх батьків, принципи учителів, які вас учили, і відображення книг, якими ви захоплювалися. Коли мої діти були маленькими, я помітив, як різні мультфільми впливають на їхню поведінку. Коли мультфільми сповідували добру поведінку, діти поводити себе чемно, тільки-но вони подивляться жорстокі, агресивні сцени, відразу ставали збудженими.

Чого Слово Боже хоче навчати нас?

Розповісти правду про Бога.

Це єдине істинне джерело, яке розкриває Бога Всесвіту. Біблія говорить про сутність Бога, про те, що Він всемогутній, всюдиприсутній, всезнаючий, незмінний... *«І був Аврам віку дев'ятидесяти літ і дев'яти літ, коли явився Господь Аврамові та й промовив до нього: "Я Бог Всемогутній! Ходи перед лицем Моїм, і будь непорочний!"» (Бут. 17:1).* Також Біблія розкриває характер Бога: люблячий, справедливий, милосердний, довготерпеливий, милуючий, прощаючий... *«І дерить своє серце, а не свою одіж, і навернеться до Господа, вашого Бога, бо ласкавий Він та милосердний, довготерпеливий та милостивий, і жалкує за злом!» (Йоїл. 2:13).*

Розповісти правдиву історію.

Найдостовірніша історія Всесвіту описана у Святому Письмі. *«І трапилося тими днями, вийшов наказ царя Августа переписати всю землю. Цей перепис перший відбувся тоді, коли владу над Сирією мав Квіріній» (Лк. 2:1–2).* Так Лука достовірно описує події, коли народився Ісус Христос.

Навчити стосунків. У Біблії описані всі види стосунків, які існують між різними людьми. Вона описує, як потрібно жити в шлюбі й сім'ї, як працювати на роботі, якими принципами керуватися, виплачуючи заробітну плату. Також вона дуже добре описує принципи педагогіки.

«І ото, як Ісус закінчив ці слова, то народ дивувався з науки Його. Бо навчав Він їх, як можновладний, а не як ті книжники їхні» (Мт. 7:28–29). «А раб Господній не повинен сваритись, але бути привітним до всіх, навчальним, до лиха терплячим, що навчав би противників із лагідністю, чи Бог їм не дасть покаяння, щоб правду пізнати, щоб визволитися від сітки диявола, що він уловив їх для роблення волі своєї» (2 Тим. 2:24–26). Чого немає в Біблії з того, що ти хочеш навчитися?

II. Докорити

«Усе Писання Богом натхнене, і корисне до навчання, **до докору...**» (2 Тим. 3:16).

Нас часто докоряють, а може, ще більше ми докоряємо інших. Чи потрібно читати Слово Боже, щоб ще воно нас докоряло?

Більшість людей, які нас докоряють, не мають на меті допомогти нам. Святе Писання, коли докоряє, то завжди має тільки одну мету — зробити нас кращими. Коли воно докоряє, то завжди дає правильний вихід. «Хто крав, нехай більше не краде, а краще нехай працює та чинить руками своїми добро, щоб мати подати нужденному» (Еф. 4:28). «Бо заплата за гріх — смерть, а дар Божий — вічне життя в Христі Ісусі, Господі нашім!» (Рим. 6:23).

Правильний докір — це прекрасний засіб початку змін. Віддай своє життя під вплив Слова Божого й переконаєшся, що так жити приємно та радісно. Усе, що ти читатимеш і практикуватимеш, відповідатиме обіцяному в Біблії. Нам дуже потрібне правильне виправлення. Ми не бачимо всього життя реальним. Кажуть: «Два ока добре, а чотири ще краще». Коли ми читаємо Писання й живемо ним, то тими двома іншим очима є Сам Бог.

III. Направити

«Усе Писання Богом натхнене, і корисне до навчання, до докору, **до направи...**» (2 Тим. 3:16).

Кожну людину в житті щось або хтось направляє: учителі, друзі, реклама, інтернет... І, в більшості випадків, наслідком цих направлень є розчарування. Ви навчалися в школі, інституті й бачили, як викладачі навчали вас. Тепер ви прийшли викладати в школу й починаєте використовувати ці принципи, які застосовували до вас. Виникає запитання: наскільки правильно було те, як вас навчали?

Ми можемо йти шляхом, який на 90 % правильний, і через деякий час побачити, що результати дуже мізерні. Відтак ми повинні вибирати Слово

Боже, бо воно направляє людину в житті. У кожному нашому кроці Слово готове підправити наш шлях до 100 % правильного. «Я вам усе показав, що, працюючи так, треба поміч давати слабим, та пам'ятати слова Господа Ісуса, бо Він Сам проказав: «Блаженніше давати, ніж брати!» (Дії 20:35). Учителю, який користується таким принципом, матиме задоволення від своїх учнів і викладання. Такий педагог ніколи не скаже: «Що за учні в мене, які нічого не знають». Його мова буде наступна: «Ви знаєте те, що я вас навчив». «Браття, я себе не вважаю, що я досягнув. Та тільки, забуваючи те, що позаду, і спішаючи до того, що попереду» (Фил. 3:13). Знаючи цей принцип, ви ніколи не хвалитимете попередні класи учнів, а завжди будете сконцентровані на тому, щоб якомога більше вкласти в тих, хто зараз, щоб вони досягнули максимуму.

У яких сферах свого життя ти зараз маєш потребу, щоб тебе направили? Біблія це зробить правильно.

IV. Виховати

«Усе Писання Богом натхнене, і корисне до навчання, до докору, до направи, **до виховання в праведності...**» (2 Тим. 3:16).

Коли нас виховували, то переважно про нас навіть не думали. Батьки переживали про свою репутацію, а не про майбутнє дитини. «Як ти міг це зробити?» Учителі хвилювалися за свій статус учителя, а не за те, що буде в майбутньому з учнями.

Слово Боже виховує людину так, щоб вона пожинала в майбутньому благословенні наслідки. Виховання, яке пропонує Біблія, здебільшого пов'язане з мріями людей. Майже всі люди мріють бути щасливими. От що нам пропонує Писання для вирішення цієї проблеми: «Нехай книга цього Закону не відійде від твоїх уст, але будеш роздумувати про неї вдень та вночі, щоб додержувати чинити все, що написано в ній, бо тоді зробиш щасливими дороги свої, і тоді буде щастити тобі» (Іс. Нав. 1:8).

Батьки і діти — це ще одна болюча тема. Батьків дратує неслухняність дітей, а діти незадоволені відсутністю батьків і їх непослідовністю. Біблія має й тут свої прекрасні вказівки: «Діти, — слухайтеся своїх батьків у Господі, бо це справедливо!.. А батьки, — не дратуйте дітей своїх, а виховуйте їх в напаминанні й остеререженні Божому!» (Еф. 6:1–4).

Учителів мучить вічна проблема, як зробити так, щоб учні їх слухали. Святе Писання радить: «Хоч могли ми потужними бути, як Христові апостоли, але ми серед вас були тихі, немов годувальниця та, яка доглядає

дітей своїх» (1 Сол. 2:7). Павло — апостол і засновник церков, говорити про те, як він міг би себе поводити і як він себе поводив. Ви можете поводити себе, як великий учитель, а можете бути для дітей «мамою-годувальницею». Вибір залежить від того, хто вас виховував, або виховує. Хочеться побажати всім досконало-го виховання, а його пропонує лише Слово Боже.

Чого хоче досягнути Біблія в житті людини?

«Усе Писання Богом натхнене, і корисне до навчання, до докору, до направи, до виховання в праведності, **щоб Божа людина була досконалою, до всякого доброго діла готова**» (2 Тим. 3:16–17).

Люди всіх держав мріють про досконалого президента. Неодружені шукають половинку для шлюбу, яка буде задовольняти всі їхні потреби й бажання. Учні хочуть учитися в досконалих учителів. Діти мріють про батьків, які їх розумітимуть, любитимуть і прийматимуть такими, які вони є.

Однак історія свідчить про те, що держава має такого президента, які в неї люди. Шлюбні пари частенько утворюються за принципом: «Яке їхало, таке здибалось».

Чи є вихід із ситуації, яка склалася? Ми читаємо в Слові Божому про те, що воно хоче зробити кожну людину досконалою й готовою робити всякі добрі справи. Виходить, що коли люди в державі почнуть читати Біблію, то, як наслідок, почнуть змінюватись, і тоді буде благочестивий президент. Коли молода людина, перш ніж одружитися, почне захоплюватися Святим Писанням, як наслідок, вона вдосконалиться й на неї зверне увагу добра й побожна половинка. Учителі, які читають Біблію й керуються її істинами в житті, стають добрими годувальниками, які піклуються про своїх учнів. Учні, бачачи таку поведінку вчителя, теж захочуть бути добрими й учитися, максималь-но прикладаючи зусилля.

Біблія — це Слово Боже, Сам Бог відкрив Себе в ній, воно все Богом натхнене (Ів. 1:1). Тому зроби Слово своєю найголовнішою цінністю і ти станеш досконалим і будеш готовий до всякого доброго діла. 🙏

Любомир
Турчак,
директор
Рівненського
біблійного
інституту,
пастор
церкви ЄХБ
«Благодаць»,
м. Рівне

Навчаючись у школі, я неодноразово чув вислови «біблійні міфи», «біблійна легенда про створення світу». І вони сформували моє початкове ставлення як до Біблії, так і до світу, який вона описує. Якись євреї, які не кращі за греків, їхній Бог, їхні вигадки й усні передання — що тут може бути цінного?

Це було в далекі 80-і рр. ХХ ст. Та з того часу мало що змінилось. І що з того, що ми називаємо нашу Україну християнською? У більшості людей збереглося таке ж ставлення до Біблії і того «міфічного» світу, який вона описує.

Але читаючи цю Книгу, я дійшов висновку, що той світ і ті істини, які вона розкриває, той світ людей і їхніх учинків, який вона описує, не просто не міфічний, а набагато «живіший» і дієвіший, правдивіший і актуальніший, ніж описаний багатьма сучасними книжками. Декілька сентенцій на цю тему я хочу запропонувати вам, шановні читачі.

Сентенції про світ Біблії

Світ Біблії — живий

Світ Біблії настільки «живіший» за стародавні міфи й відрізняється від них, як фото відрізняється від живої людини. Сторінки Біблії — не мертві міфи про якісь героїчні подвиги, це реальні історії, які відповідають на актуальні життєві питання. І ці питання із плином часу аж ніяк не змінилися.

Цей світ показує живих людей із їхніми переживаннями, слезами, болем, радістю. Цей світ відкриває справжнє життя, якого ми так часто уникаємо. Чого варта лише Книга Псалмів, у якій переплітається буря емоцій і почуттів, які відкривають глибокі людські переживання. Коли людям боляче — вони плачуть перед Богом, коли вони отримують перемоги — вони співають і славлять Бога, і, здається, зметуть усі перепони на шляху. І зразу ж поряд — злість на ворогів і бажання звести на їхні голови кари за гидотне життя, і тут же — смертельна туга, яка охоплює від передчуття незворотного.

Або ж роздуми Еклезіяста, коли він у філософському скептицизмі піддає сумніву все та скрушно зітхає: «Усе марнота, що б людина не чинила під сонцем». І ловиш себе на думці — це не просто слова, що колись сказав далекий мені філософ, це твої думки, коли ти зустрічаєшся з горем один на один, це твій біль від порожнечі марних учинків, це твоя пустка після спроби заповнити життя веселощами і «добрими справами». Це твої переживання, коли ти ввечері залишаєшся наодинці зі своїм сумлінням. Це те, що ти зустрічаєш повсякчас сьогодні в реальному житті...

Читаючи історії Біблії, розумієш — ці люди жили реальним життям у реальному світі й відчували реального Живого Бога, який реально брав участь у їхньому житті. І цей Бог хотів, щоби ми мали не рафіноване поняття релігії у цьому недовгому існуванні на нашій планеті, а справжнє життя. Життя, пронизане Життям, хоч би як каламбурно це не звучало.

Світ Біблії — чесний

Вивчаючи в інституті давню літературу, мені довелося читати багато історичних описів, літописів і книг, які змальовували свій час. Найчастіше це були панеїрики — прославлення чогось «нашого» (князя, дружини, козаків тощо) на противагу «не нашому».

Проте, занурюючись у Біблію, з подивом помічаєш, що ця Книга набагато чесніша за всю історичну літературу. У ній просто й правдиво подаються життєписи тих, хто тоді жив. Не суперсвятих, які не помічають незгоди, не абсолютно правильних королів, які ніколи не помиляються, та й не пасторальні сцени минувшини. У ній описано життя різних людей, що, бажаючи догодити Богові й жити побожним життям, усе ж припускалися помилок, упали в гріх і часом боялися людської думки більше, ніж Божого гніву.

Чого варта лише постать Мойсея — вождя ізраїльського народу. Чому Бог вирішив показати, що перед тим, як стати великим пророком, він був просто високопосадовцем-убивцею, який злякався свого вчинку? І чому для усвідомлення свого неправильного мислення йому знадобилося аж 40 років бути простим пастухом, який навіть говорити розучився?

Чому Слово показує, що поклик на пророче служіння ніяк не вберігає від того, що твої діти житимуть безпутно? Адже саме так трапилося в сім'ї Самуїла, одного з найбільших суддів Ізраїлевих, із тим, хто помазав на царство першого ізраїльського царя!

Чому Біблія описує життя Давида не як суцільну сагу, де лишень перемоги і звияти над ворогами? Чому Бог указує на те, що цей чоловік (і що з того, що цар...) заради своїх пожадливістей учинив перелюб із дружиною свого довіреного соратника, а щоби приховати свій ганебний учинок, убив нещасного чоловіка?

Чому?.. Ні, без чому: згадайте, хто були апостоли і як вони поводитись у житті, попри те, що розуміли, що ходять із Месією? Ділили портфелі міністрів, підносили за Його спиною свій авторитет, хотіли звести вогонь із неба за те, що їх не прихистили на ніч. Багато чого хотіли зробити...

Читаючи увесь цей набір невтішних історій і біографій, усе ж запитуєш: чому? І розумієш, що Слово Боже було дане не для того, щоби втішити наше «єго» чи заспокоїти його. А навпаки — відкрити наше реальне становище, чесно показати, що немає такого місця, посади чи серця, які могли б уникнути блудливої пастки гріха. Розуміючи це, я можу чесно подивитися на своє життя і визнати його абсолютну невідповідність навіть до того, що я сам вважаю важливим.

Світ Біблії — суворий

Нещодавно в прокат вийшов серіал «Біблія», який у художній формі змальовує багато біблійних історій. Під назвою серіалу зазначено, що фільм містить елементи насильства й перегляд цього фільму дозволено лише тим, хто досягнув 16-літнього віку. Дивно, що після назв сучасних бойовиків, де показують ріки крові та купи розірваних тіл, така засторога стоїть не часто... Але мушу погодитися з таким застереженням, бо світ Біблії доволі суворий.

Та його суворість полягає не у звірствах чи насиллі, а в тому, що Біблія змальовує світ таким, який він є, без цензури й прикрас. А сучасний толерантний світ, де розмиті поняття добра, честі, відданості й цноти, боїться такої рішучості й усіляко дискредитує ті чесні й суворі вимоги, які диктує Слово Боже.

Адже світ Біблії — це не казка, де все закінчується добре, де всі хороші обов'язково перемагають, а зло — завжди нікчемне й нетямуще. Навпаки, на сторінках цієї Книги ми часто можемо побачити, що ті, хто йде за Богом і хоче жити праведним і побожним життям, можуть не досягти в земному житті ні успіху, ні процвітання, ні визнання.

Чого вартий лише життєпис пророка Єремії, який 25 років намагався достукатися до сумління людей, провіщаючи суд Божий усім тим, хто не розкається перед Богом, але його ніхто не слухав і не чув. За свою вірність Богові він стерпів безліч знущань і покарань, найбільшим із яких була руйнація Єрусалима — Божого міста, свідком чого він став.

Проте, мені здається, не потрібно перераховувати всіх історій із Біблії, краще почитати те, що написано на її сторінках:

«І що ще скажу? Бо не стане часу мені, щоб оповідати про Гедєона, Варака, Самсона, Ефтая, Давида й Самуїла та про пророків, що вірою царства побивали, правду чинили, одержували обітниці, паці левам загороджували, силу огненну гасили, утікали від вістря меча, зміцнялись від слабости, хоробрі були на війні, обертали в розтіч полки чужоземців; жінки діставали померлих своїх із воскресіння; а інші бували скатовані, не прийнявши визволення, щоб отримати краще воскресіння; а інші дізнали наругу та рани, а також кайдани й в'язниці. Камінням побиті бували, допитувані, перепилювані, умирани, зарубані мечем, тинялися в овечих та козячих шкурах, збідовані, засумовані, витерпілі. Ті, що світ не вартий був їх, тинялися по пустинях та горах, і по печерах та проваллях земних. І всі вони, одержавши засвідчення вірою, обітниці не прийняли...» (Євр. 11:32–39).

Ці суворі й жорстокі слова змушують нас переоцінити своє ставлення до релігії й слідування за Богом і визнати — часто ми хочемо, як усі, пройти гладеньким шляхом у вічність. Ці ж слова дають змогу зрозуміти сенс наших страждань і поневірянь на цій землі, нагадуючи, що шлях із Богом не легка прогулянка, а щоденне життя довіри Йому за будь-яких обставин.

Світ Біблії стверджує відповідальність людини

Хочу нагадати, що ми всі — виховані на казках. Нам би хотілося, щоби раз! — і все вийшло. Так само нам би хотілося, щоби було і з вірою в Бога. Але Біблія змальовує не життя у казці, де Бог виступає такою собі чарівною паличкою. Слова Божі звертають нашу увагу на те, що все наше життя — це вибір. Що ми вибираємо — те стає центром життя. Усе, що записано на сторінках Книги, акцентує

нашу увагу на питанні, чи готові ми йти до самого кінця заради нашого вибору. Адже саме в Біблії стверджується духовний закон — що людина посіє, те саме й пожне. Чи готові ми прийняти невтішний факт, що все своє життя сіяли не те? Або, чи готові ми бути вірними до кінця, навіть якщо за це потрібно буде заплатити своїм життям? Нагадаю лише дві історії, такі несхожі, але, водночас, такі подібні за своєю суттю.

Апостол Яків (один із дванадцятих учнів Ісуса Христа) був забитий царем Іродом Агірією на втіху юдейським старійшинам лише за свою віру в Спасителя Ісуса Христа. Він не вчинив жодного гріха, вартого смерті, проте із готовністю пішов на неї, знаючи, що переконання, які були в його серці, набагато важливіші від цього земного існування.

Апостол Петро, який тричі зрікся Христа, але у прощенні Ісуса знайшов сили визнати цей гріх перед друзями, а пізніше — стати одним зі стовпів Церкви і керувати нею аж до смерті, був розп'ятим униз головою...

Багатьох така відповідальність лякає. Адже в наш час тотальної ситуативної етики й конформізму ми відвикли вірити в те, що саме наш вибір впливає на все наше життя. Адже ми — як усі: усі вибирають, усі щось роблять, усі й несуть відповідальність. І думаємо, що як і усі, гуртом підемо в рай. І лише стикнувшись із тим, що розкриває Біблія, ми починаємо розуміти — не як усі... Особисто я, індивідуально, наодинці з Богом повинен приймати рішення і будувати своє життя. Навіть наперекір усім.

Світ Біблії дає надію

Думаю, що багато-хто, прочитавши все вищезазначене, злякається такого світу й такого життя. І це було б правильно, якби світ Біблії не був світом надії. Ні, не так... НАДІЇ.

Бо саме там, на сторінках цієї стародавньої Книги, за лаштунками історії й марнотою людської біганини, ми бачимо Бога, Який усе це бачить і розуміє, Який є єдиним прихистком на землі, повний гріха та спотворений цим гріхом. Він неначе каже: «Подивіться, до чого ви самі себе довели! Я знаю це й Сам приходжу у світ, щоби дати звільнення від усієї цієї скверни та бруду».

Прихід на землю Ісуса Христа, Який пережив усе, що може пережити людина на цій землі, від народження в хліві до смерті на хресті, відкриває цю безмежну надію. Надію, яку Бог дарує кожному, хто, зрозумівши свій гріховний, невтішний стан, приходять до Нього. І саме Син Божий життями мільярдів простих людей, які довірилися Йому в цій непростій житті, ствердив правдивість Божих слів: «Кожен, хто вірує в Нього, не буде засоромлений... Бо кожен, хто покличе ім'я Господнє, буде спасений!»

Чи хочу я вірити такій Книзі? Так. У такі слова набагато легше вірити, адже вони, без прикрас і замовчувань, відкривають усе те, що може спіткати мене в цьому житті й що може сповнити моє серце. Такі слова більше відповідають тому, що я бачу навколо. І така Книга говорить до мого серця більше, ніж будь-які інші. Бо в ній я бачу реальне життя реальних людей і дію Реального Бога.

Олег Блощук

ЦІЛІСНІСТЬ БІБЛІЇ

Єдність Старого і Нового Завітів

Одного разу почув вислів про те, що Старий Завіт — це перший том Біблії. Не знаю чому, але це порівняння врізалось мені в пам'ять, та якось одразу щось не сподобалось у ньому. У такому підході відчувався якийсь недолік, але протягом тривалого часу я не міг зрозуміти, у чому саме його хибність. Як не дивно, з'ясувати це допоміг новий підхід до сучасних телесеріалів.

Річ у тім, що раніше при перегляді багатосерійного фільму без попередньої серії наступна була незрозуміла. І якщо ви починали перегляд із середини, то постійно в когось перепитували, хто є хто і що вже відбулося. А потім, мабуть, на догоду зайнятим людям, з'явилися такі серіали, де серії є самостійними. Тепер пропуск однієї чи навіть кількох із них суттєво не впливає на перегляд. Саме це ми іноді робимо із Біблією, сприймаючи Старий і Новий Завіти як два «епізоди» (так прийнято називати «серію» у деяких випадках), або ще гірше «сезони» (частини). Але Біблія — це одна книга!

Часто ми просто не знаємо, що робити зі Старим Завітом. Звісно, можна використовувати його по-різному. У цій невеликій статті хотів би застерегти від деяких типових помилок при читанні Старого Завіту й дати кілька практичних порад для його кращого розуміння.

Усе Писання свідчить про Ісуса Христа

Перша помилка, про яку знає більшість студентів богословських закладів, може здаватися досить важеною науково й академічно, але такий підхід не є практичним. При цьому класичному книжковому підході Старий Завіт сприймають як звід законів: моральних, ритуальних і законодавчих. Чому цей варіант не є практичним? По-перше, у Старому Завіті містяться не лише закони. А по-друге, не завжди цей розподіл є чітким і зрозумілим.

Другий, достатньо розповсюджений варіант — це вибіркоче читання. Декларативно ми віримо в богонатхненність і важливість усіх книг Біблії, але на практиці ставимося до них вибірково, припускаючи, що деякі книги для нас важливіші й корисніші, ніж інші. Звісно, мало хто

з християн наважиться сказати: «Ця Книга Біблії не така вже й корисна». Однак факт залишається фактом. Ця вибіркочність може набувати цікавої форми — це коли ми, користуючись лише нам відомим принципом, деякі постанови зі Старого Завіту застосовуємо, а деякі відкидаємо, мовляв, «це було раніше й нас не стосується». Скажімо, серед безлічі постанов Старого Завіту є заборона носити одяг, який зшитий із суміші тканин. Це ми не квапимося виконувати. Тоді як у деяких інтерпретаторів Писання з невідомих причин є дивні заборони, які вони висмикують із Старого Завіту. Наприклад, необґрунтована заборона жінці з'являтися на богослужінні протягом 40 днів після пологів, якщо вона народила хлопчика, і 80 днів, якщо народила дівчинку, тощо.

Вибіркове читання Біблії є помилковим

Третя помилка — це зовсім не вбачати різниці між Старим і Новим Завітом. Деякі відмінності є, і нехтувати цим — неправильно, бо тоді ми будемо неправильно тлумачити Писання. Різниця полягає хоч б у тому, що в Старому Завіті люди очікували Месію, що мав прийти, а в Новому Завіті — Він прийшов.

Ще один хибний варіант читання Старого Завіту — робити це без будь-яких сталих принципів і підходів, так би мовити, намання.

Виникає логічне питання: як тоді читати Біблію, і Старий Завіт зокрема? Ісус Христос, говорячи про Писання та необхідність їх досліджувати, говорить, що «вони свідчать про Нього» (Ів. 5:39), і, оскільки жодної книги Нового Завіту на момент проголошення цієї фрази не було, Христос конкретно говорив про Старий Завіт. Уже потім Павло говоритиме про богонатхненність усього Писання (2 Тим. 3:16), і якщо декому вдасться довести, що він у тому уривкові, адресованому Тимофієві, швидше за все, мав на увазі Старий Завіт (незважаючи на те, що тоді окремі книги Нового Завіту вже існували), то Петро, говорячи і про Писання Старого Завіту, і про листа Павла, ставить їх в один ряд (2 Петр. 3).

Протягом історії Церкви, богослови намагаються знайти рівновагу: як і не втратити єдність Писання, і не проминати увагою безсумнівну відмінність між Старим і Новим Завітами. Виникають різні школи, різні думки й різні підходи: хтось шукає одну або декілька тем, які є спільними для всього Писання, хтось приділяє більше уваги певному вченню, спільному для Старого й Нового Завітів.

Писання має духовну і предметну єдність

Так, дехто говорить, що головною темою Біблії є побудова Богом «суспільства» за Його задумом, дехто говорить, що основною темою Біблії є розказати нам про шлях спасіння. Утім, оскільки метою цієї статті не є переконати в правильності того чи іншого богослов'я, я хотів би більше уваги приділити словам Христа — Писання свідчать про Нього й мають особливу силу. Помітьте, що в момент спокуси, про яку йдеться у Лк. 4 і Мт. 4, Христос цитує Писання, незважаючи на те, що все, сказане Ним, є Словом Божим. А втім, що це означає, що Писання свідчать про Нього? Як це змінює моє читання Писання?

Найперше, Писання — від Бога і про Бога. Так, звісно читаємо їх ми, користь вони приносять нам, але оскільки Автор є Бог, то Йому належить як авторство, так і спосіб читання Писання. Те, що Писання є корисними для нас, — це побічне, привхідне. Розуміючи, що Писання від Бога, і те, як мені читати Писання, також встановлено Богом, — я маю зрозуміти, що Біблія говорить про Одного Бога. Писання має духовну єдність і предметну єдність. Що ж тоді робити з відмінностями? Старий Завіт справді містить у собі рядки, які складно зрозуміти й узгодити з нашим, християнським повсякденним життям. Але що ж насправді

стоїть за цими повеліннями, законами чи історіями, які нам важко сприйняти? Ми дізнаємось там про характер Бога. Навіть коли ми читаємо про певні тимчасові повеління щодо раціону або інших повсякденних і сакральних речей, у цих уже минулих повеліннях ми знаходимо те, що відкриває нам Бога. Ці повеління ніколи не були самоціллю, навіть Закон Мойсея був даний, щоб привести нас до Христа (читайте про це в листі апостола Павла до галатів).

У чому користь читання Біблії як ОДНІЄЇ книги? Без Старого Завіту, нам було б складно заповнити пробіли

Найперше, Біблія говорить про серце Господа

стосовно того, що відбувалося протягом років очікування Месії, ми би не розуміли Його ревного ставлення до Своєї слави. Тоді як без Нового Завіту, ми могли б хибно думати, що колись спасалися виконанням Закону. Утім, Писання говорить про Одного Бога, якого ми розуміємо краще, лише читаючи «усе Писання».

Саме тому треба пам'ятати, що Біблія — єдине ціле. І Церква заснована на «пророках і апостолах», на тому, що написали як ті, так і інші: пророки склали Старий Завіт, а апостоли — Новий, і цей сполучник «і», радше значить, як Старий, так і Новий.

Отже, читаючи Біблію, варто пам'ятати про наступне:

- ♦ Писання є авторитетним, нормативним; я не визначаю значення тексту, переді мною хіба що є вибір: упокорити себе тексту, чи ні. Біблія має силу, вона заради слави Божої. Те, що я — отримувач, не має слугувати підставою вважати себе рівним Писанню, або підноситись над ним;

- ♦ якщо переді мною текст, який говорить про тимчасові повеління (текст звучить для конкретної групи людей і не повторюється за інших обставин і іншим групам людей), я все одно можу там дізнаватися про Божий характер. Оскільки характер Бога не змінюється із часом, усе, що я дізнався про Бога в одній із книг Біблії, — правильно завжди;

- ♦ Біблія — це не книга лише принципів або морально-етичних настанов, найперше, Біблія говорить про серце Господа;

- ♦ оскільки за текстом Біблії стоїть Бог, то лише в поєднанні всього Писання я можу побачити картину цілісно й набути правильного розуміння всіх речей.

Іван Кундеренко

Декілька застережень стосовно Слова Божого

«Не додавайте до того, що я вам наказую, і не зменшайте з того, щоб виконувати заповіді Господа, Бога вашого» (Повт. Зак. 4:2).

«Кожне слово, що я наказую його вам, будете додержувати виконувати, не додаси до нього, і не відіймеш від нього» (Повт. Зак. 13:1).

«...ані йота єдина, ані жоден значок із Закону не минеться...» (Мт. 5:18).

«До слів Його не додавай, щоб тебе не скартав Він, і щоб неправдомовцем не став ти» (Пр. 30:6).

«Коли хто до цього додасть що, то накладе на нього Бог кари, що написані в книзі оцій» (Об. 22:18).

«А коли хто що відійме від слів книги пророцтва цього, то відійме Бог частку його від дерева життя, і від міста святого, що написане в книзі оцій» (Об. 22:19).

«Не перекидайте Слова Божого» (2 Кор. 4:2).

«Гнів Господній над тими, хто нехтує Його словами» (2 Хр. 36:16).

«Слово буде судити того, хто не приймає його» (Ів. 12:48).

«Хто погорджує словом Господнім, той шкодить собі» (Пр. 13:13).

Вплив Слова Божого

Може зробити мудрим на спасіння. 2 Тим. 3:15.

Спасає кожного, хто вірує. Рим. 1:16.

Зміцнює душу, умудряє недосвідченого. Пс. 18:8.

Звеселяє серце, просвітлює очі. Пс. 18:9.

Дає пізнання правди. Ів. 8:32.

Спричиняє духовне народження. Як. 1:18; 1 Петр. 1:23.

Очищає. Еф. 5:26.

Збудовує. Дії 20:32.

Освятчує. Ів. 17:17.

Робить нас учнями Ісуса Христа. Ів. 8:31.

Захищає від гріха. 1 Ів. 2:1; Пс. 118:11.

Народжує віру в Ісуса Христа. Ів. 20:31; Рим. 10:17.

Навчає молитви. Ів. 15:7.

Навчає чистоти життєвої дороги. Пс. 118:9.

Навчає досконалості й готує до добрих діл. 2 Тим. 3:17.

Навчає життєвої мудрості. Іс. Нав. 1:8.

Робить нас плідними й успішними. Пс. 1:3.

Потішає. Пс. 118:92; Рим. 15:4.

Напоумляє. Пс. 118:104, 130.

Є духовною поживою. Мт. 4:4.

Судить думки та наміри серця. Євр. 4:12; Ос. 6:5.

Структура і тематика Біблії

КНИГИ СТАРОГО ЗАВІТУ

I. П'ятикнижжя Мойсеєве

1. **Перша книга Мойсеєва: Буття** — створення світу; початок історії ізраїльського народу.
2. **Друга книга Мойсеєва: Вихід** — вихід ізраїльського народу з єгипетського рабства.
3. **Третя книга Мойсеєва: Левит** — закони ізраїльського народу.
4. **Четверта книга Мойсеєва: Числа** — подорож ізраїльського народу в обіцяну землю.
5. **П'ята книга Мойсеєва: Повторення Закону** — закони ізраїльського народу — підсумок.

II. Книги історичні

1. **Книга Ісуса Навина** — підкорення Ханаану.
2. **Книга Суддів** — перші 300 років в обіцяній землі.
3. **Книга Рут** — початок месіанської сім'ї Давида.
4. **Перша книга Самуїлова** — заснування Ізраїльського царства, помазання першого царя.
5. **Друга книга Самуїлова** — царювання Давида.
6. **Перша книга Царів** — розділення царства на Юдейське та Ізраїльське.
7. **Друга книга Царів** — історія розділення царства.
8. **Перша книга хроніки** — царювання Давида.
9. **Друга книга хроніки** — історія Південного Царства.
10. **Книга Ездри** — повернення з вавилонського полону.
11. **Книга Неемії** — відбудова Єрусалима.
12. **Книга Естер** — порятунок юдейського народу від знищення.

III. Книги повчальні, поетичні

1. **Книга Йова** — таємниця страждань.
2. **Книга Псалмів** — національний пісненик Ізраїлю.
3. **Книга приповістей Соломонових** — мудрість Соломона.
4. **Книга Еклезіястова** — суєта тимчасового життя.
5. **Пісня над піснями** — возвеличення подружньої любові.

IV. Книги пророцькі

Книги великих пророків

1. **Книга пророка Ісаї** — пророцтво про Месію.
2. **Книга пророка Єремії** — остання спроба врятувати Єрусалим.
3. **Плач Єремії** — плач над зруйнованим Єрусалимом.
4. **Книга пророка Єзекіїля** — «І пізнаєте, що я Господь».

Книги малих пророків

1. **Книга пророка Даниїла** — пророк у Вавилоні.
2. **Книга пророка Осії** — відступництво в Ізраїлі.
3. **Книга пророка Йоїла** — заклик до покаяття і обітниця Духа Святого.
4. **Книга пророка Амоса** — пророцтво про відновлення дому Давида і його правління.
5. **Книга пророка Овдія** — знищення Едома.
6. **Книга пророка Йони** — місія милосердя в Ніневії.
7. **Книга пророка Михея** — Віфлеєм — місце народження Месії.
8. **Книга пророка Наума** — зруйнування Ніневії.
9. **Книга пророка Авакума** — проголошення суду й проголошення віти: «Праведний житиме вірою».
10. **Книга пророка Софонії** — проголошення «дня Господнього».
11. **Книга пророка Озії** — відбудова храму.
12. **Книга пророка Захарія** — пророцтво про відбудову Єрусалима й прихід Месії, Якого не приймуть.
13. **Книга пророка Малахії** — останнє слово до непокірного народу.

КНИГИ НОВОГО ЗАВІТУ

I. Чотириєвангеліє

1. **Євангеліє від св. Матвія** — Ісус розкривається як Месія.
2. **Євангеліє від св. Марка** — Ісус розкривається як Чудотворець.
3. **Євангеліє від св. Луки** — Ісус розкривається як Син Людський.
4. **Євангеліє від св. Івана** — Ісус розкривається як Син Божий.

II. Книга історична

1. **Дії святих апостолів** — заснування Церкви.

III. Послання апостола Павла

1. **Послання св. апостола Павла до римлян** — сутність Христа.
2. **Перше послання св. апостола Павла до коринтян** — різні церковні труднощі.
3. **Друге послання св. апостола Павла до коринтян** — Павло захищає своє апостольство.
4. **Послання св. апостола Павла до галатів** — спасіння через благодать, а не за законом.
5. **Послання св. апостола Павла до ефесян** — повнота в Христі.
6. **Послання св. апостола Павла до филип'ян** — єдність Церкви.
7. **Послання св. апостола Павла до колосян** — божественність Ісуса.
8. **Перше послання св. апостола Павла до солунян** — підхоплення Церкви.
9. **Друге послання св. апостола Павла до солунян** — друге пришествя Господа.
10. **Перше послання св. апостола Павла до Тимофія** — піклування про Церкву Христову.
11. **Друге послання св. апостола Павла до Тимофія** — останні настанови Павла.
12. **Послання св. апостола Павла до Тита** — підбадьорення церквам.
13. **Послання св. апостола Павла до Філімона** — прохання Павла за раба.
14. **Послання до євреїв** — Христос — посередник Нового Завіту.

IV. Соборні послання

1. **Соборне послання св. апостола Якова** — віра та добрі діла.
2. **Перше соборне послання св. апостола Петра** — звернення до церкви, яка перебуває в гоніннях.
3. **Друге соборне послання св. апостола Петра** — пророкування відступництва.
4. **Перше соборне послання св. апостола Івана** — про любов.
5. **Друге соборне послання св. апостола Івана** — попередження про лжеучителів.
6. **Третє соборне послання св. апостола Івана** — відсторонення негідних співробітників.
7. **Соборне послання св. апостола Юди** — настанови для збереження чистої віри й попередження про лжеучителів.

V. Книга пророцька

1. **Об'явлення св. Івана Богослова** — завершальна перемога Христа.

В ЧАСИ ТРИВОГ, ЗНЕВІРИ І СУМНІВУ...

На нашу землю прийшли смутні часи. Мирний протест групи людей проти некоректних дій влади переріс у нечуване за всі роки існування Української держави силове протистояння. Хтось називає це національно-визвольним рухом, а хтось спробою державного перевороту. Так чи інакше, це вибух людського болю й відчаю і палке прагнення до свободи та справедливості. На жаль, замість співчуття і порозуміння народ зіткнувся з ненавистю, жорстокістю і насиллям.

Драматизм ситуації посилюється тим, що з обох боків барикади стоять люди однієї крові — українці, одного віросповідання — християни. У багатьох із них є сім'ї, батьки й матері, дружини, діти. Від того, як вирішиться цей конфлікт, залежить їхнє майбутнє. Кожна свідомо людина повинна відчувати цю відповідальність!

«Я звертаюся до тих, хто сьогодні стоїть по обидва боки конфлікту, до протестуючих і до озброєних представників влади, а також до тих, хто впливає на них наказами чи закликами: кожен з вас перед Богом відповідатиме за свої слова і дії, за пролиту кров і завдані каліцтва. Цієї відповідальності ніхто не уникне, від неї ніхто не буде звільнений!» (Патріарх Філарет)¹.

Досліджуючи Святе Письмо, ми знаходимо кілька принципових граней відповідальності християн перед суспільством. Зрозуміло, що ця відповідальність лежить на нас не лише в дні суспільно-політичних криз, але в такі моменти її розуміння особливо важливе.

◆ Насамперед, християнам потрібно молитися. Молитва — головна наша зброя, вона надзвичайно могутня, але не нашою силою, а силою Божою.

«Нам потрібна заступницька молитва, яку ми практикуємо дуже і дуже рідко. Заступницька молитва про Україну характерна тим, що ми прагнемо максимально, наскільки це можливо, зрозуміти і відчувати... процеси, які відбуваються в Україні і на Майдані. Заступницька молитва про українців характерна тим, що ми можемо ототожнити себе з історичним болем, стражданнями і почуттями цього народу таким чином, що можемо щиро молитися від імені українця, українського народу, просячи Бога про заступництво, оскільки знаємо його біль, оскільки плачемо разом із ним. У заступницькій молитві

немає місця ненависті, а тільки глибоке співчуття через розуміння глибини болю української сім'ї і народу. Ми не можемо молитися заступницькою молитвою, якщо дивимося на людину зверху, зневажаючи її за переконання, зневажаючи її за любов до свободи, радіючи (хай навіть тихенько, підступно, в душі) насильству влади над народом... Прошу молитися заступницькою молитвою, щоб Бог через ці страшні випробування дав здатність людям по обидва боки барикад побачити Свою безумовну любов, Свою жертву викуплення за гріх на Хресті Христа» (Т. Дятлик)².

◆ Віруючі люди за будь-яких обставин повинні чинити правду, незалежно від того, що відбувається навколо.

У цьому була сила Ісуса Христа. Він робив те, що правильно. Він не ставив Собі за мету скинути один уряд і встановити інший. Але разом із тим Він не боявся говорити про проблеми тих, хто перебував тоді при владі (Мт. 23). Він називав зло — злом і добро — добром, тому що підпорядковувався волі Отця, а не тиску якоїсь політичної сили, що діяла в суспільстві. Цим вирізнявся й Іван Хреститель. Він прийшов не для того, щоб воювати з Іродом. Він проповідував покаєння, готуючи шлях для Месії. Але не оминув увагою гріх царя, а сміливо викрив його (Мт. 14:3). Це було характерно й для апостолів. Вони були законслухняними громадянами, та в ситуаціях, коли вимоги влади суперечили чітким Божим повелінням, апостоли безстрашно вибирали послух істини (Дії 5:29).

«Якщо ви живете в оточенні, де всі говорять неправду, то говоріть правду, і ваше слово буде революційним! Якщо живете в країні, де крадуть, — не крадіть, навіть якщо це приведе вас до певних матеріальних невигод! Таким чином ви закладете скарб для свого особистого життя і для життя вашого оточення, який не вимірюється в грошовому еквіваленті... Щоб перемогти опонента в мирний спосіб, потрібно бути духовно і морально вищим за нього...» (Голова УГКЦ Святослав Шевчук)³.

◆ Незважаючи на те, що християни перебувають у бурхливому океані зла, вони покликані творити добро скрізь і завжди. Апостол Павло говорить про це дуже конкретно: «Не будь переможений злом, але перемагай зло добром» (Рим. 12:21).

Зустрічаючись із несправедливістю, злом, нахабністю й неприхованим обманом, важко продовжувати робити добро. Це, напевно, можливо лише для тих, хто знає Бога й перебуває в Ньому, хто наповнюється Його почуттями.

◆ Віруючі люди прагнуть до миру за будь-яких обставин (1 Кор. 7:15).

Спонукувані своїми інтересами, почуттями й пристрастями, люди легко наповнюються непримиренною ворожістю. Завдання віруючих людей — принести в атмосферу антагонізму здатність шукати мир й передавати його іншим. «Блаженні миротворців, бо вони синами Божими стануть» (Мт. 5:9). Писання не гарантує, що ми завжди досягатимемо миру, але воно вимагає, щоб ми завжди прагнули миру й шукали його (1 Петр. 3:11).

◆ І найголовніше, що християни повинні робити, — це проповідувати Євангелію.

² Дятлик Т. Два кольори і заступницька молитва. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://dyatlik.net/archives/1511>.

³ Глава УГКЦ назвав рецепт перемоги. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://risu.org.ua/ua/index/all_news/state/national_religious_question/55123/

¹ Заява патріарха Київського і всієї Руси-України Філарета з приводу останніх суспільних подій. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.cerkva.info/uk/news/patriarch/4338-zajava.html>

Навіть якщо в якійсь країні в результаті революції й удалось б установити ідеальний політичний лад (якого на землі не існує) з ідеальними порядками в суспільстві (що неможливо у світі гріха), не знаючи Христа, піддані цієї держави після смерті успадковують вічну загибель. Розуміння цінності людської душі й реальності вічності обов'язково змінює пріоритети відроджених людей. Спасіння стає важливішим за встановлення нової влади й проповідь — важливіша від політичної діяльності.

«Будь-яка ідеологія або партійна програма без учення Христа в своїй основі стане руйнівною для українських державних і громадських інститутів... Вихід є лише в Христі, насамперед в покаянні перед Ним за насилля над людьми. Тому що лише Його милість і благодать, викуплення і прощення відновлюють образ людини, створеної за Його образом і подобою. І лише бачачи в іншому образ і подобу Божу, ми можемо зупинити насилля, тому що через очі іншого на нас дивиться Христос. Тому що тільки

там, де двоє чи троє, чи більше людей збираються в Ім'я Його, Він обіцяє бути серед них» (Т. Дятлик)⁴.

У ці дні ми, християни, проходимо серйозні випробування нашої вірності Богові та Його Слову. Ця ситуація може допомогти кожному з нас дослідити, насамперед, своє серце. Ми можемо виявити в своєму серці страх, або байдужість, або зло і ненависть, або бажання справедливості й помсти. Можемо виявити пріоритетність земних цінностей над небесними.

Нехай Господь допоможе нам виявити власні пристрасті, щоб, проходячи через великі випробування, ми передусім пильнували, аби наші серця прагнули змінюватися в образ Ісуса Христа. Слава Богові! 🙏

Матеріал підготувала Надія Доля

⁴ Дятлик Т. Не сокрушенья, не молитвы... Мне нужен истинный пророк... — [Электронный ресурс]. — Режим доступа: <http://dyatlik.net/archives/1516>.

НАВЧАЛЬНИЙ КОМПЛЕКС ІЗ ОСНОВ ХРИСТІЯНСЬКОЇ ЕТИКИ ДЛЯ СЬОМОГО КЛАСУ

Наприкінці 2013 р. побачив світ навчальний комплекс із основ християнської етики для сьомого класу загальноосвітньої школи. Це вже третій навчальний комплекс із грифом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, який поряд із навчальними комплексами для п'ятого та шостого класів підготовлений у Національному університеті «Острозька академія» і буде використовуватися в процесі вивчення християнської етики в загальноосвітніх навчальних закладах України. У навчальний комплекс входить підручник, хрестоматія і зошит.

До роботи над створенням навчального комплексу долучилося сім авторів. Очолов роботу авторського колективу доктор педагогічних наук, професор, декан гуманітарного факультету Національного університету «Острозька академія» Василь Миколайович Жуковський.

Структура підручника для сьомого класу є такою ж, як структура попередніх підручників для п'ятих–шостих класів. Це титульна сторінка та слово авторів до учнів, зміст підручника, тематичні та контрольні уроки, загальний словник термінів духовно-морального змісту.

Відповідно до уроків підручника, у хрестоматії викладені тематично підібрані художні твори морально-етичного змісту для глибокого засвоєння матеріалу, що вивчають на уроках.

Робочий зошит теж побудований відповідно до змісту навчального посібника й містить перелік завдань для роботи на уроці та самостійного опрацювання вдома.

Кожний урок у підручнику теж має чітку структуру. Першою вказана тема та біблійний вірш, що підкріплює тему. Наступними є нові слова й поняття, які пропонуються учневі для вивчення, та вступний текст до теми із запитаннями. Кожен урок містить біблійний текст, який ліг в основу тематики уроку. Також урок містить художній текст морального змісту невеликого обсягу із завданнями до нього. У кінці уроку учневі запропоновані життєві ситуації згідно з темою та варіанти їх розв'язання. Завершують урок контрольні запитання й завдання для домашнього опрацювання.

Теми для вивчення, що подані в підручнику із християнської етики для сьомого

класу, досить різноманітні. Серед них теми, що виховують особисті якості дитини згідно з християнським вченням, наприклад: «Урок 1. Справжній і фальшивий ідеали», «Урок 6. Наполегливість», «Урок 8. Віра, Надія, Любов», «Урок 20. Сила волі» тощо. Також є теми, які глибше знайомлять дітей з історією християнства, постаттю Ісуса Христа, християнським служінням та розумінням біблійних істин. До прикладу, це «Урок 2. На чому стоїть християнство», «Урок 3. Святість як наслідування Христа», «Урок 22. Навернення та каяття», «Урок 28. Христос — дорога, правда і життя».

Важливим у змісті підручника є те, що в ньому значна увага звернена на вивчення української культури, звичаїв, традицій, мови, місця християнства в житті українського народу, відомих українських діячів та сподвижників. Для вивчення цих тем запропоновані такі уроки: «Урок 17. Мова — то дарунок Бога», «Урок 25. Видатні діячі українського народу», «Урок 26. Будівничі української духовності», «Урок 27. Християнські символи у традиціях та культурі українського народу» тощо.

Видання комплексу з основ християнської етики для сьомого класу було здійснено тиражем 5000 примірників за кошти Всеукраїнського благодійного фонду «Східноєвропейська гуманітарна місія», тому до шкіл України ці навчальні комплекси потраплять безкоштовно. 🙏

Матеріал підготував Василь Махлюк

ГРАФ ЦИНЦЕНДОРФ

Біля входу в картинну галерею Дюссельдорфа зупинилась дорога карета. Із неї вийшов молодий чоловік років дев'ятнадцяти. Його одяг, постава, поведінка свідчили, що цей молодик — представник знатного роду. Службовець, який зустрічав високого гостя, шанобливо застиг у дверях.

Як пізніше з'ясувалось, відвідувачем галереї був імперський граф Ніколай Людвіг фон Цинцендорф. На той час він подорожував Європою й відвідував визначні місця батьківщини. Шанобливо провівши вельмиповажного гостя до початку експозиції, службовець тихцем залишив графа, щоби той міг на самоті насолодитися великими полотнами.

Спливав час, настав вечір, а відвідувач ніяк не з'являвся із коридорів галереї. Стурбований службовець знайшов його перед картиною Доменіко Феті «Оце людина!». Чемно кашлянувши, представник галереї тихо повідомив графа, що заклад має зачинятися на ніч. І раптом на півслові запнувся, коли молодий вельможа повернувся до нього.

Його щоким були мокрими від сліз, а губи шепотіли молитву. Адже на картині, окрім Ісуса Христа, що стояв у терновому вінку, була зображена дерев'яна перекладаина із написом латиною: «Я постраждав за тебе, а що ти зробив заради Мене?» Саме ці слова пронизали серце юного графа й змусили його замислитися над духовною складовою свого життя.

І саме там, перед картиною, на самоті зі своїми думками, бажаннями серця і поглядом Христа, пережив духовне народження юний граф Ніколай Людвіг фон Цинцендорф — людина, що стала одним зі стовпів Моравської церкви та місіонерського руху у світі.

Дитинство і юначі роки

А починалось усе як і у всіх. 26 травня 1700 р. у дворянській сім'ї Цинцендорфів у Дрездені народився хлопчик, якого назвали Ніколаєм Людвігом. Усі в сім'ї Цинцендорфів були ревними прихильниками релігійного руху пієтистів, тому не дивно, що хресним батьком молодого графа став засновник цього руху Філіп Якоб Шпенер. Протягом перших десяти років дитя зростало в лоні сім'ї в атмосфері любові й поклоніння Господу.

Відтак молодий граф був відданий до навчання в Гаалі, відомий на той час «Педагогіум», заснований А. Г. Франке. Саме там, у школі остаточно сформувалися його пієтичні погляди.

Пізніше був Віттенберзький університет (де колись викладав Мартін Лютер). Поряд із вивченням права й приготуванням до державної служби, Ніколай студював Біблію, праці Мартіна Лютера, зустрічався із визначними релігійними діячами свого часу й подорожував Європою. Така «бухлива» теологічна самоосвіта наклала відбиток на майбутню долю Цинцендорфа. Сприймаючи близько до серця закли-

ки Лютера, хоча й відкидаючи певну ортодоксію великого реформатора, молодий граф хотів усім серцем служити Богові й повністю довірити Йому своє життя.

Духовна посвята

Ще в Гаалі він організував союз в ім'я Христа, що носив назву «Орден гірничного зерна» (Mancipia virtutis), члени якого поважали вчення Христа не на словах, а всім своїм життям. Усі бажаючи вступити в цей орден, мали давати обітницю, що визначала їхню долю назавжди:

- бути добрими до всіх людей;
- бути вірними Христу;
- нести Євангелію світові.

Кожен член ордену носив каблучку із написом «Ніхто не живе для себе».

Сам Цинцендорф часто молився молитвою: *«Нехай будуть ще тисячі тих, хто в призначеному Тобою плані й шляху, і в тих повеліннях, до яких Ти покликав їх, не залишаючи свого звичного поклоніння й не створюючи для себе нової церкви, виявлять свою внутрішню сутність як мужі Божі, як члени Твого невидимого й істинного тіла перед усіма людьми заради Тебе. Амінь».*

Місіонерська діяльність

Бог дарував Ніколаю можливість не словом, а ділом проявити свої переконання. Так, 1722 р., почувши про гоніння на протестантській церкві в Моравії, Цинцендорф надіслав запрошення із пропозицією усім пригнобленим переселитись у його володіння. Для цього він виділив помістя Бертельсдорф, де знесилені люди могли заснувати своє поселення. Таким чином утворилось поселення Гернгут, яке на довгі роки стало центром релігійної думки, духовного оновлення та місіонерського життя. Хоча слід зазначити, що цьому передувала непроста й досить терниста дорога.

Річ у тім, що в поселенні зібрались люди з різними, часто кардинально протилежними релігійними практиками. Багато хто відгукнувся на щедрі пропозиції графа, приїхали переселенці-протестанти із різних куточків країни. А така неоднорідність людей призводила до неминучих конфліктів усередині общини. Проте Бог виявив милість. 13 серпня 1727 р., під час проведення Вечері Господньої, більшість людей примирились між собою. За

словами свідків, у цей день «зійшов Святий Дух Гернгута». Відтоді Гернгут стає центром місіонерської діяльності.

Сам Цинцендорф після офіційної заборони домашніх релігійних зібрань у тому ж році покидає державну службу й повністю віддається служінню на Божій ниві. Талановитий організатор, Ніколай створює місіонерський рух, який має на меті донесення Євангелії народам світу. Для цього були засновані школи з підготовки місіонерів, розроблені місіонерські плани, друкували літературу й збирали фінанси для підтримки місіонерів.

1737 р. Цинцендорф був рукопокладений на єпископа Моравської церкви. Це привертає увагу німецької влади, яка висилає комісію для перевірки общини Гернгут. Проте комісія не знайшла нічого протиправного, що дало би змогу застосувати якісь санкції проти Цинцендорфа, і визнала діяльність духовного центру прийнятним для лютеранської церкви. Опісля місіонерська діяльність центру лише поширюється. Нідерланди, Данія, Прибалтика, Росія були охоплені багатьма благовісниками з Гернгута.

1741 р. Цинцендорф звертає свій погляд на Північну Америку. Він бажає доносити Євангелію корінним народам і навіть сам їде до індіанців. Проте хороший організатор не означає хороший благовісник. У поведінці родовитого вельможі відразу ж проявляються нотки зверхнього ставлення до індіанців, нетерпимість, зневага. У результаті граф змушений був визнати свою неспроможність як місіонера й повернутися до організаційної сфери.

Сімейні негаразди

Останній період життя графа видався неоднозначним. З одного боку, величезна діяльність, безліч служінь, заснування шкіл і навчальних закладів, будівництво церков. Написання статей і духовних гімнів (кажуть, що ним було написано до 2000 різноманітних гімнів і духовних пісень, які використовувались у церковному житті).

З іншого боку, розпад шлюбу цього великого діяча. На той час шлюб Ніколая й Ермута Цинцендорфів уже перетворився на формальність. Проводячи багато часу в поїздках і служінні, граф геть занедбав сім'ю. Діти не бачили його місяцями. І хоча дружина, за відсутності графа, вела всі його справи, проте це не було тим, що могло замінити справжні сімейні стосунки.

Смерть дружини викликала в Ніколая справжнє горе. За свідченням Джона Вейліува, біографа Цинцендорфа, «...горе графа посилювали докори сумління. Він не був справедливим до Ермута. Не потрібно говорити, що він був їй невірним, адже він зберігав себе в чистоті під час довгих розлук із нею. Але він учинив безглуздо, забувши, що вона була жінкою, його дружиною і матір'ю його дітей».

Трагічне схилення до містицизму

Після днів жалоби Ніколай одружився із Ганною Нітхман — селянкою, вірною послідовницею його ідей і прихильницею його служіння. Проте цей шлюб тримали в секреті з огляду на недворянське походження Ганни. Саме вона сильно вплинула на графа та його бачення християнства. Під впливом дружини Цинцендорф усе більше схилився до містицизму й «духовного споглядання Христа». Подібна позиція настільки заповонила графа, що те, що він вважав головним — доносити Євангелію людям, — почало заважати й стало перепорою для містичного переживання стосунків із Христом.

Ідея переживати смерть Христа і купатись у Його крові так заволоділа графом, що він заснував орден «маленьких дурників», які мали поводити себе мов діти й «купатись у крові Христа, неначе маленькі рибки».

Подібна крайня містична позиція лідера призвела до того, що увесь заснований ним місіонерський рух опи-

нився на межі банкрутства й справа, яку заснував граф, опинилася на межі катастрофи. Святкування різноманітних християнських свят відбувалось із величезним розмахом і пишністю. Витрачали шалені кошти на різноманітні непотрібні речі, що вкинуло общину в боргову яму. Цей борг — 5 млн. марок був погашений лише 1801 р. Сам граф зaledве уникнув боргової тюрми й примусово переїхав до Лондона.

Найголовніше — любов до Бога і людей

І ось там, далеко від виру подій, Ніколай Людвіг фон Цинцендорф починає розуміти, якої шкоди завдав справі, на яку поклав усе своє життя. Він переглядає свою теологію й починає звільнятися від хибних учень і позицій. Розуміючи, який розбрат посіяв у головах багатьох віруючих, Цинцендорф організовує братський союз, що об'єднав лютеран, реформатів і моравських братів. Він стверджував, що єдина річ, яка об'єднає усіх християн світу — це віра в те, що все необхідне й вічне дане світові в ученні Ісуса Христа («Originalreligion» des Heilandes). І ця його остання праця була неочинним вкладом у християнство того часу, адже вона показала, що в любові до Бога й людей усі християни мають шанс об'єднатись і нести Євангелію світові.

У 1760 р. граф Цинцендорф повертається в Гернгут, де 9 травня відходить до Бога.

Чи може одна людина вплинути на світову історію? Чи може один стояти проти всієї системи світу? З нашого, людського погляду — ні. Але з Божого погляду — саме ті, хто сміливо йде та в Ім'я Господа жертвує собою, можуть перевертати гори. У їхньому житті може бути не все гаразд, вони можуть помилятись і збочувати, але Бог пильнує Своїх і скеровує їх на правильну дорогу.

Особистість графа Цинцендорфа для справи благовістя має надважливе значення. Його віра, любов і вірність Спасителю стали джерелом натхнення для багатьох місіонерів, які їхали в різні куточки світу, щоби нести світло Євангелії людям.

Олег Блощук

Скарби Острозьких

Уривок із оповідання Андрія Медведєва

...Надворі був 1581 рік від Різдва Христового, 12 серпня. Іван Федоров, котрий мав у своєму житті не одну сотню смутків, повідчиняв усі вікна кімнати-келії, узяв до рук надруковану Біблію, ще не зшиту й не склеєну, поцілував її пахучі сторінки та став на коліна, нікого не соромлячись.

Цієї святої миті він чекав усе своє життя! Як же ж довго він мріяв про це! Мільйони та мільярди живих і мертвих могли позаздрити йому в цей момент! Позаздрити добрим заздром... Федоров усвідомив, що він, як і Ван Чжень у Китаї та Йоганн Гутенберг у Німеччині, — обранець Божий — визначений Усевишнім чоловік для звершення однієї досить важливої місії на землі — розповсюдження Слова Божого. Тепер Біблія точно дістанеться всіх країв рідної землі!

Навколо Федорова зібралось багато народу — перекладачі, спудеї, помічники. Усі вони у великому благоговінні віддавали шану Тому, Хто дозволив звершити це чудо, — Автору Біблії, Богові. По їхніх щоках текли скупі чоловічі сльози. Товариство врочисто мовчало. Так довго мовчало, що геть тиша задзвеніла у вухах. Тоді хтось тихо завів «Вірую», зупинили роботу верстата, і цей гімн підхопили інші присутні: «... в Єдиного Бога Отця, Вседержителя, Творця неба і землі, всього видимого і невидимого. І в Єдиного Господа Ісуса Христа, Сина Божого, Єдинородного, що від Отця народився перше всіх віків, Світло від Світла, Бога істинного від Бога істинного, рожденного, несотвореного, єдиносущного з Отцем, що через Нього все сталося. Він

для нас, людей, і ради нашого спасіння зійшов з небес, і воплотився від Духа Святого і Марії Діви, і став чоловіком. І розп'ятий був за нас при Понтії Пилаті, і страждав, і був похований. І воскрес на третій день, як було написано. І вознісся на небо, і сидить праворуч Отця. І знову прийде у славі судити живих і мертвих, і Царству Його не буде кінця. І в Духа Святого, Господа Животворчого, що від Отця походить, що Йому з Отцем і Сином однакове поклоніння і однакова слава, що говорив через пророків. В Єдину, Святу, Соборну і Апостольську Церкву. Визнаю одне хрещення на відпущення гріхів. Чекаю воскресіння мертвих. І життя будучого віку. Амінь». А на вулиці вже лунали церковні дзвони — вісники великого торжества!

Історична довідка

У 1574 році Іван Федоров вмістив Символ Віри «Вірую» у свою друковану «Азбуку». А перша повна слов'яномовна Острозька Біблія була надрукована фантастичним на той час тиражем — 1500 примірників. На виготовлення цього першодруку у Федорова пішло півтора року, враховуючи те, що спершу папір виготовляли на зарубіжній папірні та привозили до Острога, а дереворити доставляли місцеві майстри. Історики стверджують, що Острозька Біблія була надрукована на папері, виготовленому в Польщі та Німеччині.

На сьогодні у світі збереглася 351 книга першодрукованих Острозьких Біблій. В Україні — 70. У Музеї книги і друкарства в Острозі — два примірники. Один — той, що в експозиції, — унікальний. Тим, що він із 1581 року ніколи не полишав межі Острога. Цю Книгу називають шедевром слов'янського книгодрукування. Післямову до цієї книги написав Іван Федоров. Та спершу Федоров спробував надрукувати два пілотних екземпляри, аби роздивитися, почитати, так би мовити, оцінити...

Ініціатором і меценатом створення Острозької Біблії був український князь Костянтин Острозький. А сам Федоров провів найбільш плідний період свого творчого життя саме в Острозі. За все своє життя він видав 12 назв книг. Дві — у Москві, дві — у Заблудові, дві — у Львові і шість — в Острозі. Для перекладу Біблії староукраїнською мовою князь Костянтин Острозький запросив до Острога вчених мужів із найважливіших навчальних закладів Європи. Їхнє перебування в українському місті не обмежилось лише перекладом тексту Святого Письма.

Щоб текст Біблії був канонічним, потрібні були люди, які знають мови, котрі перекладали Біблію з латини, староєврейської і грецької. Князь запросив до Острога викладачів із Падуї, Венеції, Афін, Кракова.

Приїхала сила-силенна розумного народу. І князь Костянтин подумав, що якщо є викладачі, чому б не взяти учнів? Так завдяки Біблії утворилася Острозька академія.

Друкуючи Острозьку Біблію, Іван Федоров уперше у світі застосував шість видів друкарських шрифтів. Але основним став шрифт, запозичений у місцевих писарів. І тому нині, розглядаючи острозький примірник Святого Писання, можна побачити, яким було канцелярське письмо на Волині в XVI ст. У цій Книзі більше 1200 сторінок, і нараховує вона 3 мільйони 240 тисяч друкованих знаків. У ній немає жодної помилки. Устаткування для друку було дерев'яним, лише окремі елементи були металевими. Спеціальні майстри-інтролігатори виготовляли палітурки, в Острозі почали працювати власні папірні.

Та задовго до друку Біблії в Острозі, у Китаї з VI-VIII ст. після Р.Х. способом ксилографії (різьблення по дереву) виготовлялися цілі сторінки текстів. Пізніше китаєць Бі Шен у 1041–1049 рр. використовував рухомі розбірні літери для друку з допомогою матриць і пуансонів. Уперше набірний друк із використанням дерев'яних літер було винайдено в Китаї, автор винаходу — Ван Чжень (1290–1333).

Сам Іван Федоров ще виготовляв зброю, був фанатом своєї справи. Із невідомих причин посварився з Костянтином Острозьким і переїхав до Львова.

Помер у «борговій ямі».

Перспектива 21/3

для радісного життя

**«По правді кажу вам: що тільки вчинили ви одному
з найменших братів Моїх цих, — те Мені ви вчинили» (Мт. 25:40)**

«**Перспектива 21/3**» — це назва проекту, який передбачає надання життєвої перспективи в XXI ст. дітям із трисомією 21 пари хромосом (синдром Дауна) в Україні.

Перспектива у трьох важливих сферах людського життя:

- 1) освіта;**
 - 2) професійна зайнятість;**
 - 3) самостійне проживання** (якщо можливо).
- А також перспектива для **ВІЧНОГО ЖИТТЯ!**

Як усе починалося

Для міжнаціональної сім'ї Андрія Василенка (Україна) та Аренди Янни ван де Рей (Нідерланди) питання «Чи не переїхати жити до Нідерландів?» поставало двічі. Уперше — перед весіллям у 2000 р., а вдруге — після народження другої дитини. 2003 р. у них народився хлопчик Петро, якому вже в пологовому будинку діагностували синдром Дауна.

Попри те, що Королівство Нідерланди вважається однією з найбільш пристосованих для людей із синдромом Дауна країн, подружжя прийняло рішення залишитися в Україні та зробити все від них залежне для того, щоб життя дітей та дорослих з цією генетичною особливістю стало повноціннішим. Іншими словами, хотіли створити перспективу для людей, про існування яких українське суспільство згадує вкрай рідко.

Спільними зусиллями з кількома іншими батьками, які об'єдналися у благодійну організацію «Даун Синдром», було розпочато проект «Перспектива 21/3». Зусилля проекту спрямовані на створення реального прикладу повноцінного навчання, працевлаштування та самостійного проживання людей із синдромом Дауна в Україні. Базовим принципом проекту є віра, що особливість кожної людини не випадкова. Тому завдання суспільства — не зламати, перевчити чи перевиховати, а створити умови, за яких люди з особливими потребами могли б повноцінно та щасливо жити, розвиваючи та використовуючи свої унікальні здібності та таланти.

Коло однодумців розширюється

Перший етап проекту «Перспектива 21/3» охоплює роки шкільного навчання дітей, тому його ініціатори звернулися за допомогою та підтримкою до одного із спеціальних навчальних закладів Києва і в особі його директора — Ольги Павлюченко — знайшли не лише однодумця й партнера, але й активного сподвижника цієї благородної, хоча дуже непрості справи.

2010 р. на базі спеціальної школи-інтернату №26 м. Києва було відкрито три класи «Радість». Зараз у цих класах навчається 21 дитина.

Директор школи-інтернату Ольга Миколаївна Павлюченко розповідає про своє бачення розвитку проекту «Перспектива 21/3».

«З кожним роком збільшується кількість дітей, котрі мають ті чи інші порушення соматичного та психічного характеру. Призначення спеціального навчального закладу полягає у створенні максимально сприятливого середовища для таких дітей, забезпеченні формування в учнів здатності до соціальної адаптації в суспільстві й до професійної підготовки. 2010 р. спільно з ініціативною групою батьків ми розпочали процес привнесення змін в організацію системи роботи нашого закладу з метою надання допомоги дітям із синдромом Дауна. Включення дітей із синдромом Дауна в клас з дітьми з легкою розумовою відсталістю було схвалено як офіційний експеримент експертною комісією м. Києва. Науковий супровід дослідно-експериментальної роботи на тему «Перспектива 21/3: Інтеграція дітей із синдромом Дауна в освітнє середовище» узяв на себе Інститут спеціальної педагогіки Академії педагогічних наук України.

Експериментальна діяльність спрямована на досягнення основної мети проекту, а саме: теоретично обґрунтувати, експериментально виявити та перевірити особливості оптимальної та ефективної організації навчально-виховного процесу для дітей із синдромом Дауна; розробити інноваційне психолого-педагогічне

Сім'я Василенків

методичне забезпечення розвитку та навчання таких дітей; визначити умови інтеграції дитини із синдромом Дауна в освітній простір та суспільне життя.

Це перший експеримент у цій сфері на території України!

Педагогічний досвід, якого набувають спеціалісти, залучені до здійснення проекту, є надзвичайно цінним. Тому щире бажання мого серця, щоб і в інших класах нашої школи поширювався цей досвід. Як керівник, намагаюся робити все можливе для того, щоб заохочувати педагогів вивчати та впроваджувати в систему своєї роботи досвід педагогів експериментального класу.

За останні три роки наш навчальний заклад дуже змінився. Колектив школи прагне до професійного зростання. Досвід, отриманий під час семінарів, конференцій, що відбувалися в рамках проекту «Перспектива 21/3», використовують і в інших класах. Я, як керівник, визначаючи пріоритетні напрямки розвитку навчального закладу, упевнена, що ми на правильному шляху».

Учні 3-А класу люблять спорт. Веселі старты

Ознайомлення із структурою уроку за піктограмами

Вправа «Ресторан».
Вчимося бути офіціантами

Золоті правила команди «Радість»

Будь-яка справа буде успішною в тому випадку, якщо люди, які її виконують, намагатимуться ефективно взаємодіяти. Тому на одній із зустрічей члени команди обговорили та сформулювали 10 «золотих» правил команди «Радість». Зміст цих правил та їхнє біблійне підґрунтя — Фил. 2:2–5 (оскільки проект здійснюють християни) — дають нам можливість плідно співпрацювати та бути підтримкою один для одного.

1. Молитва — 8:00.
2. Пунктуальність та відповідальність.
3. Повага один до одного. *«Терпів один одного, і прощайте собі, коли б мав хто на кого оскарження. Як і Христос вам простив, робіть так і ви!» (Кол. 3:13).*
4. Підтримувати авторитет один одного.
5. Бути взірцем для наслідування. *«...Будь зразком для вірних у слові, у житті, у любові, у дусі, у вірі, у чистості!» (1 Тим. 4:12).*
6. Матеріали візьми і на місце поклади.
7. Аналітична година тижня — щоп'ятниці 14:00–15:00 та щомісячне духовне підбадьорення наставника.
8. Три в одному (учитель, асистент учителя, вихователь дотримуються єдиних підходів у навчально-виховному процесі).
9. Тет-а-тет (усе можна вирішити).
10. Дотримуватися робочого графіка.

Особливості навчання дітей із синдромом Дауна

Донедавна (до липня 2010 р.) дітей із синдромом Дауна офіційно вважали такими, що не піддаються навчанню. Їх класифікували, використовуючи терміни «ембіцил» та «ідіот». Саме з категорією таких дітей асоціювали поняття «соціальна ізоляція». Реалізація проекту «Перспектива 21/3» передбачає соціальну адаптацію таких дітей, пристосування до життя та можливу інтеграцію в суспільство.

Команда спеціалістів, використовуючи всі пізнавальні здібності дітей і враховуючи їхню специфіку розвитку психічних процесів, намагається розвивати в них життєво необхідні навички, щоб, ставши дорослими, вони могли самостійно себе обслуговувати, виконувати в побуті просту роботу. Саме це сприятиме підвищенню якості їхнього життя та життя їхніх батьків.

Ми розуміли, що навчання таких особливих дітей має бути корисним, цікавим, практичним, ефективним тощо. Для того щоб зробити його таким, недостатньо знання традиційних методик навчання дітей із особливостями у психофізичному розвитку. Ґрунтовні відповіді на більшість запитань ми отримали від наших зарубіжних колег, які з готовністю поділилися своїм цінним досвідом навчання таких діток.

Відвідання семінарів і робочі візити з метою вивчення зарубіжного досвіду в школу «De Rank» (Нідерланди), спілкування з досвідченими колегами допомогли чітко усвідомити головне: дитина із синдромом Дауна в стінах школи оптимально розвивається лише тоді, коли підхід школи передбачає адаптацію освітньої програми до можливостей та потреб дітей, коли школа розглядає учня як цілісну особистість, коли вона забезпечує учням можливості для самореалізації, коли вона створює ситуації успіху. Саме такі ситуації сприяють виникненню у дітей позитивних емоцій, а це забезпечує накопичення позитивного життєвого досвіду.

Школа з якісною освітньою програмою повинна навчити дітей із синдромом Дауна не лише базових академічних дисциплін (читання, письма, математики), але й підготувати їх до зіткнення з усіма сторонами життя, якими б різноманітними вони не були. А це значить, що в стінах школи потрібно створювати такі життєві ситуації, у яких діти засвоювали б необхідні моделі поведінки.

Оксанка взяла участь у міському конкурсі «Повіriamo в себе»

У рамках дослідно-експериментальної роботи здійснюється адаптація зарубіжних та вітчизняних методик, які базуються не лише на принципі корекції дефекту, а насамперед зорієнтовані на пошук та активізацію компенсаторних зон розвитку дитини із синдромом Дауна. Досягнути це можна шляхом створення спеціального освітнього середовища, в якому інтегруються адап-

товані до психофізіологічних, психічних та соціальних можливостей дитини навчальні та розвивальні методики (пінтограми; методика розвитку мови та мовлення «ТАН-Содерберг»; глобальне читання; методика М. Зайцева; методика «Нумікон» та ін.).

Бути приємними в суспільстві...

Уміння людини належним чином поводити себе в суспільстві безпосередньо впливає на те, як суспільство приймає її, а також на успіх цієї людини в майбутній професії.

«Наші діти повинні стати приємними людьми в суспільстві, щоб оточуючі бачили в них приємні риси. Важливо навчити наших дітей бути соціальними, вміти

Заняття з розвитку мовлення у 1-А класі

Зустріч батьків

допомагати одне одному, не бути клоунами», — так висловилася наша нідерландська колега. Саме вона спонукала замислитися над тим, що є пріоритетним у навчанні наших дітей. Академічні знання — це добре, але це не запорука того, що діти стануть успішними, щасливими й прийнятими в суспільстві.

Отже, найперше завдання спеціалістів у навчанні дітей з особливостями психофізичного розвитку — навчити таких дітей адекватно поводити себе в суспільстві. Вирішувати ці завдання нам допомагають шкільні правила поведінки, завдяки яким дитина дізнається, що таке відповідальність та порядок, як доводити розпочату справу до кінця, що потрібно й чого не потрібно робити для того, щоб мати друзів.

Учителі — учні — батьки

Батьки — партнери та активні учасники навчально-виховного процесу. Ми переконані, що дім, сім'я є найважливішою освітньою інституцією, а батьки — першими та найголовнішими вчителями для своїх дітей. Батьки — експерти з питань, що стосуються їхніх дітей. Педагоги ж — експерти з питань розвитку й освіти дітей загалом. Активна співпраця педагогів та батьків забезпечує подвоєння їхніх знань та ресурсів, що має загальний позитивний вплив на розвиток дитини. З метою безперервного спілкування та поінформованості вчителів і батьків про успіхи дитини та зміни в її поведінці активно практикуємо систематичне ведення записника — *щоденника взаємозв'язку*.

Форми роботи з батьками

- ♦ Психолого-педагогічні семінари.
- ♦ Дні відкритих дверей.
- ♦ Публікація бюлетенів.
- ♦ Індивідуальні зустрічі зі спеціалістами для обговорення досягнень та труднощів дитини.

Учні 2-А класу на уроці трудового навчання

Педагогічний та учнівський колектив «Радість»

Навчаючи навчаємось

На одній з аналітичних годин ми роздумували над тим, що для кожного з нас значить робота в проєкті «Перспектива 21/3». Усі погодилися, що ми не лише навчаємо та розвиваємо дітей, але й самі змінюємося, навчаємось та розвиваємось кожного дня.

Проєкт «Перспектива 21/3» є унікальним в Україні. Він дає надію і перспективу подальшої соціалізації дітям зі спеціальними освітніми потребами, зокрема дітям із синдромом Дауна. Я буду щаслива, якщо зможу допомогти хоча б одній дитині.

Світлана Іванченко, учитель 1-А класу

Кожна дитина зі спеціальними освітніми потребами має власний характер і живе у своєму власному світі... Нам потрібно докладати багато зусиль, щоб розширити їхнє світосприйняття... Це все дуже важко, але всі труднощі, проблеми компенсуються щирими усмішками дітей після правильно виконаного завдання та похвали.

Вікторія Коцюрuba, асистент учителя 1-А класу

У мене було безліч сумнівів і страхів щодо роботи в проєкті. Я розуміла, що це добра справа, але нелегка. Зараз я з упевненістю можу сказати, що я щаслива бути поруч із цими дітками й не шкодую про своє рішення.

Вікторія Заремба, вихователь 1-А класу

Незвичайним є те, що ініціаторами проєкту «Перспектива 21/3» є батьки, які не тільки за свої кошти відремонтували класи, купили меблі, облаштували санвузли тощо, але самі шукали й знайшли педагогів для своїх дітей. Саме батьки склали критерії, за якими формувалася педагогічний колектив. Батьки надали можливість педагогам ознайомитися із досвідом роботи в Нідерландах. За один рік роботи в проєкті я мала змогу відвідати три семінари, присвячені особливостям роботи з дітьми із синдромом Дауна. Для мене батьки дітей мого класу є прикладом того, як треба реалізовувати свої мрії та бажання.

Світлана Гаценко, учитель 2-А класу

Прагну допомогти нашим дітям не тільки оволодіти необхідними знаннями, уміннями, навичками, а й стати приємними особистостями в суспільстві. Мабуть, немає більшої радості, ніж бачити щасливі очі дитини, у якій вишло написати цифру 8.

Ганна Боровик, асистент учителя 2-А класу

Проєкт «Перспектива 21/3» є сонцем серед хмар. У рамках реалізації проєкту діти отримують ті знання, які їм досяжні та потрібні для дорослого життя.

Артур Ігнатов, вихователь 2-А класу

Особливу радість я відчуваю тоді, коли діти практично застосовують ту чи іншу навичку, яку ми формуємо на уроках. Приємно спостерігати, коли діти стають впевненішими, відмовляються від допомоги дорослого, проявляють самостійність, виявляють бажання допомогти одне одному, учителям.

Моя довгострокова мета — сформувати в дітей самостійність та необхідні практичні вміння та навички, що допоможуть їм успішно інтегруватися в суспільство, бути в ньому потрібними та корисними.

Поліна Піддубна, учитель 3-А класу

Наші дітки люблять школу, не люблять хворіти, бо треба буде лікуватися вдома. Мені дуже приємно, коли діти застосовують набуті навички в повсякденному житті. Наприклад, у школі проходив медичний огляд, і було приємно спостерігати за тим, як діти підтримували одне одного, обіймали, втішали, заспокоювали...

Тетяна Литвиненко, асистент учителя 3-А класу

Для мене робота в проєкті «Перспектива 21/3» — це:

- ♦ радість помічати успіхи в навчанні дітей;
- ♦ можливість позитивно впливати на виховання особистості дитини;
- ♦ нагода працювати в колективі, де відчутна підтримка, турбота та єдність у роботі.

Людмила Приходько, вихователь 3-А класу

Мова — не лише найважливіше знаряддя спілкування людей, а й могутній засіб набуття знань. Цілком зрозуміло, що без розвинутої мови діти не зможуть здобути міцних і ґрунтовних знань з основ наук, не зможуть гармонійно розвиватися. Для дітей із синдромом Дауна проводимо заняття з розвитку мовлення за нідерландською методикою ТАН-Содерберг. У Нідерландах дитячий психіатр Ксав'є С. Т. Тан розробив методику, яка оптимізує розвиток мови та мовлення у дітей з порушенням психофізичного розвитку, на основі методики шведського лінгвіста Содерберга для глухих та слабочуючих дітей. Використання цієї методики показало, що діти починають набагато краще говорити та зрозуміліше висловлюватися.

Наталія Морозова, логопед, учитель із розвитку мовлення

Плани на найближчу перспективу

- ♦ Створити та обладнати спеціальний клас для професійно-трудової підготовки наших учнів.
- ♦ Підготувати спеціалістів, які б здійснювали професійно-трудове, практичне навчання учнів у рамках шкільної програми.
- ♦ Забезпечити методичний супровід професійно-трудової підготовки учнів.
- ♦ У вересні 2014 р. відкрити подібний клас на базі Київської спеціальної школи-інтернату № 8. Створити там експериментальний майданчик для апробації результатів експерименту.

*Матеріал підготувала
Наталія Ліщук, координатор
проєкту «Перспектива 21/3»,
методист «Культурно-просвітницького Центру
сприяння розвитку християнської
культури та освіти»*

ПРАГНУ БАГАТО ЗНАТИ

Урок для 1 класу

Автор Ірина Коваль, учитель початкових класів,
заступник директора з виховної роботи ЗОШ І–ІІІ ст.
с. Перепельники Зборівського р-ну Тернопільської обл.

Мета: розповісти про важливість знань у житті людини, про значення Біблії як джерела знань про Бога; з'ясувати доступні джерела знань про світ, людей, явища природи; плекати повагу до мудрості — як Божої, так і людської.

Біблійна історія: створення світу (Бут. 1:1–26).

Ключовий вірш: «На початку Бог створив небо і землю» (Бут. 1:1).

Варіант: «Своєю силою Бог землю вчинив» (Єр. 51:15).

Обладнання: Біблія для дітей, свічка, кольорові олівці, малюнок на дошці «Сонце», магнітофон, диск із записом пісні «Божо Книга», великий конверт, ілюстрації, плакат із темою уроку та ключовим віршем.

Література

1. Біблія для дітей. — К.: УБТ, 1992.
2. Зошит з основ християнської етики. 1 клас. — Тернопіль: Мандрівець, 2011.
3. Николин М. Християнська етика. Посібник для 5 класу. — Тернопіль: Мандрівець, 2009.

ХІД УРОКУ

I. Вступна частина

1. Християнське вітання

— Слава Ісусу Христу!
— Слава навіки!

2. Молитва

Учитель запалює свічку, мотивує учнів до молитви й разом із ними молиться молитвою «Отче наш».

II. Актуалізація життєвого, чуттєвого та читацького досвіду, опорних знань

Фронтальна бесіда

— Хто посіяв у лузі квіти?
— Хто ластівку навчив гніздо будувати?
— Хто сказав лелекам у вирій відлітати?
— Хто налив води у широке море?

Світ — як розгорнута книга, з якої можемо багато дізнаватися за допомогою зору, слуху та інших органів чуття. Багато інформації можна почерпнути з книг, переглядаючи телепередачі, в інтернеті. Сьогодні ми поговоримо про те, звідки ми дізнаємося про Бога.

III. Мотивація навчальної діяльності

1. Оголошення теми і мети уроку

2. Ознайомлення з ключовим біблійним віршем

IV. Засвоєння нових знань, формування опорних умінь і навичок

1. Пісня «Божо Книга» (Додаток 1)

2. Демонстрування Книги книг — Біблії

3. Розповідь учителя з елементами бесіди

- ♦ Саме з цієї Книги люди черпають знання про Творця.
- ♦ Біблія — найпоширеніша та найбільш читана книга, перекладена різними мовами світу.
- ♦ Вона складається з двох великих частин — Старого і Нового Завітів. У них описано створення світу та життя людей до народження Ісуса Христа, подана наука Самого Господа Ісуса Христа.
- ♦ Біблія не схожа на звичайні книжки, це — Слово Боже, і тому часто її називають Святим Письмом.
- ♦ З Біблії ми можемо дізнатися правду про Бога, про світ, про нас самих.
- ♦ Біблія — це Книга життя. Вона вказує нам, де добро, а де зло.
- ♦ У давнину до мудреця звернувся один юнак:
— Навіщо ти постійно читаєш Книгу про Бога й наші обов'язки перед Ним?
— А навіщо ти збираєшся сьогодні обідати, адже ти вже поспідав і вчора добряче попоїв?
— Ну як?.. Для того щоб жити... — здивовано промовив юнак.
- І я читаю також для того, щоб жити, бо їжі потребує не лише тіло, але й душа, поживою для неї є Боже Слово, Святе Письмо.

3. Евристична бесіда

- ♦ Хлопчик хоче з'їсти яблуко. Чи потрібні для цього знання? (Напевно, ні.)
- ♦ А для чого потрібні знання? (Для того, щоб написати книжку, треба знати, як пишуться слова, літери; щоб сконструювати машину, треба знати будову мотора, інших деталей машини.)

4. Робота зі Святим Письмом — повторювальне читання уривка про створення світу в супроводі коментарів учителя та демонстрування ілюстрацій з Біблії для дітей.

♦ Для того щоб мати знання про Бога, необхідно читати Святе Письмо. Ця Книга містить відповіді на багато запитань, які можуть виникнути в людини.

♦ Навіть таке питання, звідки взялися люди на Землі, висвітлює Біблія.

♦ Який день створення світу зобразив на ілюстрації художник? (Створення світла.)

V. Закріплення знань

1. Руханка (повторити 2–3 рази).

Створив Бог сонце (показуємо однією рукою вгору).

Створив Бог небо (показуємо двома руками вгору).

Створив Бог глибоке море (нахиляємося донизу).

Тебе і мене (показуємо на сусідів і на себе).

Створив все навкруги (озираємося довкола себе).

2. Гра «Хто міг прислати нам цього листа?»

— Подув осінній вітерець і до нашого класу залетів ось цей великий конверт. Розкриємо його й прочитаємо, що там написано.

«Ти не можеш побачити Мене на землі, як не можеш побачити повітря. Однак повітря є довкола тебе. Дмух-ни на свої руки, і ти його відчуєш. Повітрям ти дихаєш. Чи зміг би ти жити без нього? Подібно до повітря, людина не може без знань. Навіть пташка навчає своїх діток літа-ти, звір — бігати, риба — плавати. Знання наче світло в темряві. Світло не знищує темряви, воно допомагає людині краще орієнтуватись, а коли світла багато, то темрява сама зникає. Так людина з добрими знаннями може приносити багато користі, навчати інших з Моєю допомогою».

- ♦ Хто автор листа?
- ♦ Що сказано про важливість знань?
- ♦ З чим порівнюються знання?
- ♦ Послухайте вірш Іванки Щедрини «Хто Творець?»

(Додаток 2).

3. Виконання розмальовок за допомогою кольоро-вих олівців у робочому зошиті (С. 5–6)

4. Вивчення вірша разом з учителем (С. 6)

Все, що бачиш ти навколо, —
Це Господь нам дарував.
Й Боже Слово — Біблію
Бог з небес нам дав.

VI. Узагальнення та систематизація набутих компетентностей

1. Доповнення малюнка «Сонце» промінцями про джерела знань, в т. ч. й непереконливими прикладами (на його промінцях), наприклад: **здоров'я, книги, телевізор, інформація, газети, комп'ютер**.

Діти виходять до дошки й доповнюють Сонечко промінцями (Додаток 3).

2. Тренувальне запам'ятовування ключового вірша 3. Сугестивна вправа

Під музичний супровід діти по колу шепочуть одне одному на вухо фразу: «**Бог створив чудовий світ**».

4. Підсумкова бесіда

- ♦ Яка Книга містить знання про Бога?
- ♦ Чим вона відрізняється від інших книг?

VII. Підсумкова частина

1. Відзначення хорошої роботи учнів

2. Мотивація молитви

— Щовечора, коли ми промовлятимемо молитву, дякуватимемо Господу такими словами: «**Дякую, Боже, що Ти створив такий чудовий світ!**»

3. Господня Молитва

Додаток 1

Божа книга

Слова: Івана Павліва
Музика: Кузьми Смаля

1. Щасливий я, що маю Книгу,
Яка мене постійно вчить,
Щоб я довіривсь щиро Богу
І як на світі маю жить.

Приспів:

Це є найкраща в світі Книга,
Жива наука і свята,
Нас береже вона від лиха,
В ній мудрість нашого Христа.

2. Вивчайте Божу Книгу, люди,
Читайте ви її щодня,
То легко, радісно вам буде, —
В ній шлях до вічного життя.

Додаток 2

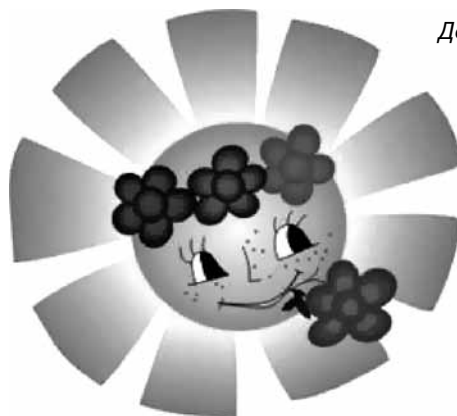
Хто Творець?

А чи знаєте ви, діти,
Хто створив птахів і квіти,
Сонце, місяць, небо, зорі,
Ріки та струмки прозорі?
Хто про все оце подбав?
Хто нам все подарував?
Хто підніс високо гори,
Океану дав простори,

Відокремив день від ночі,
І Чиї пильнують очі,
Аби справно дні минались
І ніщо не зруйнувалось?
Бог створив цей світ і нас.
Він із нами повсякчас!

Іванка Щедрина

Додаток 3

ЗОЛОТИЙ ПОШУК¹

Урок для середніх класів

Мета: донести дітям, що пошук Божого Слова життєво необхідний для кожної людини; спонукати учнів ставитися до Біблії як до великої коштовності.

Ключовий вірш: «Як я кохаю Закона Твого, цілий день він — розмова моя!» (Пс. 118:97).

Довідка для вчителя

2 Цар. 22, 23

Усі ми знаємо, що читати Біблію дуже важливо. Звучать різні поради щодо того, коли краще це робити — уранці чи ввечері — і скільки часу цьому присвячувати. Є люди, які пишаються тим, що прочитали Писання кілька разів, і похваляються тим, скільки розділів із Біблії читають щодня. Але чи є читання Біблії якимось рятівним засобом, що автоматично робить нас праведними й приємними Богові? Аж ніяк.

Такі історичні постаті, як Ленін, Маркс, Енгельс, знали Біблію, як і кожна освічена людина того часу, адже тоді вивчення Закону Божого було обов'язковим у школах і вищих навчальних закладах. Біблію читав і Йосип Сталін, який у юні роки навчався в духовній семінарії у Тифлісі, і Гітлер, який виріс у одній із дуже релігійних країн світу. Але що це їм дало? Читання і знання Слова Божого не перешкодило їм стати атеїстами або, як у випадку з Гітлером, язичниками (Гітлер відроджував арійське язичництво й захоплювався окультизмом).

Сьогодні в багатьох школах вивчають християнську етику, а у вищих навчальних закладах є курс «Релігієзнавство» або «Порівняльне вивчення релігій», де поряд із юдаїзмом, буддизмом, ісламом та іншими релігіями вивчають християнство. Але чомусь далеко не всі школярі та студенти стають свідомими християнами. У чому ж річ?

Погляньмо на життя одного з юдейських царів — Йосії. Восьмилітнім хлопчиком він став царем. Батько та дідусь Йосії були жорстокими, розпусними й несправедливими людьми. Вони не шанували Бога та Його Закону, а поклонялися язичницьким богам, що призводило до гріховного життя всього народу. Люди дивилися на своїх правителів і наслідували їх.

На відміну від батька та діда, Йосія повадився мудро. Що або хто так вплинув на нього, ми можемо лише здогадуватися — прямих вказівок щодо цього в Біблії немає. Теологи вважають, що його так виховала мама. Цілком імовірно, що на юдейського царя позитивно вплинув тогочасний священик. Хай там як, але Йосія замолоду став звертатися до Бога (2 Хр. 34:3), що сприяло прийняттю правильних рішень у його житті.

Коли Йосії виповнилося 20 років, він почав очищати Юдею від язичництва (2 Хр. 34:3–7).

У той час у храмі, у якому мали поклонятися Богові, панувала пустка, там було сміттєзвалище. Коли Йосії виповнилося 26 років, він організував прибирання храму, під час якого випадково знайшли запис Божого Закону (2 Хр. 34:8–18).

Коли Закон прочитали цареві, то він роздер свій одяг і наказав своїм радникам дізнатися у Господа, що йому робити. Почувши відповідь, правитель не заспокоївся від того, що Бог уже відстрочив покарання й пообіцяв Йосії мирне царювання. Він продовжував діяти й утілювати те, що написано в Законі. Йосія поклопотався, щоб Слово Боже почули всі люди в Юдеї, і від імені народу уклав завіт із Богом. Потім він повністю очистив країну від язичництва: знищив усі язичницькі храми й місця поклоніння та усунув від служіння поганських жерців. Ніхто з царів — навіть Давид і Соломон — не робили нічого подібного: «А такого царя, як він, не було перед ним, що навернувся б до Господа всім своїм серцем, і всією душею своєю, і всією силою своєю, за всім Мойсеевим Законом, і по ньому не повставав такий, як він» (2 Цар. 23:25). Він насправді був не лише слухачем, але й виконавцем Божого Слова.

Вступ до уроку

Попросіть кого-небудь на початку уроку урочисто внести «золоту скриньку», у яку завчасно покладіть красиве видання Біблії. Завдання для учнів — відгадати, що в «золотій скриньці», після того як почують навідні фрази:

— вага цього предмета становить 0,9 кг;

— ціна — 200 грн.;

— призначення — інформувати, повідомляти.

Читання біблійного тексту: 2 Цар. 22:1–2; 23:1–3.

Використовуючи довідкову інформацію, учитель розповідає, як Йосія розпочав прибирання храму й знайшов запис Закону.

Обговорення

1. Як ви думаєте, яким міг вирости Йосія в колі своїх рідних і в середовищі тогочасного суспільства? (*Вислухайте припущення учнів і зазначте, що своїм життям Йосія спростував приказку: яблуко від яблуні недалеко падає.*)

2. Що, на вашу думку, було причиною того, що Йосія так глибоко й охоче сприйняв Писання? (*Мабуть, виховання матері та вплив священика сприяли тому, що він прихилив своє серце до пошуків Бога ще в підлітковому віці. Отже, фундамент у житті Йосії був правильним, і коли знайшли Закон, то він повірив, прийняв і полюбив його.*)

3. У чому секрет благословенного царювання Йосії? (*Правильний фундамент життя. Ще в підлітковому віці, замість того щоб марно проводити час, насолоджуючись становищем царя, Йосія прихилив своє серце до того, щоб шукати Бога, відродив слухання Слова Божого у своєму житті й у житті всієї країни.*)

4. Чого ми можемо навчитися від цього юного царя? (*Практичне завдання: написати три істини, які ми взяли для себе із життя Йосії.*)

Висновки

Секрет праведності Йосії полягає не в тому, що він прочитав Закон, а в тому, що повірив, прийняв і полюбив його. Великий французький філософ, математик і богослов Блез Паскаль сказав: «Математику потрібно зрозуміти, щоб полюбити, а Біблію потрібно полюбити, щоб зрозуміти».

¹ Мандро К., Грицюта О., Задоян С. Золота молодь. Програма навчальних уроків для підлітків. / Під заг. ред. М. А. Ільюка, А. В. Ярмушка. — Рівне, 2011. — С. 10–15.

Якби Йосія не поставився до знайденої Книги як до великої коштовності, він би не почав нічого змінювати ні у своєму житті, ні в житті своєї країни. Для Йосії пошук Слова Божого був справді «золотим», який згодом приніс велике благословення і зміни в життя його й народу, яким він керував.

Вивчення ключового вірша: «Як я кохаю Закона Твого, цілий день він — розмова моя!» (Пс. 118:97).

Закріплення знань

Для кращого засвоєння знань проведемо хімічний дослід.

Матеріали: три склянки, заповнені наполовину: 1 — водою; 2 — сумішшю води та оцту (1:1); 3 — оцтом; сода.

Є кілька категорій людей, які по-різному реагують на Слово Боже. Уявімо, що ці склянки символізують нас, людей, а сода символізує Слово Боже.

Перша категорія людей вірить, що Біблія — це Слово Боже, ба, навіть тримала її в руках, навіть чула Слово Боже, але не приймає його у своє серце. Тому на цьому зацікавленість Біблією і закінчується. (*Всипте соду в склянку з водою.*) Через це на їхнє життя вона аж ніяк не впливає.

Друга категорія людей приймає Слово Боже, але на деякий час: на період уроку, наприклад. (*Всипте соду в другу склянку.*) Можливо, навіть використовує його, але для когось: «Не роби так! Так не можна! Це — гріх!» І це допомагає комусь зупинитися, можливо, зупиняються і ті, хто промовляє ці слова. Та при першій-ліпшій нагоді сходять із дистанції, так і не зрозумівши, у чому цінність Слова Божого.

Ще одна категорія не тільки вірить, приймає і любить Слово Боже, але й живе ним. У житті таких людей відбуваються великі зміни, які впливають на життя оточуючих. (*Всипте соду в склянку з оцтом.*) Таку дію ми простежували в житті Йосії.

Варто замислитися: до якої категорії належимо ми?

Підсумок уроку

Для того щоб мудро керувати царством свого життя, потрібно навчитися чути Бога й підкорятися Його Слову; бути м'яким у руках Майстра й водночас стійким до зовнішнього впливу, до корозії гріха. Узявши урок із життя Йосії, будемо прислухатися до слів Бога й будувати своє життя згідно з Його Словом.

Коли Біблія заговорила

Я отримав Біблію давно. Її подарувала мені тітка Оля на день народження в сьомому класі. Тоді ця книжка здалася мені нецікавою збіркою незрозумілих оповідань. Я спробував погортати її, але дуже скоро закинув. Моя Біблія зацікавила на полиці між іншими книжками й розпочала своє довге чекання.

Далі було закінчення школи, вступ до медичного вузу, одне слово — життя. Мабуть, я ніколи й не згадав би про свою Біблію, якби не випадок. Одного разу мій друг вирішив довести мені, що довголіття — це подарунок, який можна заслужити. Я з цим ніяк не погоджувався. Ми довго сперечалися, наводили різні аргументи, та все ж залишилися кожен на своїй позиції. Тоді я вирішив проштудіювати відповідну медичну літературу, спробував заручитися підтримкою інших студентів-медиків. Однак друзі просто посміялися над предметом наших досліджень, а в підручниках суттєвої відповіді я не знайшов. Що ж, зібравши всі свої думки, я йшов доводити товаришеві

свою правду. А мій друг прийшов на зустріч із... Біблією.

— Ти віриш, що Бог існує? — запитав Віталік.

— Звісно, вік атеїзму давно минув, — відповів я.

— Тоді ти повинен погодитися, що Боже Слово — правда.

— Ну, припустимо. А до чого тут довголіття?

— На, читай.

І я прочитав. Це була п'ята з Десяти Божих Заповідей — заповідь з обітниці. Я не прийняв тоді цих слів, не зміг умістити. Та, прийшовши додому, вирішив ще раз перечитати це місце. Я читав заповіді одну за одною і розумів, що в цих словах були закладені правила життя в ідеальному суспільстві. Я захотів дізнатися, чи працюють ці заповіді, чи живе хтось так. Я читав, перечитував і дивувався прочитаному. Відтак спробував «приміряти» заповіді на своє життя і з боєм зрозумів, що я не можу так жити. Я не підходжу для ідеального суспільства. Розчаруванню не було меж. Я кинув Біблію на стіл. Книжка

зачепилася за лампу й розгорнулася на Євангелії від Івана. Я почав читати про Ісуса. Уперше я думав про те, про що чув багато разів. Бог помер за мене, щоб я міг потрапити в ідеальне суспільство — у число Божих дітей. Я заховав свою Книгу і вирішив поговорити з другом.

Так я познайомився з Біблією. Слово Боже змінило моє життя. Я знаю секрет довголіття, і ще неймовірну кількість секретів. Їх відкриває мені Великий Автор мудрості, неповторний та люблячий Бог.

А ти ще не відкрив секрет довголіття?

Шукай у Слові Божому Книгу Вихід, розділ 20, вірш 12. 📖

Оксана
Смірнова

БОГОНАТХНЕННІСТЬ БІБЛІЇ

Сценарій позакласного заходу

Мета: донести дітям, що Біблія — це богонатхненна книга, що це Слово Боже особисто до кожної людини, заохотити читати Біблію і застосовувати її в своєму житті.

Матеріали: ватман, маркери, роздавальний матеріал — таблиця «Пророцтва» та «Лист Небесного Батька», олівець чи ручка для кожної дитини.

ХІД ЗАНЯТТЯ

I. Вступ

Гра «Фрагмент малюнка»

Викликати на сцену добровольця і дати йому завдання: у верхній частині ватману почати малювати портрет ведучого, тобто намалювати якусь частину тіла, наприклад, частину обличчя, волосся. Йому виділяється хвилина, і малює він так, щоб інші не бачили, що виходить на папері. Після закінчення його малюнок прикривають. Далі викликають наступного добровольця, який продовжує роботу, не бачачи попередніх результатів. І так, поки вся картина не буде готова. Тоді «шедевр» розгортають і показують глядачам, котрі повинні оцінити роботу своїми оплесками.

Висновок: коли один малюнок малюють різні люди, не узгоджуючи своїх дій, то виходить не зовсім зрозуміла картина.

¹ Ляшенко О. Зібрання у клубі «Майбутнє», ч. 2. — Рівне, 2010. — С. 15–21.

Чи замислювалися ви коли-небудь над тим, чому Біблія має одну сюжетну лінію і такий зрозумілий зміст? Адже її писали понад 40 авторів у різні епохи та в різних місцях.

У християн є відповідь на це запитання — Біблію писали не люди, її писав Бог. Він Духом Святим надихав вірних Йому людей, щоб вони записували Його Слово. Саме тому Біблія — це богонатхненна книга.

Чи віриш ти в це? Можливо, у тебе виникають запитання: «А що це означає?» і «Чи стосується це мене?»

Спробуємо сьогодні разом у цьому розібратись.

Тест «Пророцтва»

Ведучі.

— Як знати, що це справді Сам Бог писав Біблію? (Відповіді дітей.)

Дуже просто. Треба перевірити, чи є те, що написано в ній, правдою.

У цій Книзі є багато надзвичайного, наприклад, пророцтва. І якщо вони здійснилися, то їх справді «диктував» Всезнаючий Бог.

— Зараз кожен із вас матиме змогу це перевірити.

Роздати дітям таблицю «Пророцтва». Їхнє завдання — для кожного пророцтва знайти текст, де говориться про виконання саме цього пророцтва. Перших трьох учасників, які впораються із завданням правильно, нагородити призами.

Таблиця «Пророцтва»

Пророцтва		Виконання	
1.	«Свідки встають неправдиві, чого я не знав — питають мене» (Пс. 34:11)	а.	«Тоді стали плювати на обличчя Йому, та бити по щоках Його, інші ж киями били» (Мт. 26:67)
2.	«І сказав Я до них: «Якщо добре це в ваших очах, дайте платню Мою, а як ні, перестаньте!» І вони Мою платню відважили — тридцять срібняків» (Зах. 11:12)	б.	«Тоді деякі встали, і кривосвідчили супроти Нього й казали: «Ми чули, як Він говорив: Я зруйную цей храм рукотворний, — і за три дні збудую інший, нерукотворний» (Мк. 14:57–58)
3.	«Він гноблений був та понижуваний, але уст Своїх не відкривав. Як ягня був проваджений Він на заклання, й як овечка перед стрижнями своїми мовчить, так і Він не відкривав Своїх уст...» (Іс. 53:7)	в.	«Бо Христос, коли ми були ще недужі, своїє пори помер за нечестивих» (Рим. 5:6); «А Бог доводить Свою любов до нас тим, що Христос умер за нас, коли ми були ще грішниками» (Рим. 5:8)
4.	«Підставив Я спину Свою тим, хто б'є, а щоки Свої — щипачам, обличчя Свого не сховав від ганьби й плювання» (Іс. 50:6)	г.	«Дали Йому пити вина, із гіркотою змішаного, — та, покуснувавши, Він пити не схотів» (Мт. 27:34)
5.	«Нехай з мене не тішаться ті, хто ворогує на мене безвинно, нехай ті не моргають очима, хто мене без причини ненавидить» (Пс. 34:19)	д.	«Тоді Пилат знову Його запитав і сказав: «Ти нічого не відповідаєш? Дивись, — як багато проти Тебе свідкують!» А Ісус більш нічого не відповідав, так що Пилат дивувався» (Мк. 15:4–5)
6.	«А Він був ранений за наші гріхи, за наші провини Він мучений був, — кара на Ньому була за наш мир, Його ж рани ми нас уздоровлено!» (Іс. 53:5)	е.	«Тож сказали один до одного: «Не будемо дерти його, але жереба киньмо на нього, — кому припаде». Щоб збулося Писання: «Поділили одежу Мою між собою, і метнули про шату Мою жеребка. Вояки ж це й зробили...» (Ів. 19:24)
7.	«Тому-то дам уділ Йому між великими, і з потужними буде ділити здобич за те, що на смерть віддав душу Свою, і з злочинцями був порохований, хоч гріх багатьох Сам носив і заступавсь за злочинців!» (Іс. 53:12)	є.	«Коли б Я серед них не вчинив був тих діл, яких не чинив ніхто інший, то не мали б гріха. Та тепер вони бачили, — і зненавиділи і Мене, і Мого Отця. Та щоб справдилось слово, що в їхнім Законі написано: «Мене безпідставно зненавиділи!» (Ів. 15:24–25)
8.	«І жовчі поклали у мій хліб потішення, а в спразі моїй оцтом мене напували...» (Пс. 68:22)	ж.	«А коли настав вечір, то прийшов муж багатий із Ариматеї, на ім'я Йосип, що й сам був навчався в Ісуса. Він прийшов до Пилата й просив тіла Ісусового. Пилат ізвелів тоді видати. І взяв Йосип Ісусове тіло, обгорнув його плащаницею чистою, і поклав його в гробі новому своїм, що був висік у скелі. До дверей гробових привалив він великого каменя, та й відійшов» (Мт. 27:57–60)

9.	«Вони ділять для себе одягу мою, а про шату мою жеребка вони кидають...» (Пс. 21:19)	з.	«І сказав: «Що хочете дати мені, — і я вам Його видам?» І вони йому виплатили тридцять срібняків» (Мт. 26:15)
10.	«Боже мій, Боже мій, — нащо мене Ти покинув? Далекі слова мого зойку від спасіння мого!..» (Пс. 21:2)	и.	«Тож прийшли вояки й поламали голінки першому й другому, що розп'ятий з Ним був. Коли ж підійшли до Ісуса й побачили, що Він уже вмер, то голінок Йому не зламали. Оце сталося тому, щоб збулося Писання: "Йому кості ламати не будуть!"» (Ів. 19:32–33, 36)
11.	«Він пильнує всі кості його, — із них жодна не зламається!» (Пс. 33:21)	і.	«Тоді розп'ято з Ним двох розбійників, одного праворуч, і одного ліворуч Його. І збулося Писання, що каже: "До злочинців Його зараховано!"» (Мк. 15:27–28)
12.	«І з злочинцями визначили Йому гроба Його, та Його поховали в багатого, хоч провини Він не учинив, і не було в Його устах омани...» (Іс. 53:9)	ї.	«А коло години дев'ятої скрикнув Ісус гучним голосом, кажучи: "Елі, Елі, лама савахтані?" цебто: "Боже Мій, Боже Мій, нащо Мене Ти покинув?"» (Мт. 27:46)

Правильна відповідь: 1-б, 2-з, 3-д, 4-а, 5-є, 6-в, 7-і, 8-г, 9-е, 10-ї, 11-и, 12-ж.

Висновок: Як бачимо, пророцтва здійснилися, навіть з точністю до дрібниць. Це свідчить про те, що все, написане в Біблії, є богонатхненним.

III. Слайди «Роздуми видатних людей про Біблію»

Ведучі.

— Чому ще Біблію можна вважати богонатхненною?
— Тому що через неї Бог впливає на життя людей.
— Багато видатних людей, читаючи цю Книгу, змінили своє ставлення як до Бога, так і до самої Біблії.

Показати слайди з висловами й портретами знаменитих людей. Або ж ведучі можуть зачитати ці вислови чи запропонувати, щоб діти самі по черзі вголос їх читали.

«Біблія — це основа будь-якої освіти та розвитку» (І. В. Гете).

«Слово Боже є променисте світло пізнання, наш досконалий порадник у діях наших, і в обох випадках — найвірніша опора нашої немочі» (Я. А. Коменський).

«Є Книга, у якій усе сказано, усе вирішено, після якої ні в чому нема сумніву. Книга безсмертна, свята, Книга вічної істини, вічного життя — Євангеліє. Весь прогрес людства, усі успіхи в науках, у філософії полягають тільки в більшому проникненні в таємничу глибину цієї божественної Книги, у втіленні її живих, вічно незмінних глаголів» (В. Г. Белінський).

«І що це за книга, Біблія? Велична й безмежна, як світ, укорінена в глибинах Всесвіту й висхідна до таємної блакиті небес! Воістину — це Слово Боже, тоді як усі інші книги світу виражають тільки своє людське мистецтво» (Г. Гейне).

«Дорогоцінна книга Біблія. Чого вона тільки не пропонує, чого тільки вона не дає людині, яка відчуває свої потреби й шукає її багатих скарбів» (В. Скотт).

«Священне Писання не може ні в якому разі ні говорити неправди, ні помилятися; вислови його абсолютні й недоторканно істинні» (Г. Галілей).

«Розуміння Біблії однаково необхідне всім мислячим людям — віруючим і невіруючим, тому що якщо перші повинні знати об'єкт своєї віри, то інші повинні неодмінно знати, що вони заперечують» (В. Соловйов).

«Без учення Христа люди б «заїли» одне одного, світ зробився б пеклом і став би розбещеним» (Б. Паскаль).

«Ви добре робите, що шукаєте спокою в Євангелії, бо вона є невичерпним джерелом всіх істин, яких ніде неможливо знайти в іншому місці» (І. Кант).

«Я дивуюся, чому люди вважають за краще блукати в невідомості в багатьох важливих питаннях, коли Бог подарував їм таку чудесну Книгу відкриття» (М. Фарадей).

«Я думаю, що ми ніколи не дамо нічого кращого, ніж Писання. Його смак стає приємним, коли починаєш читати Писання, тому що в ньому знаходиш все людське життя» (О. С. Пушкін).

«Усі наукові відкриття допущені, цілком імовірно, з однією метою, а саме: підтвердити те божественне відкриття, яке дане нам у Біблії» (Гершель).

IV. Пантоміма на біблійну історію

Об'єднати дітей у дві команди. Кожна із команд має підготувати й показати пантоміму на одну зі своїх улюблених біблійних історій. А інша команда має відгадати цю історію та відповісти на таке запитання: «Чому Бог помістив цю історію на сторінках Біблії?»

Ведучі

— Як бачимо, через кожну історію Бог чогось нас навчає. Він відповідає на чийсь конкретну потребу.

V. Слайди та листівка «Лист Небесного Батька»

Ведучі

— Чи знаєте ви, що сьогодні Бог через Біблію хоче щось сказати особисто вам?

— Та чи готові ми Його слухати? Чи хочемо ми читати Його Слово?

— Саме зараз маємо можливість почати це робити. Адже Бог надіслав нам листа.

Можна показати слайди «Лист Небесного Батька» в музичному супроводі або ж кожній дитині подарувати листівку з текстом цього листа.

VI. Інценівка «Забута Біблія»

Біблія. Люди, послухайте, я хочу розповісти вам свою історію. Не дивуйтеся, що ви чуєте лише мій голос. Я — Біблія, я лежу на столі, незабаром повинна прийти моя нова господиня. Мені вже багато років, але я добре збереглася. Річ у тім, що моя попередня господиня майже не читала мене. А розпочалось усе, коли їй було всього 18 років. Це було дуже, дуже давно. Я пам'ятаю цей день, як зараз.

Звучить ніжна музика. Заходить дівчина.

Героїня. Вісімнадцять років! Мені вже вісімнадцять років! Подумати тільки! Всі довкола говорять про якийсь вибір у житті, що я повинна щось вирішити для себе. А що вирішувати? Усе вже давно розписано. Наступного року я вступлю до інституту, потім закінчу його, знайду хорошу

Лист Небесного Батька

Моє дитя, можливо, ти не знаєш Мене, але Я знаю про тебе усе... (Пс. 138:1)

Я знаю сидіння твоє та вставання твоє... (Пс. 138:2)

Усі путі твої Я знаю... (Пс. 138:3) і волюсь все на голові твоїй пораховано... (Мт. 10:29–31)

Бо Я створив тебе на Свій образ (Бут. 1:27)

Мною ти живеш, і рухаєшся, і існуєш (Дії 17:28)

Я призначив тебе наперед Своєю постановою (Еф. 1:11–12)

Ти — не помилка. До книги Моєї записані всі твої дні (Пс. 138:15–16)

І сам Я призначив окреслені доби і границі замешкання твого (Дії 17:26)

Дивне дитя Моє... (Пс. 138:14)

Я виткав тебе в утробі матері твоєї (Пс. 138:13), і в день твого народження ти оперся на Мене... (Пс. 70:6)

Я поруч з тобою і нема в Мене зла, і Я сповнений любові до тебе (1 Ів. 4:16)

Я бажаю віддати тобі її всю, тому що ти — Моє дитя, а Я — Батько Твій (1 Ів. 3:1)

Я можу дати тобі більше, ніж твій земний батько міг дати... (Мт. 7:11)

Бо Я — досконалий Отець (Мт. 5:48)

Усяке добре давання та дар досконалий походить із рук Моїх (Як. 1:17)

Я знаю, що тобі потрібно, і дам це тобі (Мт. 6:31–33)

Мої думки про тебе завжди сповнені надії... (Єр. 29:11)

Тому що Я вічним коханням тебе покохав (Єр. 31:3)

Мої думки про тебе численніші від піску (Пс. 138:17–18)

Я у радості буду втішатись тобою (Соф. 3:17)

Я не відвернуся від тебе... (Єр. 32:40)

Буду Я тішитися тобою, щоб чинити тобі добро (Єр. 32:41)

Ти — Моя власність (Вих. 19:5)

Я хочу тобі розповісти про велике й незрозуміле, чого ти не знаєш... (Єр. 33:3)

Коли ти шукатимеш Мене, то знайдеш... (Пов. Зак. 4:29)

Втішайся Мною, і Я дам тобі бажання твого серця... (Пс. 36:4), бо то Я викликаю в тобі і хотіння, і чин... (Фил. 2:13)

Я можу зробити значно більше над усе, чого ти просиш або думаєш (Еф. 3:20), бо Я — твоя найбільша потіха... (2 Сол. 2:16–17)

Отець, що потішає тебе у всякій скорботі... (2 Кор. 1:3–4)

Коли ти — зламаносердний, Я близький тобі... (Пс. 33:19)

Як пастир раменом своїм збирає ягнята, так і Я на лоні Своему несу тебе (Іс. 40:11)

Настане той день, коли Я кожну сльозу з очей твоїх зітру, заберу весь біль, який ти переніс на цій землі... (Об. 21:3–4)

Я — Отець твій, і люблю тебе так само, як Сина Свого Ісуса... (Ів. 17:23)

В Ісусі любов Моя до тебе була об'явлена... (Ів. 17:26)

Бо Він — Мій досконалий образ (Євр. 1:3)

Він прийшов, щоб довести, що Я за тебе, а не проти тебе... (Рим. 8:31)

Та сказати тобі, що Я не зважаю на твої провини, тому що Христос помер, щоб примирити Мене з тобою... (2 Кор. 5:18–19)

Його жертва стала найбільшим виявом Моєї любові до тебе... (1 Ів. 4:10)

Я віддав все, що Я люблю, щоб отримати твою любов... (Рим. 8:32)

Якщо ти приймеш дар Мого Сина Ісуса, то матимеш Мене... (1 Ів. 2:32)

І ніщо не зможе відлучити тебе від Моєї любові... (Рим. 8:38–39)

Прийди додому, і Я влаштую небувалий бенкет на небесах... (Лк. 15:7)

Я завжди був Отцем, і Я завжди Ним буду... (Еф. 3:14–15)

Я кличу до тебе — чи будеш ти Моїм дитям?! (Ів. 1:12–13)

Я чекаю на тебе... (Лк. 15:11–32)

*Люблю тебе, твій Батько —
Всемогутній Бог*

роботу. Вийду заміж. Сім'я, діти, усе як у нормальних людей. А що ще потрібно? Я для себе вже все вирішила.

Біблія. Агов, подивись сюди! Це я, твоя Біблія. Я лежу на столі. Розгорни ж мене.

Героїня. Що б таке почитати? Віруючі друзі подарували мені цю Біблію. Подивимось, подивимось... (бере зі столу Біблію і читає напис на зворотному боці обкладинки). «У день повноліття. Або ця Книга утримає тебе від гріха, або гріх утримає тебе від цієї Книги». Гарно сказано. Справді, є дещо, що утримує мене від цієї книги. Мені потрібно готуватися до вступу в інститут, піду, напевно, візьмусь за підручники. (Виходить.)

Біблія. Зачекай, куди ж ти? А я? Ти ж навіть не прочитала жодного вірша! (Пауза. Музика.)

Моя господиня пішла. Потім вона поклатала мене на полицю поряд з іншими книгами й підручниками. Їх дуже часто діставали, а про мене, здається, зовсім забули. Але одного дня я почула радісний голос своєї господині. Її руки швидко витягли мене. Нарешті вона звернеться до мене!

Вибігає Героїня, вона дуже радісна. У руках у неї — купа книжок і підручників. Вона кидає їх на стіл.

Героїня. Я вступила, я вступила до інституту! Слава Богові! Господи, дякую Тобі. Це Ти допоміг мені, я знаю. Я навіть хочу сьогодні почитати Твою Біблію (розгортає). Щось так усе незрозуміло. Складніше, ніж вища математика.

Біблія. Та не так уже все й складно. Слово Боже доступне всім, навіть дуже простим людям. Читай же мене!

Героїня. Ні, напевно, іншим разом. Зараз не до цього.

Героїня відкладає Біблію і виходить.

Біблія. Вона поклатала мене на стіл, заваливши своїми підручниками. Як мені тут душно!.. Скільки пороху!

Заходить Героїня, витирає порох із Біблії.

Героїня. Так. Здається, вже все прибрала, у мене ще стільки справ на кухні. Побігла! (Виходить.)

Біблія. Знову не до мене! Добре, хоч порох витерла. Це тому, що свято — Новий рік незабаром. Усі люди роблять у себе в домівках генеральне прибирання. Ох, якби вони так само очищали свої душі.

Знову заходить Героїня. Вона бере Біблію в руки.

Героїня. Так! Що мене чекає в наступному році? Що мені Бог сьогодні скаже? Є один спосіб ворожити на Навий рік по Біблії. Потрібно просто із заплученими очима розгорнути на будь-якій сторінці й тикнути в будь-яке місце пальцем. Спробую...

Біблія. Що? Ворожити на мені? Неймовірно! Просто обурливо. Як можна дізнаватися таким чином волю Божу?! Ох, спробую розгорнути її на Івана 5:39.

Героїня. Ось, читаю. «Дослідіть-но Писання, бо ви думаєте, що в них маєте вічне життя, — вони ж свідчать про Мене!» (Ів. 5:39).

Біблія. Ну, що? Ці слова, сподіваюсь, справили на тебе враження?

Героїня. Так, так, так. Мені обов'язково потрібно читати цю корисну Книгу. Обов'язково, але сьогодні вже пізно. Але я читатиму. Розпочну просто завтра вранці.

Героїня кладе Біблію на стіл і, позіхаючи, виходить.

Біблія. Але ні завтра, ні післязавтра вона мене не читала. Так проходили тиждень за тижнем, місяць за місяцем. Мене завалили підручниками й товстими зошитами. Ніхто не підходив до мене. Агов, є там хто-небудь? Мені зовсім нічого не видно через ці підручники. Здається, чийсь кроки.

Заходить Героїня, вона шукає Біблію.

Героїня. Де моя Біблія? Де вона?

Біблія. Я тут, я тут, приברי ж ці зошити з мене!

Героїня. А, ось вона. Ну швидше. Я вже запізнююсь на богослужіння.

Героїня виходить, потім знову повертається, сідає на стільчик, нібито в церкві. Вона розгортає Біблію.

Біблія. Ви думаєте, вона читала мене? Ні, просто в церкві було свято, коли проповідник запитав, хто приніс Біблію, моя господиня підняла мене вгору, і я була поражена разом з іншими Бібліями. (Цього разу героїня піднімає вгору Біблію.) Хоч у цьому знадобилась. Але потім про мене знову забули. (Героїня знову кладе Біблію на стіл і виходить.) Я знову лежу на столі, завалена якимись речами й підручниками.

Заходить Героїня і починає наводити лад у себе на столі.

Героїня. Ох, до мене сьогодні друзі прийдуть. Треба все прибрати тут. О, моя Біблія! Пробач. Але я покладу тебе десь в іншому місці, подалі, щоб ніхто випадково не побачив і не подумав, що я — віруюча.

Героїня прибирає Біблію подалі й виходить. Звучить сумна музика. Чути схлипування. Це плаче Біблія.

Біблія. Вона посоромилася мене! Ви розумієте, їй соромно було показати мене своїм друзям! Як мені самотньо тут, я так страждаю. Невже я нікому не потрібна? Люди, у мені заховано стільки скарбів для вас! Чому ж ви не звертаєте на мене уваги? Чому ви всі забули про мене? (Невелика пауза, музика продовжує звучати.) Так минали роки. Моя господиня зовсім постаріла, її діти виросли, у неї вже дорослі внуки. Але я, як і раніше, не в пошані. З мене витирають порошок, мене кладуть на стіл на свята й ще — коли зустрічають поважних гостей. Ох, люди, як недбало ви ставитеся до Слова Божого.

Заходить Героїня. На її обличчі глибока печаль. Вона сідає за стіл і розгортає Біблію.

Героїня. Два тижні. Лікар сказав, що мені залишилося жити всього два тижні. Мені страшно. Невже все? Моє життя добігло кінця? Що я робила всі ці роки? Чим жила? Нібито все встигла, все, як у нормальних людей. Але, зізнатися, я все життя відчувала якусь порожнечу всередині, якесь незадоволення. Я все життя прожила без Бога. Я знаю, у цьому причина всіх моїх невдач, і зараз я боюся смерті. Що чекає на мене там? Ох, чому я ніколи не читала Біблію? Адже там про все сказано. Але тепер вже, напевно, пізно. Як я жалкую, що не читала цю Книгу! (Перегорнула першу сторінку.) «У день повноліття. Або ця книга утримає тебе від гріха, або гріх утримає тебе від цієї книги». Що ж зараз утримує мене від цієї книги? Нічого, тож почитаю її хоча б перед своєю смертю, мені дуже потрібен Бог саме зараз. Господи, допоможи мені! Я боюся смерті, я не хочу помирати! (Сідає читати, але чує стук у двері.) Ну, хто там прийшов? Напевно, лікар. Піду відчиню йому.

Господиня виходить.

Біблія. Вона так і не встигла прийняти спасіння, відійшовши у вічність непростеною. Але ж Бог стільки разів давав їй шанс зробити вибір! Але їй було ніколи звернутися до Його Слова. Перед смертю моя господиня все ж таки зробила гідний учинок. Вона подарувала мене своїй онучці. Скоро вона зайде сюди й візьме мене своїми молодими руками. Як часто я буду відчувати цей дотик? А може, внучка теж не захоче читати мене? І я знову страждатиму від самотності? Але, здається, вона іде.

Заходить внучка.

Внучка. Вісімнадцять років! Мені вже вісімнадцять! Подумати тільки! Всі довкола говорять про якийсь вибір у житті, що я повинна щось вирішувати для себе. Та й бабуся перед смертю теж про нього говорила. Що б таке почитати?

Біблія. Подивись сюди. Це я, твоя Біблія. Я лежу на столі. Розгорни ж мене.

Внучка. Це її Біблія. Глянемо, глянемо (бере зі столу Біблію і читає напис на зворотному боці обкладинки). «У день повноліття. Або ця книга утримає тебе від гріха, або гріх утримає тебе від цієї книги». (Виходить, читаючи Біблію.)

VII. Підсумок

«Тому-то й ми дякуємо Богові безперестанку, що, прийнявши почуте від нас Слово Боже, прийняли ви не як слово людське, але — як правдиво то є — Слово Боже, що й діє в вас віруючих» (1 Сол. 2:13).

Віруючі впевнені, що Біблія — священна, богонатхненна Книга, вона передана людині Самим Господом. Це запис Божих одкровенень і настанов на всі випадки життя, і кожне слово Бога спрямоване особисто кожній людині.

«Бо Боже Слово живе та діяльне, гостріше від усякого меча обосічного, — проходить воно аж до поділу душі й духа, суглобів та мозків, і спосібне судити думки та наміри серця» (Євр. 4:12).

Слово Боже міняє людські долі! Дозволь Богові міняти твоє життя.

VIII. Молитва

Подякуймо Господу за Його живе Слово, попросімо в Нього бажання читати це Слово та виконувати його.

НАЙВАЖЛИВІША КНИГА В ЖИТТІ ЛЮДИНИ

Виховний захід, форма проведення: усний журнал

Автор Софія Прокончук, вихователь-методист Рівненського навчально-реабілітаційного центру «Особлива дитина»

Мета

Освітня: допомогти учням дізнатися більше про Біблію, її структуру та зміст.

Розвиваюча: сприяти тому, щоб учні могли самостійно розказувати про Біблію та її значення іншим людям.

Виховна: виховувати в учнів повагу до Біблії як до Слова Божого та формувати усвідомлення важливості Біблії для особистого життя кожної людини.

Обладнання: різні видання Біблії, картки з висловами відомих людей про Біблію.

Міжпредметні зв'язки: історія, етика, література.

Із найерудованіших і найактивніших учнів створюють редколегію. Редактором (ведучим) може бути вихователь групи продовженого дня або хтось із учителів. Члени редколегії впродовж визначеного часу запрошують промовців, збирають інформацію, цікаві факти, ілюстрований матеріал, розучують вірші, пісні, організовують виставку літератури за тематикою. Після проведення виховного заходу збирають відгуки учасників про усний журнал і готують спеціальний випуск стіннівки.

I. Організаційний момент

Ведучий. Сьогодні дуже цікавий захід. Приємно відзначити, що до нього готувались усі. Байдужих серед нас не було. Усі намагалися якнайбільше дізнатися про найважливішу книгу в житті кожної людини, яка живе на планеті Земля, — Біблію. Дякуємо гостям, які радо відгукнулися на запрошення редколегії, узяли на себе роль консультантів, а також прийшли, щоб узяти участь в усному журналі. Вітаймо їх!.. Це — учитель християнської етики, учитель історії, учитель української мови та літератури, учитель музики. Що ж, пора розпочинати. І перш ніж розгорнемо першу сторінку нашого журналу, нехай прозвучать у кожному серці слова Івана Огієнка:

Глибока Біблія — як море,
І розум з неї п'є навчання;
Як океан воно просторе,
Криниця всього сподівання.

I сторінка. Біблія — лист Бога до людей

Ведучий. «Біблія — це найкращий дар, даний людині Богом. Через цю книгу Спаситель світу звістив усі блага. Без неї ми не могли б розпізнати істину та неправду» (Авраам Лінкольн (1809–1865), 16-й президент США).

Учитель християнської етики. Приблизно 40 осіб різного походження писали Біблію. Серед них були царі, пастухи, рибалки, державні службовці, священники й один полководець. Але всі книги узгоджені між собою та

доповнюють одна одну, і через усю Біблію проходить одна головна думка.

Автори писали не просто як велів їм їхній людський розум, а як надихав Святий Дух. Тому ці книги й звать «священними» і «богонадхненними». А Біблію називають Словом Божим до людей.

Слово «біблія» походить від грецького «biblia», що означає «папірусні сувої» або «книги». Біблія — це збірка, бібліотека, що складається із 66 окремих книг, які писали протягом приблизно 1600 років, з 1513 р. до Р. Х. по приблизно 98 р. після Р. Х.

Перші 39 книг — приблизно три чверті Біблії — складають Старий Завіт, який визнають священними в юдаїзмі та християнстві. Ще його називають «Єврейським Письмом», тому що більшість книг були написані мовою цього народу. Ці книги можна поділити на три групи:

- ♦ історичні — від Буття до Естер (17 книг);
- ♦ поетичні — від Йова до Пісні над піснями (5 книг);
- ♦ пророчі — від Ісаї до Малахії (17 книг).

У Старому Завіті розповідається про ранню історію Землі та людства, а також про історію давнього ізраїльського народу з часу його появи до V ст. до Р. Х. Ці книги описують створення світу, життя вибраного Божого народу, містять мудрі поради та пісні прославлення та вдячності Богові.

Новий Завіт написаний після народження, смерті та воскресіння Ісуса Христа. Він містить чотири Євангелія або оповіді про життя Ісуса Христа, опис подорожей та дій апостолів, листи апостолів з повчанням та Об'явлення — книгу про майбутні події.

27 книг Нового Заповіту вважають «Святим Письмом» тільки християни, ще його називають «Грецьким Письмом», тому що книги були написані грецькою мовою — міжнародною мовою того часу. За тематикою це:

- ♦ 5 історичних книг (Євангелія та Дії святих апостолів);
- ♦ 21 послання;
- ♦ Об'явлення Івана Богослова.

II сторінка. Свідчення археології про Біблію

Ведучий. «Біблія вміщує в собі більше ознак достовірності, ніж уся світська історія» (Ісаак Ньютон (1642–1727), англійський учений).

Учитель історії. Події, описані в Біблії, відбувалися переважно в маленькій східній країні Ізраїль. Також історія Біблії пов'язана з Грецією, Єгиптом, Стародавнім Вавилоном (нині Ірак) та Ассирією. Доказом достовірності біблійних записів є археологічні знахідки.

— Базальтовий камінь із Тель-Дана. На камені висічені слова «Дім Давида» та «Цар ізраїльський».

— Моавітський камінь містить опис царем Меси сутички між Моавом та Ізраїлем (2 Цар. 3:4–27), а також різні

географічні назви, ім'я Бога, написані давньоєврейськими буквами. Зберігається у Луврі в Парижі.

— Літопис Набоніда — клинописна табличка, що розповідає про раптове взяття Вавилону царем Кіром, зберігається в Британському музеї.

— 1849 р. у Куюджіку в городищі, яке виявилось частиною Ніневії, археологи розкопали стародавній палац. На стінах однієї з кімнат містився рельєф із зображенням взяття укріпленого міста, захоплених полонених, які проходили перед царем-завойовником. Над зображенням містився напис: «Синахериб, повелитель світу, цар Ассирії, сів на троні та виконав огляд добутих трофеїв у Лакісі». Ім'я Синахериба в Біблії згадується 13 разів.

Усі перераховані археологічні знахідки підтверджують достовірність Біблії з історичного погляду.

III сторінка. Найбільша знахідка сучасності

Ведучий. *«Ця стародавня Книга незнищенна. І ця наша земля, чим більше ми будемо перегортати її сторінки й вивчати її секрети, тим вірніше вона підтвердить і проілюструє сторінки Священних Писань» (Чарльз Дана (1867–1944), американський художник, ілюстратор).*

Вихователь групи продовженого дня. Існують докази, які безпосередньо стосуються біблійних записів. Послухайте про таку знахідку. «Найбільшою знахідкою сучасності» стали сувої Книги пророка Ісаї, знайдені біля Мертвого моря. На початку 1947 р. хлопчик-бедуїн пас отару й виявив неподалік Мертвого моря печеру. У ній він знайшов кілька глиняних глеків, більшість були пусті. Однак в одному глеківі, який був міцно запечатаний, хлопчик знайшов шкіряний сувій, ретельно загорнений у полотняну тканину. Маленький пастух і уявити собі не міг, що древній сувій, який він тримав у руках (а це був повний текст Книги пророка Ісаї), приверне увагу світової спільноти. Особливим було те, що до 1947 р. найдавніші рукописи повного Єврейського Письма датувались приблизно II–I ст. до Р. Х. А цей сувій, як установили вчені, — III ст. до Р. Х. І коли порівняли його з масоретським текстом, зробленим на тисячу років пізніше, виявилось, що вони повністю збігаються.

До нашого часу збереглося майже 5000 біблійних рукописів, що дійшли до нас із глибини віків. Деякі з них датуються II ст. після Р. Х. Більшість книг Біблії писали на папірусі, зробленому з єгипетської рослини з такою ж назвою, та на пергаменті, зробленому зі шкіри тварин, що, природно, не могли зберігатися вічно. Для обох матеріалів однаково небезпечні волога, пліснява, різні личинки. Для того щоби зберегти автентичність рукописів, з них почали робити копії.

IV сторінка. Копії рукописів Біблії

Ведучий. *«Біблія цінніша всіх книг, які коли-небудь були надруковані» (Патрік Генрі (1736–1799), американський політичний діяч).*

Класний керівник. У древньому Ізраїлі переписування Святого Письма стало професією, про що згадується в Біблії: Ездр. 7:6, Пс. 44:2. Копії теж робили на матеріалі, непридатному для тривалого зберігання. Час від часу доводилося робити нові рукописні копії. Коли оригінали фізично зникли, ці копії стали основою для подальших рукописів. Переписування копій продовжувалося протягом століть. Професіонали-переписувачі були віддані своїй справі. Вони благоговійно ставилися до слів, що

переписували. Прикладом того, наскільки охайними були переписувачі, можуть послужити масорети. Масорети (походить від єврейського слова «традиція») були переписувачами, які відповідали за збереження традиційного тексту Єврейського Письма, вони жили в період з IX до VII ст. до Р. Х. Копії рукописів, які вони зробили, називаються масоретськими текстами. Для того щоби дотриматись точності при переписуванні, вони використовували низку прийомів перевірки точності. Щоби не пропустити жодної літери біблійного тексту, вони рахували не тільки слова, але й букви. Це була досить кропітка праця. Але завдяки такій старанності забезпечувався високий рівень точності.

V сторінка. Дивовижні наукові факти

Ведучий. *«А все, що давніше написане, написане нам на науку, щоб терпінням і потіхою з Писання ми мали надію» (Рим. 15:4).*

Уважно читаючи Біблію, ми виявимо, що багато сучасних наукових фактів було записано на її сторінках за тисячі років до того, як вони були відкриті ученими. До вашої уваги деякі з них.

Учень 1. Фізика.

«Він... на нічому... землю повісив» (Йов. 26:7).

Закони гравітації, які відкрив Ньютон, нічого не додають до того, що ствердив Йов.

«Він Той, Хто сидить понад кругом землі» (Іс. 40:22).

Слово «круг» на мові оригіналу означає «сферичний». У 1519 р. знаменитий мореплавець Магеллан, обігнувши Землю, підтвердив сказане: Земля — кругла.

Учень 2. Медицина і охорона здоров'я.

«Коли дійсно будеш ти слухати голосу Господа, Бога твого..., то всю хворобу... не покладу на тебе...» (Вих. 15:26).

Мойсей дві тисячі років тому почав застосовувати принципи бактеріології. Він заборонив пити воду з маленьких стоячих водойм, а також воду, забруднену тваринами чи їхнім м'ясом (Лев. 11:29–36).

Рекомендації про правила захоронення й санітарні норми (Повт. Зак. 23:12–14), а також про дотримання правил особистої гігієни в похідних умовах випереджали практику цивілізованих країн аж до XIX ст. Мойсей знав принцип карантину, а ще Бог сказав Своему народу не їсти тварин, які часто мають паразитів, і якщо до приготування м'яса поставитися недбало, це може стати джерелом захворювання. Бог заборонив їсти м'ясо будь-якої дохлої тварини.

Учень 3. Хімія.

«Бо ти — порошок, і до порошку вернешся» (Бут. 3:19).

Хімічний аналіз складу тіла людини й порошку землі показав, що основні хімічні елементи людини присутні також і в зразках порошку землі. Це такі елементи: кальцій, фосфор, калій, натрій, магній, залізо, кисень, хлор, вуглець, водень, азот, сірка. За багато років до виникнення науки хімії псаломспівець звернув увагу людей на те, що *«...знає Він створення наше, пам'ятає, що ми — порошок» (Пс. 102:14).*

Учень 4. Аерологія.

«Віє вітер на південь. І на північ вертається, крутиться він та йде, і на круг свій вертається вітер» (Екл. 1:6).

Майже три тисячі років тому Соломон записав основні принципи аерології, яку викладають у багатьох сучасних університетах. Текст Екл. 1:6 описує три явища, властиві вітру: вітер циркулює між екватором і двома

полюсами, відкритими Хардлі в XVII ст.; вихори вітру вказують на силу Коріоліса, яка була відкрита в XIX ст.; вітер має особливі контури, відкриті лише останнього часу.

Учень 5. Метеорологія.

«Всі потоки до моря пливуть. Але море — воно не наповнюється: до місця, звідки пливуть ті потоки, вони повертаються, щоб знову плисти!» (Екл. 1:7).

Ідея повного водного циклу була висунута в XVII ст. Однак її можна виявити в Біблії, у Книзі Еклезіястовій, написаній більш як за два тисячоліття до цього відкриття. Читаючи Книгу Йова, ми теж ознайомимося із водним циклом: *«Бо стягає Він краплі води, і дощем вони падають з хмари Його, що хмари спускають його, і спадають дощем на багато людей» (36:27–29).* Так описані фази водяного циклу: випаровування, конденсація й осідання (випадання опадів), що якнайкраще відповідає сучасному розумінню цієї порівняно молодого науки — метеорології.

VI сторінка. Учені, які читали Біблію і вірили в Бога

Ведучий. *«Не нам, Господи, не нам, але Йменню Своєму дай славу» (Пс. 113:9).*

Багато вчених вірили в Бога, поклонялися Йому, славили Його і все, що робили, робили для слави Творця неба і землі, всього видимого й невидимого.

Учень 6. Йоганн Кеплер (1571–1630)

Німецький філософ, математик, астроном, астролог і оптик, відомий насамперед відкриттям законів руху планет, названих на його честь законами Кеплера. В обчислювальній математиці на його честь названо метод наближеного обчислення інтегралів. Він поширював логарифмічне числення у Німеччині, заснував оптику як науку, вдосконалив телескоп-рефрактор. Його резюме щодо особистої віри було лаконічним: *«Я — християнин»*. Він писав: *«Великий Бог наш Господь, велика Його сила, і нема межі Його мудрості»*.

Учень 7. Ісаак Ньютон (1642–1727)

Англійський учений, який заклав основи сучасного природознавства, творець класичної фізики. Йому належать багато відомих усьому світу відкриттів: закон всесвітнього тяжіння, закони механіки, інтегральне числення. Але найголовнішим є те, що вчений любив Бога й довіряв Слову Божому, вивчав Біблію і писав до неї коментарі. Він говорив: *«Біблія має для мене першорядне значення як Слово Бога, написане богонатхненними людьми. Я щоденно читаю Біблію»*.

Учень 8. Майкл Фарадей (1791–1867)

Англійський фізик і хімік, основоположник учення про електромагнітне поле, член Лондонського королівського товариства. Він відіграв визначну роль у розвитку вчення про електромагнітні явища. Його заслуги в галузі електрики такі великі, що на його честь названо одиницю електроємності — фарад. Учений часто проповідував. Коли журналіст запитав його про припущення стосовно того, що буде після смерті, він відповів: *«Припущення? У мене нема ніяких припущень. Я спираюсь на безперечні факти. Я знаю, у Кого я увірував, і я переконаний, що Він сильний воскресити мене для Вічності»*.

Учень 9. Самюель Морзе (1791–1872)

Відомий американський винахідник і художник. Він винайшов телеграф, на його честь названо спеціальну азбуку. Слова найпершого у світі телеграфного повідомлення були взяті з Біблії: *«Ось що Бог учинив!» (Чис. 23:23).*

Учень 10. Джеймс Джоуль (1818–1889)

Англійський фізик. Вивчав природу тепла й визначив кількість теплоти, що виділяється при механічній роботі. Це привело його до відкриття закону збереження енергії і, врешті, до формулювання першого закону термодинаміки. Працював над розробкою абсолютної шкали температури. Йому також належить визначення кількості теплоти, що виділяється при проходженні струму через провідник (закон Джоуля-Ленца). Досліджував магнітострикцію. На його честь названа одиниця вимірювання енергії — джоуль, що застосовується у міжнародній системі СІ.

Вірив у Бога. Свої переконання сформулював так: *«Після пізнання і послуху волі Бога подальшою метою повинно бути пізнання Його Самого і притаманих Йому рис: мудрості, сили і благодаті, про які свідчить Його творіння»*.

Учень 11. Вільям Томсон лорд Кельвін (1824–1907)

Один із найвидатніших фізиків у світовій історії. Його термодинамічні дослідження привели до встановлення абсолютної шкали температур; відомі роботи з гідродинаміки та теорії хвиль; роботи з термоелектрики, що привели до відкриття так званого «ефекту Томсона» — перенесення тепла електричним струмом; дослідження з теорії пружності, у яких Томсон розширює теорію кульових функцій; роботи з динамічної геології. Його слова: *«Приголомшливо сильні докази лежать навколо нас... Атеїстична ідея настільки нерозумна, коли всі п'ять органів чуттів свідчать зовсім про інше, що це неможливо висловити словами»*.

VII сторінка. Біблія українською мовою

Ведучий. *«Неможливо поневолити розумово або соціально народ, який читає Біблію. Біблійні принципи лежать в основі людської свободи» (Горас Грілей (1811–1872), американський журналіст, політичний діяч).*

Учитель української мови та літератури. Мови, на яких спочатку писали Біблію, були: давньоєврейська, арамейська та давньогрецька. Книги Біблії різні за обсягом та часом написання, але дивовижно поєднані за змістом. Першим за переклад Біблії українською мовою взявся видатний український письменник Пантелеймон Олександрович Куліш, допомагав йому Іван Пулюй. На жаль, смерть Куліша не дозволила закінчити переклад. Продовжив і завершив цю роботу І. Нечуй-Левицький. Перший переклад було видано в 1903 р.

Наступний переклад Біблії здійснив священик, український письменник Іван Огієнко.

Третій переклад Біблії належить українському письменнику, науковцю, авіатору Івану Хоменку.

Ще один переклад Біблії належить Рафаїлові Турконяку. Перекладач тривалий час подорожував святими місцями, вивчав давньоєврейську та грецьку мови, навчався в Римі.

У Книзі рекордів Гіннеса ще з 1975 р. Біблія посідає перше місце. Це книга, яку перекладено найбільшою кількістю мов світу. Повну Біблію чи її частини перекладено більш ніж двома тисячами мов і діалектів. Про це свідчать дослідження Об'єднаного Біблійного товариства. Більш ніж 90 % населення Землі можуть користуватися хоча б частиною Біблії. Таким чином, ця книга змогла перетнути державні кордони та подолати расові й етнічні перешкоди.

VIII сторінка. Поетична. Поезія про Слово Боже

Ведучий. *«Господи! Що за книга це Святе Письмо, яке чудо і яка сила, дані в ній людині!.. І скільки таємниць дозволених і відвертих!.. Загибель народу без Божого Слова, бо прагне душа цього слова і всякого прекрасного сприйняття» (Ф. М. Достоевський (1821–1881)).*

Учні й учителі декламують вірші про Біблію.

Сила слова

За словом Божим всі шляхи планет
У всесвіті закладені від віку.
Священне Слово — це авторитет
Для кожної жінки, й чоловіка.

Промовив Бог — і зразу стало так!
Збуваються й тепер слова пророчі.
Священне Слово для людей — маяк,
Що світить навіть в бурю серед ночі.

Безсильним Слово не буває, ні!
Міцніше від граніту і броні,
Ним стало все, воно — життя основа.

За словом Божим збудеться усе,
А вірним всім блаженство принесе
Всесильне і незмінне Боже Слово!

Степан Коханець

Не хлібом єдиним

Не хлібом єдиним живемо,
А словом щоденним Господнім.
У вічних рядках Одкровення —
Учора і завтра, й сьогодні.

Не хлібом єдиним. Не хлібом,
Що колосом хилиться в полі...
Не золотом щирим і сріблом,
А світлом Господньої волі.

Не хлібом єдиним — Любов'ю,
Що в серці розбитім — по вінця.
Бо в тяжкій двобої з собою
Впадемо смиренно на лица.

І скажем: «Господь мій і Бог мій,
Душа моя вибрала Світло!
Обріж її віття засохлі,
Щоб в Силі Твоїй вона квітла».

Не в хлібі єдинім потреба,
А в Слові всесильнім Господнім —
У Хлібі, що сходить із Неба,
І вічне життя з Ним приходить.

Не знатиме голоду й спраги,
Хто смак того Хліба пізнав,
І Божого Імені ради
Воскресне останнього дня.

Ольга Чорномаз

Могутнє Слово

Хто народив тебе, могутнє Слово? —
Багато хто міркує і питає.
Ти не з'явилося на світ цей випадково,
Хоч і Отця твого не пам'ятають.

Могутнє Слово, ти тоді зродилось,
Коли безмежні вкрили землю води,
І ти над ними птахою носилось
Й не мало ні у чому перешкоди.

Твоя предивна сила за шість днів
Великий і красивий світ створила —
У небі спів пташиний задзвенів,
Лілея ніжні пелюстки розкрила.

Усе зродилось через Боже Слово,
Воно звільнило людство все від сну
І увійшло в серця не випадково —
Щоб дарувати вічну весну.

Воно — чарівне, бо серця лікує,
Воно — прекрасне, бо дає надію,
Воно — могутнє, царство зла руйнує
І втілює в життя велику мрію.

Наталія Марценюк

Боже Слово

Є, є у світі дивна дивина,
Яка в людині оживає знову —
Це із безодні стрімко вирина
На поклик Бога дивне Боже Слово.

Воно і грізне, як Його хода,
Яка і гори втоптує в долини,
Коли, як повинь, наповза біда
На праведника з рук лихих людини.

Воно ж — ніжніше материнських рук,
Вірніше серця — серця на сторожі,
Коли в спокусах, у стрибку із мук
Душа в гріхах стає дитятком Божим.

Воно — і мед з Ісусових долонь,
А для душі — земні незнані крила.
І той могутній, неземний вогонь,
Що має назву — «Гнів у Божій Силі».

Щасливий вкритий Словом уночі,
А світлим днем — зодягнутий у Слово:
Над ним, як захист — Янголів мечі,
Як вхід у рай, у Божу відбудову.

Юрій Монда

Читаю Слово

Читаю Слово. В дивний світ надії
Мене ведуть натхненності рядки.
І серце плаче, тішиться, радіє,
Й спадає пил з історії віків.

Лягають в душу образів лавини:
Мойсей та Йосип, Яків та Ілля.
Ось мудреці з дарами для Дитини,
Там Ірод стежить злякано здаля.

А ось Христос навчає біля моря,
Спішать сліпці, батьки ведуть дітей.
Ось Він хреста несе в святій покорі,
А з тим хрестом гріхи усіх людей.

Сміється з Юди зрадницький цілунок,
Пече в кишені жменя срібняків.
Любов Христа, як вічний подарунок
Слова святі проносять крізь віки.

Знаходжу в них я вічну мудрість й силу,
Вони ведуть в незвідані світи.
Хоч перші кроки ще такі несмілі,
Та з Божим Словом впевненіше йти.

У Слові тім — минуле і майбутнє,
Моє спасіння і моє життя.
Воно відкрило вічну Божу сутність,
Збудивши в серці слово каяття.

Читаю вкотре вічне Боже Слово,
І вічність душу в Слово огорта.
І я стаю частинкою Святого,
Який іде до мене із хреста.

Він Словом став живим і життєдайним,
Ввійшов любов'ю в плоть і кров мою.
... Читаю Слово і молюся вдячно,
І знову й знову Божу мудрість п'ю.

Юрій Вавринюк

ІХ сторінка. Пісенна. Пісня про Біблію

Ведучий. Відомий український поет, перекладач, кіносценарист, драматург, державний і громадський діяч Іван Федорович Драч писав:

А пісня — це душа. З усіх потреб потреба.
Лиш пісня в серці ширить межі неба.
На крилах сонце сяйво їй лиша —
Чим глибше пісня, тим ясніш душа.

*Учні виконують спеціально розучені до цього заходу пісні,
учитель музики акомпанує на фортепіано.*

Пісня «Біблія»

*Слова: Людмили Стебеневої
Музика: Володимира Лимаренка*

Книга є на Землі,
Зовні схожа на інші,
Розгорнувши її,
Ти збагнеш значно більше.
Бо ця книга — жива,
Вчить, як треба нам жити,
Її мудрі слова
Здатні серце змінити.

Приспів:
Чудова книга Біблія,
Найкраща серед книг.
Корисного багато так
На сторінках твоїх.

Пригоди та поезія,
Історія буття.
Правдива книга Біблія,
Це добре знаю я.

Розповідь всім вона,
Хто створив світ прекрасний,
Голубі небеса,
Золоте сонце ясне.
І у будь-яку мить
Дасть нам мудрі поради:
Як людей всіх любить,
Цінувати й прощати.

Молитва про Україну

*Слова: Олександра Кониського
Музика: Миколи Лисенка*

Боже великий, єдиний,
Нам Україну храни,
Волі і світу промінням
Ти її осіни.

Світлом науки і знання
Нас, дітей, просвіти,
В чистій любові до краю,
Ти нас, Боже, зрости.

Молимося, Боже єдиний,
Нам Україну храни,
Всі Свої ласки й щедроти
Ти на люд наш зверни.

Дай йому волю, дай йому долю,
Дай доброго світу, щастя,
Дай, Боже, народу
І многая, многая літа.

Підбиття підсумків

Ведучий. Ось ми й перегорнули останню сторінку нашого журналу, але нікому не хочеться залишати цей зал. Думаю, що кожен із нас, хто закінчував читати цікаву книжку, журнал, переживав почуття жалю чи то прощання. Сьогодні ми переживаємо з вами особливі почуття: радості, здивування, захоплення, задоволення, упевненості, допитливості, вдячності... Чи зрозуміли ми, чому Біблія — має бути найважливішою книгою у нашому житті? Чи прийняли рішення спілкуватися з нашим Творцем, щоденно читаючи Його Слово? Будьмо уважні, прислухаймося до голосу нашого сумління.

...Ми поспішаємо, куди не подивись,
Випереджаючи всі задуми Господні,
А те, що треба виконати сьогодні,
На завтра відкладаємо, на колись...

Сьогодні є ще добрий час
Для повноцінного служіння Богу.
Хай в кожному серці дзвони б'ють тривогу
За все життя хоча би раз.

Лариса Козенюк

ДЕСЯТЬ ЗАПОВІДЕЙ БОЖИХ

Урок для 11 класу

Автор Світлана Луцик, учитель початкових класів
і християнської етики Волицької ЗОШ І-ІІІ ст. Сокальського р-ну
Львівської обл.

Мета: поглиблювати знання дітей про Десять Заповідей Божих; допомогти дітям усвідомити значення Божих Заповідей та важливість дотримання їх у своєму житті; виховувати любов до Бога, бажання виконувати правила, дані Богом у Його слові.

Ключовий вірш: «Якщо Ви Мене любите, — Мої заповіді зберігайте!» (Ів. 14:15).

ХІД УРОКУ

І. Вступна частина

1. Християнське вітання

— Слава Ісусу Христу!
— Слава навіки!

2. Розповідь учителя

Життя — це не тире між двома датами. Це кожна прожита тобою хвилинка. Сьогоднішня. Усі хвилини твого життя — чисті сторінки. Тобі належить їх заповнити. Життя — це все, що маємо.

Одного разу до рабина Менделя з Коца прийшли вчепні гості.

Вони довго веселилися, аж раптом господар запитав:
— Де живе Бог?

Ті засміялися і відповіли:

— Що за дивне питання? Чи ж Усесвіт не є повний Його слави?

Але рабина не задовольнила така відповідь. Він похитав головою і сказав:

— Бог живе там, куди ми дозволимо Йому увійти. І це є найважливіше в нашому житті — дозволити Богові увійти в наше серце. «Ось Я стою під дверима та стукаю», — каже Господь (Об. 3:20). Чи відчиниш ти Йому сьогодні двері свого серця?

Тож давайте зараз помолимося, щоб двері нашого серця завжди були відчинені для нашого Небесного Отця.

3. Молитва «Отче наш»

4. Актуалізація опорних знань

Бесіда

— У якому Завіті Бог об'явив Десять Божих Заповідей? (У Старому Завіті)

— Кому Бог дав Десять Заповідей? (Пророкові Мойсею)

— Де Мойсей отримав Заповіді Божі? (На горі Сінай)

— У якій книзі Старого Завіту записані Божі Заповіді? (У Книзі Вихід)

— На чому були записані Божі Заповіді? (На скрижалях)

— Що таке скрижалі? (Камінні таблиці)

— На які дві категорії можна розділити Заповіді Божі? (Перші чотири Заповіді врегульовують стосунки між людиною і Богом, а інші шість — між людиною та її ближніми)

— Що означає слово «декалог»? (У дослівному перекладі слово «декалог» означає «десять слів».)

5. Мотивація навчальної діяльності

Десять Заповідей Божих

Що робити, щоб прожити добре вік свій на землі,
Щоб були усі щасливі — старі люди і малі?
Щоб по смерті душі наші не тужили у вогні,
Треба Заповіді Божі у життя ввести святі.

Господь каже: живи так-то — довго вік свій проживеш
І по смерті, хоч помреш ти, в Воскресінні оживеш.
Не взивай даремно Ім'я Бога, Господа свого.
Не божись на кожному кроці, не клянись Ім'ям Його.

Ім'я Боже ти старанно, свято, мирно призывай,
Лиш в молитві й величаво Христа Спаси прославляй.
Не роби собі кумирів, всяких ідолів-божків,
Не вклоняйся ти творінню, що на небі й на землі.

І не думай, що кумири — це лиш дерево чи звір,
Це і пристрасті у тебе, все, до чого прагне слух і зір.
Це твої забави, гроші, це твоя любов до благ.
Не ліпись до них душею, перед Богом — усе прах.

День недільний шануй свято, не працюй у день святый.
Можеш Біблію читати, про життя святих людей.
Хворим й бідним допомогу у цей день подати спіши.
Не забудь! — зі служби Богу день недільний розпочни.

Свого батька й свою неньку ти вшановуй все життя,
Бо немає більш святого, аніж дружна сім'я.
В старості своїх рідненьких доглядай, люби, лелій,
Коли сумно їм — утіш їх, нагодуй і обігрій.

Поділись із своїм ближнім, поки тут ще на землі,
Радістю, добром, любов'ю — Бог поверне все тобі.
«Не вбивай, — Господь нам каже, — не кради і не блуди».
Будь уважний, милий друже, заповіді ці люби.

І не зазри з того всього, що є в ближнього твого.
Не бажай нікому злого, роби людям лиш добро.
Будеш Господа любити, ближнього, як сам себе, —
За життя Господь святеє душу в небо вознесе.

В. Г. Генсьорський

На сьогоднішньому уроці поговоримо про Десять Заповідей Божих, постараємося їх глибше зрозуміти й усвідомити їх важливість у нашому житті.

ІІ. Основна частина

Розповідь учителя

Про що не запитає Бог

Бог не запитає, яким автомобілем ти їздив, але скільки людей підвіз.

Бог не запитає, яку площу мав твій будинок, але скільки людей у ньому гостювало.

Бог не запитає, у що ти вдягався, але кого ти одягнув.

Бог не запитає, скільки ти заробляв, але в який спосіб.

Бог не запитає, яку посаду ти обіймав, але як працював.

Бог не запитає, скільки ти мав приятелів, але для кого з них ти був другом.

Бог не запитає, у якому оточенні ти жив, але як ти ставився до сусіда.

Бог не запитає, якого кольору твоя шкіра, але який твій характер.

Бог не запитає, чому ти зволікав із прийняттям спасіння, Він із любов'ю проведе тебе до твого нового дому на небесах.

Як небесні тіла рухаються за законами, встановленими Богом (Пс. 148:6), так і люди повинні жити за Божими законами — Заповідями. Господь Бог дав нам Заповіді для нашого тимчасового й вічного щастя. Свята дорога у вічний Небесний Єрусалим для людини пролягає через виконання Божої волі, яка розкрита в Божих Заповідях, продиктованих Самим Творцем, і об'явлена Ісусом Христом, Сином Божим, народженим від Діви Марії. З Біблії знаємо, що Бог дав людям Закон, який мав служити добру, і в такий спосіб уподібнити людину до Самого Бога. Отці церкви навчають, що лише людина, переображена в Христі, народжена згори, здатна своїм життям уподібнюватися до Бога. Апостол Павло пише, що *«людина не може бути виправдана ділами Закону, але тільки вірою в Христа Ісуса»* (Гал. 2:16). Життя в Христі, дароване нам у Святих Таїнствах, є основою християнської моралі — правил і норм поведінки християнина. Християнське моральне життя — це свідчення віри. Отже, виконуючи Заповіді Божі, людина тим самим засвідчує свою віру в правдивого Бога, Творця Всесвіту, і Сина Його Ісуса Христа.

Без законів людина загубиться, а людське суспільство зруйнується. Кожна країна, будь-яке суспільство має свої закони, які регулюють взаємовідносини, встановлюють певні правила поведінки та принципи існування людей. Є закони, які діють на певній території і обмежені певним терміном дії та іншими чинниками. Як би там не було, але щоб був лад і спокій, потрібно поважати закон і жити за правилами.

Божі Заповіді — непорушний фундамент щастя й миру для всього людства. Вони як фундамент для дому, мотор для машини, повітря для легень, крила для птаха. Але щоб вони дали нам щастя, задоволення і спокій серця на землі й запевнили вічне щастя, то треба їх знати, розуміти, любити та зберігати не «десь» і «колись», а щодня й протягом усього свого життя. Хто дотримується Божих Заповідей, той любить Господа Бога, як навчає святий євангеліст Іван: *«Бо то любов Божа, щоб ми додержували Його заповіді, Його ж заповіді не тяжкі»* (1 Ів. 5:3).

2. Читання Святого Письма (Вих. 20:1–11)

3. Опрацювання прочитаного

— На що вказує Бог людині й до чого спонукає в першій Заповіді?

Цією Заповіддю Господь Бог указує людині на Самого Себе і спонукає шанувати Його — єдиного істинного Бога.

Ніщо й ніхто не повинен стояти на перешкоді в нашому наближенні до Творця. Пам'ятаймо слова нашого видатного співвітчизника Степана Бандери: *«Мета життя людини — це наближення до Бога!»* Наше серце повинне на 100%

належати Богові. Не дозволяймо ворогові (сатані) заволодіти нашим серцем через світські спокуси, бо *«що навзаєм дасть людина за душу свою?»* (Мк. 8:37). Це перша, найголовніша Заповідь у Законі Божому, бо з неї випливають три головні християнські чесноти — ВІРА, НАДІЯ, ЛЮБОВ.

Грішать проти цієї Заповіді ті, хто з пустої цікавості чи через недовіру Богові звертається за допомогою до різних екстрасенсів, відьом, ворожок, чаклунів, гороскопів та поза Христовою Церквою йдуть уприємнювати собі слух до різних сект, створених людьми, а не Господом нашим Ісусом Христом.

— Що забороняє Бог у другій Заповіді?

У другій Заповіді Бог забороняє ідолопоклонство, тобто забороняє робити собі для шанування кумирів або ідолів, або шанувати подобу чи зображення того, що ми бачимо на небі, що перебуває на землі або у водах.

— Що заборонено третьою Заповіддю?

Не можна без потреби й належної Творцеві поваги та любові вживати в розмові Його Святе Ім'я, *«бо не помилує Господь того, хто призиватиме Його Ймення надаремно»* (Вих. 20:7). Мають провину проти цієї Заповіді ті, хто, склавши гідно на Біблії чи за допомогою Імені Божого військову присягу, не виконує або порушує її.

— Що повеліває Бог четвертою Заповіддю?

Ця Заповідь зобов'язує нас щонеділі й у свята брати активну участь у Святій Божественній Літургії, поглиблювати свої знання правд віри та не робити важкої праці без важливої потреби. Адже записано: *«Шість день працюю і роби всю працю свою, а день сьомий субота для Господа»* (Вих. 20:9).

Святими й угодними Богу ділами є: турбота про спасіння своєї душі, молитва в храмі Божому і вдома, вивчення Закону Божого, просвічування розуму й серця корисними пізнаннями, читання Святого Письма та інших корисних для життя книг, благочестиві розмови, допомога бідним, відвідання хворих і ув'язнених, утішення засмучених тощо.

— Що наказує нам Господь Бог п'ятою Заповіддю?

Почуття любові кожна людина плекає в собі ще з лона матері своєї. І хоча джерелом любові є Господь, Бог наш, але кожна дитина вчиться тієї любові через посередництво своїх батьків, які на той час представляють для неї Бога, правдиве джерело любові. Ми ж, як діти, зобов'язані цією Заповіддю віддавати батькам належну їм шану і повагу, послух і любов, за їхню співдію з Творцем у творенні життя.

Ця Заповідь також зобов'язує нас любити свою Батьківщину, свою українську націю, мову, культуру, звичаї, традиції й у разі потреби навіть віддати своє життя за них. *«Ніхто більшої любові не має, — каже Ісус, — над ту, як хто свою душу поклав би за друзів своїх»* (Ів. 15:13). Вона також зобов'язує задля Бога коритися світській владі, якщо влада не зловживає і закони держави не вступають у протиріччя із Законом Божим, але в протилежному випадку християни не зобов'язані їх виконувати.

Ця Заповідь єдина із десяти дає нам обіцянку: якщо ми шануватимемо своїх батьків, то матимемо довге життя в добробуті.

— Що забороняє Господь Бог шостою заповіддю?

Оскільки саме життя в земному тілі є найбільшим Божим даром, на основі якого базуються всі інші Божі дари, то ніхто не має права, окрім Творця, забрати життя, тобто його знищити. Отже, порушниками цієї Заповіді є не лише ті, хто відбирає життя в ближніх, але й ті, хто вкорочує у будь-який спосіб своє життя, — самогубці. Також грішать проти цієї Заповіді ті, хто чинить аборт або призводить

чи намовляє когось до нього, або вживає контрацепції з метою вбити зародок людського життя. Важчим гріхом за цей є лише духовне вбивство, тобто вбивство душі — згіршення ближнього.

— *Що забороняє Бог сьомою Заповіддю?*

Цією Заповіддю Господь забороняє перелюб, тобто порушення подружньої вірності й будь-яку незаконну й нечисту пристрась.

Чоловікові й дружині Бог забороняє порушувати шлюбну вірність і любов. Неодруженим Бог велить дотримуватися чистоти думок і бажань.

Слово Боже наказує нам зберігати наші тіла в чистоті, бо наше тіло — *«храм Духа Святого»* (1 Кор. 6:19).

— *Що забороняє Господь Бог восьмою Заповіддю?*

Це гріх проти власності, бо кожна людина має право користуватися дочасними благами, придбаними й заробленими чесним шляхом, щоб утримувати себе, свою родину й чинити з того милосердя та милостині. Оскільки крадіжка протиставляється чесноті справедливості, а ми знаємо, що всяка несправедливість — це зло та беззаконня, то не можна чинити зла, від якого ми всі страждаємо. До порушення цієї заповіді належить:

- крадіжка (злодійство, потай привласнена чужа річ);
- грабунок (розбій, напад, відкрито із застосуванням сили (зброї));

- лихва (відсотки в банку з чужого добра);

- вандалізм (нищення чужої власності);

- ошуканство (шляхом обману заволодіння чужим добром (на вазі, за рахунок якості тощо));

- затримання заробітної плати (цей гріх кличе про помсту до Неба);

- захланність або скупість — це гріх супроти Бога (бо все, що ми маємо у власності, матеріальне чи духовне, належить виключно Йому й від Нього ми все одержали в дар). Вона протилежна до милостині. Святий Іван Златоуст, повчаючи нас, дає таку пораду: «Велике діло — милостиня, полюбімо її, ніщо з нею не зрівняється. Вона може покрити гріхи й охоронити від засуду. Ти мовчиш, — а вона стоїть і охороняє тебе. Що більше, тоді, як ти мовчиш, тисячі уст дякують за тебе».

Порушення цієї Заповіді тягне за собою обов'язок реституції, тобто повернення чужої власності власникові речі. Добрий приклад дає усім злодіям митник Закхей. Розкаявшись, він каже, що *«коли кого скривдив був чим, верну вчетверо»* (Лк. 19:8).

— *Що забороняє Господь Бог дев'ятою Заповіддю?*

Це гріх язика. Устами людина може спілкуватися з ближнім, славити й величати Бога, або обмовляти, очорнювати, осуджувати, гостро критикувати, принижувати честь і гідність свого ближнього, проклинати, богохулити тощо. Через те, що людина слабка й схильна більше до зла, як до добра, то для неї дуже повчальною є приказка: «Мовчання — золото, а слово — срібло». А мудрий іспанський богослов Хосе Ескріва сказав: «Коли не маєш чого доброго сказати про людину, — промовчи. Вже ж тебе те слово не розірве».

— *Що забороняє Господь Бог десятою Заповіддю?*

Ця Заповідь забороняє нам мати лихі думки проти чужої власності, бо вони тягнуть за собою отруйне почуття — заздрість, яка роз'їдає і нищить душу людини й приносить у її життя неспокій і журбу.

Істиною є те, що жодна людина ще не втекла й ніколи не втече від власної совісті. Де б ти не пішов, де б не сховався, всюди твоя брудна совість тебе знайде й про себе нагадає отруйною гадиною. Навіть безбожники й ті відчувають до-

кори сумління й, залишаючись із ним наодинці, невимовно страждають. Про яке ж тоді щастя можна говорити, коли така біда обсяде людину й ніде не дасть їй спокою.

III. Застосування знань

1. Робота в групах

— Пригадайте, хто з біблійних персонажів порушував Заповіді Божі і які саме? (10 прикладів).

Запис цитат зі Святого Письма в зошит

«Кажу ж вам, що за кожне слово пусте, яке скажуть люди, дадуть вони відповідь судного дня!» (Мт. 12:36).

«Бо заплата за гріх — смерть, а дар Божий — вічне життя в Христі Ісусі, Господі нашім!» (Рим. 6:23).

«...Люби Господа Бога свого всім серцем своїм, і всією душею своєю, і всією силою своєю, і всім своїм розумом, і свого ближнього, як самого себе» (Лк. 10:27).

«Якщо Ви Мене любите, Мої заповіді зберігайте!» (Ів. 14:15).

Розповідь учителя

На одному залізничному мосту працював сторож-механік. Ріка була судноплавною, і коли проходили пароплави, міст піднімався силою електричних двигунів. У сторожці був годинник, розклад руху поїздів і чіткий напис великими літерами: «За 10 хвилин до приходу поїзда міст повинен бути опущений». Трапилося якось, що незадовго до приходу пасажирського поїзда до моста підійшли три пароплави, подаючи гудки, щоб підняли міст. Хоча згідно з інструкцією в цей час уже не можна було піднімати міст, сторож подумав, що це займе зовсім небагато часу, — і підняв міст. Але трапилося непередбачене. Один із пароплавів саме під мостом сів на мілину й не міг просунутися ні вперед, ні назад. У сторожа не було ніяких засобів, щоб попередити фатальний момент. Потяг злетів у ріку, і багато пасажирів загинуло. Від розпуки сторож збожеволів: перебуваючи в лікарні, він рвав на собі волосся й усе кричав: «О, якби я міг!»

Обговорення розповіді

— Як ви зрозуміли цю розповідь? Що було причиною цієї трагедії? (*Неточне виконання розпорядження.*)

— Чого навчає нас ця розповідь? (*Потрібно завжди намагатися бути точними у виконанні Божих розпоряджень, інакше можна гірко поплатитися за свою недбалість.*)

Підсумок уроку

1. Розповідь учителя

Один чоловік попросив лікаря призначити йому ліки від гріхів. Лікар дав йому таку пораду.

Накопати корені послуху, зібрати плоди щирості, нарвати листя терпеливості, назбирати квітів душевної чистоти. Усе це висушити постом, покласти в посудину добрих діл, посолити сіллю братньої любові, додати сліз щирого каяття, розтерти в горщику коліноскільної молитви, остудити милостинею і приймати по столовій ложці страху Божого тричі на день. Одягнутися в одяг праведності Ісуса Христа, не виходити на вітер пустомовства, щоб не застудитись і не захворіти, бо після недуги прийде смерть.

Щоб у вашому житті завжди панували лад і гармонія, спокій і взаєморозуміння, живіть вірою в Ісуса Христа й виконуйте Божі Заповіді.

2. Домашнє завдання

Скласти кросворд на тему «Заповіді Божі».

3. Молитва

BIBLE — РИНГ¹

Сценарій позакласного заходу

Мета: шляхом проведення інтелектуальної гри перевірити й закріпити в учнів знання Біблії.

Підготовка

У залі, де проводитиметься захід, повісити великий плакат із написом «**Bible — ринг**».

Змагатимуться чотири команди, тому для них потрібно заготовити так звані костюми — кольорові шарфи. Їх можна пошити з тонкої тканини червоного, зеленого, синього й жовтого кольору.

У центрі залу поставити 2 «круглі» столи із стільцями (за кількістю членів команд). Столи мають бути накріті червоною і зеленою скатертинами — це кольори команд, що змагатимуться в першому турі, а також заготовлені скатертини синього та жовтого кольору для команд, які змагатимуться в другому турі. На кожному столі покласти свисток чи будь-який інший сигнальний предмет.

На сцені на якомусь п'єдесталі, покритому тканиною, можна поставити статуетку сови як символ мудрості, а поряд з нею покласти Біблію як джерело істини.

Двоє ведучих мають виконувати роль суддів. Одягнені в білі сорочки, чорні штани та білі рукавички, вони — рефері, котрі під час кожного туру стоятимуть біля ігрових столів і стежитимуть за порядком.

Також слід підготувати табло для оцінок (теж чотирьох кольорів) із цифрами від 0 до 6. Його можна зробити з кольорового картону, надрукувавши на аркушах формату А-4 великі цифри.

ХІД ГРИ

I. Привітання

Ведучі. Доброго дня, шановні леді та джентльмени! Вітаємо вас на грі «**Bible — ринг**». Сьогодні ми матимемо можливість перевірити свої знання Біблії та позмагатись у вправності.

II. Прославлення Бога піснями

III. Пояснення правил гри

Ведучі.

— Наша гра проходить у три тури.

— Зараз ми об'єднаємо вас у 4 команди, які розрізнятимуться своїми кольорами, — червоні, зелені, сині та жовті.

Створити команди й роздати кольорові шарфи.

— Команди обирають собі капітанів.

— У першому турі змагаються між собою «червоні» та «зелені», у другому — «сині» та «жовті», а в третьому, фінальному, змагатимуться переможці перших двох турів.

— Кожен тур триватиме, поки котрась із команд не набере 6 балів. Бали відображатимуть на табло вашого кольору, а заробити їх можна, правильно відповівши на запитання швидше від суперників.

— Коли дві команди сядуть за столи, ми почнемо ставити запитання, серед яких буде й два завдання: «Чорний ящик» — це коли буде винесено чорний ящик, а ви за підказками маєте відгадати, що в ньому; «Темна конячка» — це завдання в конверті.

— Як тільки питання прозвучить до кінця, піде відлік часу для роздумів. І якщо в команди є відповідь, то капітан цієї команди має свистком подати сигнал і відповісти. Якщо ж ні, то право відповіді переходить до іншої команди (на роздуми дається лише одна хвилина). У випадку, якщо й інша команда не має правильної відповіді, то в наступному раунді розігруються 2 бали.

— Отже, ми бажаємо вам успіху й оголошуємо перший тур інтелектуальної гри «**Bible — ринг**» розпочатим!

IV. I тур гри

«Червона» і «зелена» команди займають місця за своїми столами. Рефері вивішують відповідно червоне і зелене табло з початковим рахунком «0:0», і починається перший тур.

Запитання і завдання, які можна використовувати в першому турі

1. Хто обіцяв 30 перемін одягу за відгадану загадку? (*Самсон. Суд. 14:12*)
2. Хто був першим підводником? (*Йона. Йони 2:1*)
3. Якої національності був Ісус? (*Юдей. Рим. 9:5*)
4. Хто жодного разу не народжувався, а двічі помирав? (*Адам*)
5. «Чорний ящик». Що в чорному ящику? Підказка: цей предмет має об'ємну геометричну форму; має живу органічну структуру; він є символом зародження життя; складається з трьох органічних речовин; його можна їсти. (*Яйце*)
6. Про кого з апостолів сказано, що він невірний? (*Про Хому. Ів. 20:27*)
7. Без чого неможливо догодити Богові? (*Без віри. Євр. 11:6*)
8. З якої гори Ісус був піднесений на небо? (*3 Оливної. Дії 1:11–12*)
9. Хто з мужів Божих не їв родзинок? (*Самсон. Суд. 13:5*)
10. «Темна конячка». У зал на підносі виносять два конверти — по одному кожній команді. За сигналом вони мають відкрити конверт і виконати те, що там написано. Завдання: скласти на столі біблійний вірш з наданих слів. Хто правильно і швидше за суперників зробить це, той отримає бал. У конверті лежать папірці з написаними на них словами вірша: «Бог є Дух, і ті, що Йому вклоняються, повинні в душі та в правді вклонитись» (*Ів. 4:24*)
11. Кого продали за 20 срібняків? (*Йосипа. Бут. 37:28*)
12. Якого пророка не змогли з'їсти леви? (*Даніїла. Дан. 6:22*)
13. Що є карою за гріх? (*Смерть. Рим. 6:23*)
14. Що таке віра? («*А віра то підстава сподіваного, доказ небаченого*», *Євр. 11:1*).

V. Музична пауза

VI. II тур гри

¹ Ляшенко О. Зібрання у клубі «Майбутнє», ч. 2. — Рівне, 2010. — С. 23–27.

Тепер уже «синя» і «жовта» команди займають місця за столами. Рефері вивішують синє та жовте табло з початковим рахунком «0:0», і починається другий тур.

Запитання і завдання

1. Хто в момент смерті позбавив життя більше ворогів, ніж за своє життя? (*Самсон. Суд. 16:30*)
 2. До якого порту тікав Йона? (*Таршиш. Йона 1:3*)
 3. Ким був за професією батько Ісуса? (*Теслею. Мт. 13:55*)
 4. Чиє обличчя сяяло від Божої слави? (*Мойсея. Вих. 34:30*)
 5. «Чорний ящик». Підказка: цей предмет є макетом творіння Божого; він менший від оригіналу у величезну кількість разів; має геометричну форму; це копія того, що Бог створив на початку. (*Глобус*)
 6. Хто з учнів Ісуса був митником? (*Матвій. Мт. 10:3*)
 7. Хто є єдиним посередником між Богом і людиною? (*Ісус Христос. 1 Тим. 2:3*)
 8. На якій горі помер Христос? (*На Голгофі. Мт. 27:33*)
 9. Хто впіймав 300 лисиць? (*Самсон. Суд. 15:4*)
 10. «Темна конячка». У зал на підносі виносять два конверти — по одному кожній команді. За сигналом вони мають відкрити конверт і виконати те, що там написано.
- Завдання: скласти на столі біблійний вірш з наданих слів. У конверті лежать папірці з написаними на них словами вірша: «Хто не любить, той Бога не пізнав, бо Бог є любов!» (*1 Ів. 4:8*)
11. Кого продали за 30 срібняків? (*Ісуса Христа. Мт. 26:15*)
 12. Кому винесли смертний вирок за те, що він молився? (*Даниїлу. Дан. 6*)
 14. Без чого віра мертва? (*Без діл. Як. 2:26*)
 14. Яка найперша заповідь з обітницею? («Шануй свого батька та матір — це перша заповідь з обітницею», *Еф. 6:2*).

VII. Музична пауза

VIII. III тур гри — фінал

За столами займають місця переможці першого та другого турів. Рефері вивішують табло їхніх кольорів з рахунком «0:0», і гра починається.

Запитання і завдання

1. Над яким містом зупинилась велика зірка після народження Ісуса? (*Над Віфлеємом. Мт. 2:7–9*)
2. Яка пташка першою вилетіла із Ноевого ковчега? (*Ворон. Бут. 8:7*)
3. Хто отримав спасіння перед смертю? (*Розбійник. Лк. 3:42, 43*)
4. Хто першим прийшов до порожнього гробу Ісуса? (*Марія Магдалина. Ів. 20:1*)
5. «Чорний ящик». Підказки: ця річ є предметом побуту, хоча в наш час уже набула більш декоративного значення; вона дає те, що має найбільшу швидкість; це є символом того, що найперше Бог створив Своїм Словом. (*Свічка*)
6. Хто служив за свою дружину 7 років? (*Яків. Бут. 29:18*)
7. Яка дівчина-сирота стала царицею? (*Естер. Ест. 2:7*)
8. Кого на свято звільнили замість Ісуса? (*Варраву. Мт. 27:20*)
9. Який член тіла є найбільш працездатним? (*Язик. Як. 3:5*)
10. «Темна конячка». У зал на підносі виносять два конверти — по одному кожній команді. За сигналом вони мають відкрити конверт і виконати те, що там написано. Хто зробить це правильно і швидше від суперників, той отримає свій бал.

Завдання: поставити номери, які стоять біля кожного імені, навпроти відповідного значення імені і відповідного тексту з Біблії.

	Буття 14:22	1	Елохім		Сущий
	Буття 17:1	2	Ел Еліон		Бог передбачить
	Вихід 3:14	3	Ел Рой		Всемогутній
	Буття 1:1	4	Ел Шаддай		Виправдання наше
	Левит 20:8	5	Адонай		Творець
	Єремії 23:6	6	Єгова		Всевишній
	Буття 16:13	7	Єгова Іре		Всевидючий
	Псалом 135:3	8	Єгова Мекаддіш-кем		Бог миру
	Буття 22:14	9	Єгова Шалом		Той, Хто освячує
	Римляни 15:33	10	Єгова Цидкейну		Господь, Владика

Правильні відповіді для перевірки:

2	Буття 14:22	1	Елохім	6	Сущий
4	Буття 17:1	2	Ел Еліон	7	Бог передбачить
6	Вихід 3:14	3	Ел Рой	4	Всемогутній
1	Буття 1:1	4	Ел Шаддай	10	Виправдання наше
8	Левит 20:8	5	Адонай	1	Творець
10	Єремії 23:6	6	Єгова	2	Всевишній
3	Буття 16:13	7	Єгова Іре	3	Всевидючий
5	Псалом 135:3	8	Єгова Мекаддішкем	9	Бог миру
7	Буття 22:14	9	Єгова Шалом	8	Той, Хто освячує
9	Римляни 15:33	10	Єгова Цидкейну	5	Господь, Владика

11. Звідки береться віра? («Тож віра від слухання, а слухання через Слово Христове», *Рим. 10:17*)
12. Що є доказом нашої любові до Бога? («Якщо ви Мене любите, Мої заповіді зберігайте!», *Ів. 14:15*)
13. Скільки книг вміщає в себе Старий та Новий Завіти? (*39 і 27*)
14. Хто написав останню книгу Біблії? (*Іван Богослов*)

IX. Нагородження

Кожного з членів команди, яка перемогла в фіналі, урочисто нагородити іменною грамотою «Найкращий знавець Біблії». Капітана команди нагородити особливому — вручити статуетку сови і Біблію.

X. Підсумок

«Отож, кожен, хто слухає цих Моїх слів і виконує їх, подібний до чоловіка розумного, що свій дім збудував на камені. І линула злива, і розлилися річки, і буря знялася, і на дім отой кинулась, — та не впав, бо на камені був він заснований. А кожен, хто слухає цих Моїх слів, та їх не виконує, — подібний до чоловіка того необачного, що свій дім збудував на піску. І линула злива, і розлилися річки, і буря знялася й на дім отой кинулась, — і він упав. І велика була та руїна його!» (*Мт. 7:24–27*).

Дуже добре, коли ми знаємо Боже Слово, а для цього його необхідно читати, слухати, досліджувати. Проте Бог залишив нам Біблію не лише для цього. Ісус Христос каже, щоб ми виконували Його Слово, тоді матимемо тверду основу в своєму житті й лише тоді будемо успішні в усьому, що робитимемо.

XI. Молитва

Зверніться до Господа в молитві з проханням допомогти розуміти Його Слово та примножити бажання постійно виконувати це Слово у своєму житті.

Біблія в моєму житті

Біблія — це відкриття!

Для мене Біблія — це джерело Богопізнання, а тому й світопізнання. Оскільки мій зір зіпсований моїм гріхом, егоїзмом, цінностями та ідеями світу, Біблія дає мені чітку й реальну картину світу.

Біблія — це відкриття! Вона відкриває Особу Бога й показує Його характер, викликаючи в мені захоплення, радість і поклоніння. Біблія, як світло, дає ясність, а ясність дає впевненість і силу діяти й жити сміливо. Горда людина впевнена в собі, смиренна — упевнена в істині Слова та в Богові.

Біблія — це абсолютний авторитет. За кожним словом цієї Книги стоїть Божий авторитет і влада. І я розумію, що непокора Слову — це непокора Богові.

Головна цінність Біблії в тому, що вона вчить нас, як примиритися з Богом, і в цьому її головне призначення.

Використовую різні способи читання Слова:

— читання для насолоди;

Я читаю по системі: 10 розділів у день з різних книг Біблії, для того щоб одночасно перебувати в усьому її контексті. Повірте, я захоплений її єдністю, баченням величі Бога та Його діями в історії. Це те, про що Ісус казав: «Не хлібом єдиним житиме людина, але Словом...» Це справжній щоденний хліб.

— читання для інформації;

Якщо мене цікавить якась тема в Біблії, я за допомогою перехресних посилань і Симфонії досліджую її в Біблії. Це цікаве заняття, яке потребує часу та посвяти.

— читання для дослідження.

Таке читання потребує використання деяких принципів, для того щоб не вкласти в текст Біблії свого змісту, а зрозуміти задум автора й волю Бога. Ми в церкві вивчаємо послідовно якусь книгу Біблії, уривок за уривком, щоб глибше зрозуміти її значення та застосування в нашому житті. Користуюся загальноприйнятими підходами і методами до вивчення Біблії.

♦ Кожне слово в Біблії є Божим Словом, яке Він записав через людей, використовуючи їхні особливості, здібності та досвід.

♦ Автори Біблії писали не прямо до нас, але до людей свого часу й стосовно їхніх проблем і потреб, тому важливо знати культурно-історичний контекст кожного послання чи книги або обставин написання.

♦ Біблію необхідно тлумачити буквально, використовуючи закони мови, враховуючи жанр та стиль кожної книги. Винятками є деякі пророчі книги, у яких використовується образна мова.

♦ Кожен текст потрібно вивчати в його контексті. Існування різних сект є наслідком або свідомого нехтування деякими біблійними текстами, або додавання своїх думок та тлумачень, або виривання окремих уривків із контексту заради підтвердження своїх ідей та позицій.

Дослідження потрібно розділити на три етапи: спостереження, тлумачення та застосування.

Спостереження — це перший крок, коли ми запитуємо себе: про що говорить автор? Ми багато разів перечитуємо уривок чи книгу заради збирання інформації і фактів. Ми ставимо до тексту запитання: хто, що, чому, для чого, як, коли, скільки?

Тлумачення — це другий крок, коли ми запитуємо себе: що автор хотів цим сказати? який зміст цих слів? Ми аналізуємо зібрані факти заради розуміння думки автора й висновків.

Застосування — останній крок, коли ми питаємо себе: ну й що? як це застосувати в моєму практичному житті? Без цього кроку вивчення Біблії буде лише філософським заняттям, яке абсолютно не змінює ані серце, ані практичне життя. На цьому етапі слід подумати про те, як відкрита нам істина повинна змінити практично наш світогляд і наше життя.

Олександр Калінський

Слово Боже дає надію

Немає жодної книги у світі, яка б справила на мене такий великий вплив як Біблія. Є багато книг, які передають думки різних людей, різних епох і поколінь, але існує тільки одна, яку писали святі Божі люди, що були проваджені Духом Святим, — Слово Боже.

Я з дитинства вірила в те, що є Бог. Пам'ятаю, коли була маленькою, мама читала мені дитячу Біблію з малюнками, у якій у кінці кожної історії були запитання, і ми мали можливість разом роздумувати над ними. Але яке відношення Бог має особисто до мене, а я до Нього — ніколи й не задумувалася. Бог для мене був дуже далеким, тому я будувала своє життя так, як сама вважала за потрібне.

Та згодом у моєму житті настав період, коли я почала цікавитися змістом цієї Книги, тому що бачила навколо себе людей, життя яких змінилося після того, як вони почали читати Біблію і застосовувати прочитане. Бог через Своє Слово почав відкривати мені Свій характер, ставлення до гріха, давав Свої обітниця, щоб приймати мудрі рішення, та наповнював моє серце правильним розумінням життя, яке Він мені подарував.

Біблія — це один з інструментів, через які Бог відкриває Своєю велику любов до всіх людей, те, що Він має пряме відношення до нас, тому що створив кожного особливим і має

Свій задум для нашого життя. У Біблії записані слова Бога: «Бо Я знаю ті думки, які думаю про вас, — говорить Господь, — думки спокою, а не на зло, щоб дати вам будучність та надію» (Єр. 29:11). У цей задум Бог вклав Свої добрі наміри для кожного з нас, щоб зробити по-справжньому щасливими, сповненими миру, радості, задоволення та достатку в усьому та дарувати нам Своє прощення. Свідченням Його святої любові до нас є те, що Він Сина Свого Ісуса Христа не пожалів, щоб видати Його на страждання замість кожної окремої особистості, як дорогоцінну плату за гріх. Тому разом із Ним Бог готовий дати нам усе необхідне, щоб ми були щасливими.

Українським важливим і необхідним для мого повсякденного щасливого життя є Його Слово, оскільки зустрічаються печалі, страждання, потреби, страх, сумніви, коли віра потребує зміцнення. Коли хочеться спокою та миру, мужності та мудрості, коли люди підводять тебе, коли здається, що світ сильніший за Бога, — тоді Господній Закон досконалий, щоб зміцнити душу, недосвідченого умудрити, звеселити серце, просвітити очі, відкрити правду, дати надію.

Юлія Семенюк

Віра — від Слова Божого

З дитинства я не раз чув від своїх батьків, що Біблія є святою книгою, і не раз моя бабуся розповідала мені різні біблійні історії. Я хотів почитати Біблію, та цієї книги в нашому домі не було.

На початку 1990 р. багато змінилось у державі, і моя мама купила велику дитячу Біблію з малюнками. Ми відразу почали її переглядати й читати, але, зіткнувшись із нерозумінням прочитаного, просто залишили.

У моєму житті все змінилось в 1993 р., коли я запросив Ісуса Христа бути Господом мого життя. У цей день мені подарували Біблію українською мовою, і з цього моменту Святе Писання стало для мене невід'ємним у житті. Дивлячись у минуле, можу зі сміливістю й упевненістю сказати, що є різниця, коли ти читаєш Біблію сам і коли цю ж саму Книгу читаєш із Духом Святим.

Я вважаю, що кожен християнин знає про важливість читання Слова Божого, і його не треба примушувати читати Біблію. Просто бувають періоди в житті людини, коли їй важко і життєві клопоти відволікають від читання Біблії. Моє життя не було винятком: я міг читати Біблію кожен день по декілька годин, і бували періоди, коли тижнями до неї не заглядав. Я не виправдую «нечитання» Біблії, але таких людей потрібно підбадьорювати й заохочувати, а не осуджувати. Саме таке ставлення показує братолюбство і вірність Богові.

Є християни, які відчувають вину й засуджують себе, коли хоч один день не читали Біблію. Є християни, які не читають

Біблію місяцями, роками і, притлумлюючи свою совість, виправдують себе тим, що вони діти Божі і їм необов'язково читати Біблію, бо їм усе відкриває Дух Святий. На мою думку це крайнощі, яких слід уникати. Звичайно, людина не втрачає спасіння, якщо вона не читала Біблію день чи більше, бо наше спасіння не від читання Біблії, а від віри в Ісуса Христа (Еф. 2:8–9). Але ми повинні знати, що віра зростає від слухання Слова Божого (Рим. 10:17). Тільки завдяки Слову Божому людина може формувати й зрощувати віру, яка догоджає Богові, і лише Слово Боже має силу протистояти дияволу. Тільки Слово Боже містить істину, яка робить людину вільною. Тільки Слово Боже із Духом Святим зможе нам допомогти йти дорогою спасіння й дійти до кінця з перемогою.

За останні роки мого життя мені важко згадати день, коли я не читав Біблію. Стверджую це не для похвальби, а щоб показати, що можна себе привчити до щоденного перебування у Слові Божому. Ми привчили себе щоденно вмикати телевізор, читати газети, слухати музику... То чому ми не привчаємо себе щоденно читати Писання? Ми читаємо Біблію не для звеличення себе, а щоб пізнати волю Божу, яка допоможе нам змінюватися в образ Ісуса Христа. 🙏

Богдан Боруцький

Любов з другого погляду

Читати книгу чи гратися у дворі з однолітками? У дитинстві, опиняючись раз у раз перед таким вибором, я майже стовідсотково надавала перевагу читанню. Мене захоплював вдуманий світ і дратували однолітки, які не прагнули до справедливості та миру, як герої у книжках, які читала. Я сприймала оточуючий світ як реальність, від якої можна сховатися, якщо тебе щось не влаштовує, і просто щось почитати. Так продовжувалося до мого вісімнадцятиліття.

І раптом усе змінилось: рухнув режим «світлого майбутнього», я закінчила школу, уперше поїхала за межі своєї країни й там отримала в подарунок незвичайну книгу. Вона відрізнялася від інших книг. Але чим? Звичайна обкладинка, ті ж букви... Але зміст! З ним було щось не так. Я читала і... не розуміла. Зі мною таке було вперше. Я привезла цю книгу додому й забула про неї.

Життя йшло далі й настав момент, коли я розгорнула цю книгу вдруге. Я почала читати й не могла відірватися. До тієї пори частково я вже чула про зміст цієї книги, про її похо-

дження, а тепер настав момент мого зачарування нею. Але не тільки нею, але й її Автором.

У світі є багато хороших книг, але для мене серед них виділяється одна — Біблія. Чим виділяється? Реальністю представлених подій, впливом на життя, безкомпромісністю. Перелік можна продовжувати, тому що її Автором є безмежний, неосяжний, нескінченний, вічний Творець неба та землі. У мене немає улюблених книг і віршів у Біблії. Я люблю її всю!

А закінчити хочу словами Еклезіаста, який описує пошук змісту життя й приходять до наступного висновку: «Підсумок усього почутого: Бога бійся, й чини Його заповіді, бо належить це кожній людині! Бо Бог приведе кожну справу на суд, і все потаємне, — чи добре воно, чи лихе!» (Екл. 12:13–14). 🙏

Лариса Віселева

Біблія стала для мене живою

Біблія — це унікальна книга. Її унікальність полягає в тому, що тільки тоді, коли людина повірить у Бога, Дух Святий дає розуміння тих глибоких речей, які там записані. Так сталося і в моєму житті. Колись я шукала відповідь на запитання: «Що буде після смерті?», адже категорично відмовлялася повірити, що після смерті ніякого життя немає. Саме тоді мені подарували Новий Завіт і я почала шукати відповідь на своє запитання там. Але прочитане все більше і більше лякало мене... Народження Малюка, Його праведне життя, а тоді смерть. Для чого це? Замість відповіді на одне запитання у мене виникло безліч інших запитань. Я була в розпачі. Я почала розуміти свою гріховність і безпорадність, але не знала, що з цим робити. Тоді Бог послав мені назустріч людину, яка допомогла розібратись і пояснила, що мене чекає після смерті жажливий вогонь і пекло, і тільки Ісус, Який помер за мене, може дати мені спасіння. Для цього потрібно повірити в Нього й прийняти Його жертву.

Однієї весняної ночі, після довгих роздумів і читання Біблії, я прийняла Ісуса Христа у своє серце й своє життя і назвала Його своїм Спасом. З того часу мені відкрились очі серця і кожне слово, речення, розділ, я всмоктувала в себе, наче губка. Біблія стала для мене живою.

Вона жива й зараз. Біблія — поводир у моєму християнському житті. Без неї я слабну духом. Без неї не знаю, як догодити Творцеві, як Його прославити та возвеличити. Без неї не знаю, як поводитися з ближнім. Чим більше я читаю Біблію, тим більше змінюється моє серце і стає схожим на Христове серце.

Дякую Тобі, Отче, що залишив Своє Святе Слово своїм дітям! 🙏

Ірина Полонська

ПРАВО *на повагу*

З раннього віку ми ростемо з усвідомленням, що велике важливіше, ніж мале.

— Я великий, — радіє малюк, коли його ставлять на стіл.

— Я вищий від тебе, — відзначає він з почуттям гордості, міряючись із ровесником.

Неприємно вставати навшпиньки й не дотягтися, важко дрібними крочками поспішати за дорослим, із крихітних рученят вислизати склянка. Дитина незграбно вилазить на стілець, на східці; не може дістати дверної ручки, подивитись у вікно, що-небудь зняти або повісити, тому що високо. У натовпі її затуляють, не помітять, штовхнуть. Незручно, неприємно бути маленьким.

Повагу й захоплення викликає велике, те, що займає багато місця. А маленький буденний і нецікавий. Маленькі люди — маленькі й потреби, радощі й печалі.

Вражають — велике місто, високі гори, велетенські дерева. Ми говоримо: великий подвиг, велика людина.

А дитина мала, легенька, не відчуваєш її на руках. Ми повинні нахилитися до неї, зігнувшись.

А що ще гірше — дитина слабка.

Ми можемо її підняти, підкинути вгору, посадити супроти її волі, можемо насильно зупинити на бігу, звести нанівець її зусилля.

Щоразу, коли вона не слухається, у мене про запас є сила. Я кажу: «Не йди, не чіпай, підсунься, віддай». І вона знає, що зобов'язана поступитися; але ж скільки разів намагається ослуhatися, перш ніж зрозуміє, здається, скориться!

Хто й коли, у яких виняткових випадках насмілившись штовхнути, труснути, ударити дорослого? А якими звичними й безневинними здаються нам наші ляпанці, волочіння дитини за руку, грубі «ласкаві» обійми!

Почуття слабкості викликає повагу до сили; кожний, уже не лише дорослий, але й старша сильніша дитина, може виявити в грубій формі невдоволення, підкріпити вимогу силою, змусити слухатися: може безкарно скривдити.

Ми вчимо на власному прикладі зневажливо ставитися до того, хто слабкіший! Погана наука, недобра ознака.

Обличчя світу змінилося. Уже не сила м'язів виконує роботу й оборо-

няє від ворога, не сила м'язів вириває в землі, у моря й лісів панування, добробут і безпеку. Закабалений раб — машина! М'язи втратили свої виключні права й ціну. Тепер більша шана розуму й знанням.

Підозріла комірчина, скромна келія мислителя розрослися в зали дослідницьких інститутів. Наростають поверхи бібліотек, полиці гнуться під вагою книг. Людина науки творить і володарює. Ієрогліфи цифр і знаків знову й знову обрушують на люд нові досягнення, свідчення могутності людства. Усе це треба охопити пам'яттю й осягнути.

Продовжуються роки завзятого навчання, усе більше шкіл, іспитів, друкованого слова. А дитина маленька, слабенька, живе ще мало... не читала, не знає...

Грізна проблема — як ділити завойовані простори, які й кому давати завдання й винагороди, як освоїти скорену земну кулю. Скільки і як розкидати майстерень, щоб забезпечити роботою руки й мозок, як втримати людський мурашник у покорі й порядку, як застрахувати себе від злої волі й навіженства особистості, як наповнити години життя діяльністю, відпочинком, розвагами, зберегти від апатії, пересичення, нудьги. Як об'єднувати людей у дисципліновані спілки, полегшувати взаєморозуміння; коли роз'єднувати й ділити. Тут підганяти, підбадьорювати — там стримувати, тут розпалювати запал — там гасити.

Обережно діють політики й законодавці, та й то часто помиляються.

І про дитину дорослі радяться й вирішують; але хто запитуватиме її думки, її згоди: що вона може сказати?

Крім розуму й знань у боротьбі за існування й за місце в суспільстві допомагає кмітливості. Людина розторопна чує поживу й зриває куш; усупереч усім розрахункам, відразу й легко отримує гроші; вражає й викликає заздрість.

А дитина дрібоче безпорадно з підручником, м'ячем і лялькою, смутно відчуючи, що без її участі десь над нею відбувається щось важливе й велике, що вирішує, є їй частка, чи нема, карає, нагороджує, знищує...

Квітка — провісник майбутнього плоду, курча стане куркою-несучкою, телиця даватиме молоко. А доти —

старання, витрати й турбота — чи вбережеш, чи не підведе?

Усе, що росте, викликає тривогу, адже доводиться довго чекати; можливо, і буде опорою старості, і віддасть сторицею. Але життя знає посухи, заморозки й град, які побивають і нівечать жнива.

Ми чекаємо ознак, хочемо вгадати, відгородити; тривожне очікування того, що буде, посилює зневагу до того, що є.

Мала ринкова вартість недоспілого. Лише перед законом і Богом цвіт яблуни коштує стільки ж, скільки й плід, і зелені сходи — як спілі ниви.

Ми пестимо, запобігаємо, годуємо й навчаємо. Дитина все одержує без клопоту; що з нею було б без нас? Усім вона зобов'язана нам.

Винятково, єдино й усе — ми.

Знаючи шлях до успіху, ми вказуємо й радімо. Розвиваємо достоїнства, придушуємо недоліки. Направляємо, поправляємо, привчаємо. Вона — ніщо, ми — усе.

Ми розпоряджаємося й вимагаємо слухняності.

Морально та юридично відповідальні, обізнані й передбачливі, ми єдині судді вчинків, душевних поривань, думок і намірів дитини.

Ми доручаємо й перевіряємо виконання за нашим бажанням і розумінням: наші діти, наша власність — не руш!

(Правда, дещо змінилося. Уже не тільки воля й виключно авторитет сім'ї, ще обережний, але вже суспільний контроль. Злегка, непомітно.)

Жебрак розпоряджається милостинею як заманеться, а в дитини немає нічого свого, вона змушена звітувати за кожний даром отриманий в особисте користування предмет.

Не можна порвати, зламати, забруднити, не можна подарувати, не можна легковажно відкинути. Дитина повинна прийняти й бути задоволеною. Усе в призначений час і в призначеному місці, розсудливо й відповідно до призначення.

Можливо, тому вона так цінує нічого не варті дрібнички, які викликають у нас подив і жалість: різний мотлох — єдина по-справжньому власність і багатство: шнурок, коробка, намистинка.

Через убогість дитини й милості матеріальної залежності ставлення дорослих до дітей аморальне.

Ми нехтуємо дитиною, тому що вона не знає, не здогадується, не передчуває. Не знає труднощів і складнощів життя дорослих, не знає, звідки наші підйоми, занепади й утома, що нас позбавляє спокою й псує нам настрій; не знає зрілих поразок і банкрутств. Легко відволікти увагу наївної дитини, обдурити, приховати від неї.

Вона думає, що життя просте й легке. Є тато, є мама; батько заробляє, мама купує. Дитина не знає ні зради, ні прийомів боротьби дорослих за своє й не своє.

Вільна від матеріальних турбот, від спокус і від сильних потрясінь, вона не може про них і судити. Ми її розгадуємо моментально, пронизуємо наскрізь недбалим поглядом, без попереднього слідства розкриваємо незграбні хитрощі.

А може, ми обманюємося, бачачи в дитині лише те, що хочемо бачити?

Може, вона ховається від нас, можливо, потай страждає?

Ми спустошуємо гори, вирубуємо дерева, винищуємо диких звірів. Заселяються колишні нетрі й драговини. Ми насаджуємо людину на нових землях.

Ми підкорили світ, нам служать і звір, і залізо; поневолені кольорові раси, загально визначені відносини націй і задобрені маси. Далеко ще до справедливих порядків, більше на світі образ і митарств.

Несерйозними здаються дитячі сумніви й протести. Світлий дитячий демократизм не знає ієрархії. Завчасно засмучує дитину піт батрака й голодний ровесник, тяжка доля Савраски й зарізаної курки. Близькі їй собака й птах, рівня — метелик і квітка, у камінці й черепащі вона бачить брата. Дитина ще не знає, що душа тільки в людини.

Ми нехтуємо дитиною, адже попереду в неї багато годин життя.

Відчуваємо вагу наших кроків, невороткість корисливих рухів, скнарність сприйняття і переживань. А дитина бігає й стрибає, дивиться на все підряд, дивується й розпитує; легковажно лле сльози й щедро радіє.

Цінний погожий осінній день, коли сонце рідкість, а навесні й так зелено. Вистачить і абияк, мало їй для щастя треба, старатися ні до чого. Ми поспішно й недбало відмахуємося від дитини. Нехтуємо різноманіттям її життя й радістю, яку їй так легко дати.

Це в нас минають важливі хвилини й роки; у неї ще є час, встигне ще, зачекає.

Дитина не солдат, не захищає Вітчизну, хоча разом з нею й страждає.

З її думкою немає потреби рахуватися, не виборець: не заявляє, не вимагає, не загрожує.

Слабка, маленька, бідна, залежна — їй ще тільки бути громадянином.

Чи поблажлива, чи різка, чи груба, а все ж — зневага... 🐣

Януш Корчак

Домашня

Чи можна навчати дітей удома?

У прогресивному XXI ст. свідомі батьки в багатьох країнах світу намагаються відродити досвід домашнього навчання дітей доби Просвітництва. Homeschooling або домашню освіту визнано законом у 45 країнах світу, і кількість її прихильників постійно зростає. Наприклад, позитивний досвід домашнього навчання мають США, а також сусідня Росія. У попередньому випуску ми описали причини, чому конкретні українські родини, незважаючи на непевний правовий статус домашньої освіти в нашій державі, наважилися обмежити себе в можливостях кар'єрного зростання й присвятили левову частку свого щоденного життя тому, що самі виступають у ролі домашніх учителів для своїх дітей.

Християни ставлять собі запитання: «Як ми зможемо навчати своїх дітей біблійному сприйняттю світу, якщо 5–6 днів із семи вони проводять під керівництвом наставників, які живуть без біблійної благодаті?» Це в кращому випадку, у гіршому ж дітям цілеспрямовано чи мимовільно нав'язують філософію гріховного світу, непокору Божим заповідям, окультні практики поганської історії нашого й інших народів, сексуальні свободи тощо. Свідомі батьки розуміють, якщо ми не вчимо своїх дітей, то це обов'язково робить хтось інший: школа, вулиця, телебачення, інтернет. Нарізується певна різь на їхньому незміцнілому розумі. Тому потім, коли мама й тато роблять спробу напоумити своє чадо на якусь важливу істину, вона йде через силу, адже мислительну доріжку в розумі дитини вже давно второвано кимось іншим.

Отже, без довгого переліку широкого кола проблем, у яких захлинається сучасна загальна освіта, ми пропонуємо розглянути можливості домашньої освіти в Україні. Ми знаємо, що згідно з Конституцією право на освіту є одним з основних прав людини (Стаття 53. Кожен має право на освіту). Проте Закон України «Про середню освіту» від 13 травня 1999 р. звужує наші права на освіту та вільний розвиток, надаючи можливість здобуття середньої освіти тільки у загальноосвітніх навчальних закладах, професійно-технічних та вищих навчальних закладах I-II рівнів акредитації. Іншими словами — це

школи (гімназії, ліцеї), ПТУ і технікуми (коледжі). При цьому част. 5 ст. 6 того ж Закону «Про середню освіту» відповідальність за здобуття повної загальної середньої освіти дітьми покладається на їхніх батьків. Це означає, що батьки відповідають за належне виконання школами своїх обов'язків. У цьому полягає основне протиріччя українського законодавства в питанні домашньої освіти дітей.

Таким чином, офіційної форми домашнього навчання в Україні не існує. Тому батьки, які прагнуть вивчити своїх дітей самостійно, можуть обрати один із декількох законних шляхів, які дозволяють досягти поставленої мети, навчатися без постійного відвідування навчального закладу — це «індивідуальне навчання», «сімейне навчання» або «екстернатне навчання». Адже у ст. 29 Закону України «Про загальну середню освіту» сказано, що батьки мають право «вибирати навчальні заклади та форми навчання для неповнолітніх дітей».

освіта

Індивідуальне навчання

При індивідуальному навчанні дитина прикріплена до якоїсь школи й учителі приходять до неї додому й викладають уроки. У ст. 29 Закону України «Про загальну середню освіту» сказано, що батьки зобов'язані «забезпечувати умови для здобуття дитиною повної загальної середньої освіти за будь-якою формою навчання (ч. 2 абз. 2); у разі, якщо батьки або особи, які їх замінюють, всупереч висновку відповідної психолого-медико-педагогічної консультації відмовляються направляти дитину до відповідної спеціальної загальноосвітньої школи (школи-інтернату), навчання дитини проводиться за індивідуальною формою».

Для того щоб перевестися на таке домашнє навчання, необхідно мати певні медичні показники. Точний перелік може дати лікар у дитячій поліклініці.

У Законі України «Про охорону дитинства» написано, що «для дітей-інвалідів та інвалідів дитинства органи управління освітою, за згодою батьків... забезпечують навчання... у тому числі і в домашніх умовах» (ч. 7 ст. 19). Такі діти «мають право на здобуття освіти за індивідуальними навчальними програмами» (ч. 8 ст. 19). Оформлення індивідуального навчання регулюється Наказом Міністерства освіти України від 20. 12. 2002 № 732 «Про затвердження Положення про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах». У ньому читаємо, що «підставою для організації індивідуального навчання є: заява батьків або осіб, які їх замінюють; наказ директора навчального закладу; погодження місцевого органу управління освітою». Право на індивідуальне навчання, згідно з вищезгаданим наказом, мають учні:

- які за станом здоров'я не можуть відвідувати навчальний заклад;
- яким необхідно пройти лікування у лікувальному закладі більше одного місяця;
- які мають високий навчальний потенціал і можуть прискорено закінчити школу;
- які проживають у селах і селищах, коли кількість учнів у класі становить менше 5 осіб;
- які не встигають протягом двох років навчання у школі I ступеня (початкова школа);
- які потребують корекції фізичного та (або) розумового (психічного) розвитку (у разі, якщо батьки або особи, які їх замінюють, відмовляються направляти дитину до відповідної спеціальної загальноосвітньої школи (школи-інтернату)).

Індивідуальне навчання здійснюють педагогічні працівники, які мають відповідну педагогічну освіту. Їх склад затверджує наказом директор навчального закладу, розклад навчальних занять погоджують (письмово) з батьками учнів. Кількість годин для організації індивідуального навчання відповідно до кількості предметів інваріантної частини навчального плану визначає директор та затвер-

джує відповідний орган управління освітою: 1–4 класи — 5 годин на тиждень, 5–9 класи — 8 годин на тиждень, 10–12 класи — 12 годин на тиждень.

Ми бачимо, що індивідуальна форма навчання не відноситься до домашньої освіти. Але індивідуальне навчання може проводитися без відвідування навчального закладу. Оскільки законодавство України передбачає отримання дітьми освіти в домашніх умовах, то, швидше за все, потрібно домовлятися з місцевою школою про здобуття дитиною домашньої освіти з можливим складанням іспитів екстерном. Одне з упевненість можна стверджувати — відмовити в цьому бажанні батькам ніхто не має права.

Сімейне навчання

Теоретично можлива ще одна форма освіти — сімейне навчання. На цю форму дитину переводять за рішенням батьків та за згодою адміністрації школи. Але тут батькам необхідно практично створити власну школу. Для цього їм слід скласти програму навчання, яка має бути узгоджена з усіма контролюючими інстанціями. Викладацький склад повинен бути з відповідною освітою. І ще багато чого тут потрібно: приміщення, у якому проводитимуть заняття, що відповідає певним вимогам, група однодумців тощо. Не кажучи вже про те, що для початку потрібно знайти школу, якій потрібні всі ці проблеми. Отже, це енергоємно, витратно й складно. Проте цікавість громадськості до сімейної освіти в Україні щороку зростає. Цю проблему жваво обговорюють на інтернет-форумах, а також на Всеукраїнському форумі відкритої освіти.

У Законі України «Про освіту» (ст. 50) чітко записано, що батьки є учасниками навчально-виховного процесу. Окрім того, у ст. 51 зазначено, що учень має право на «вибір навчального закладу, форми навчання, освітньо-професійних та індивідуальних програм, позакласних занять». У ст. 59 розлого пояснюється, якою є відповідальність батьків за розвиток, виховання й навчання дитини, а також указано поміж іншим, що батьки зобов'язані «сприяти здобуттю дітьми освіти у навчальних закладах або забезпечувати повноцінну домашню освіту відповідно до вимог щодо її змісту, рівня та обсягу; виховувати повагу до законів, прав, основних свобод людини».

Незважаючи на неабияке бажання окремих сімей і обговорення цієї проблеми, про досвід роботи сімейних шкіл ►

в Україні нам поки що невідомо. Якщо такі проекти існують і розвиваються, будь ласка, повідомте, і ми залюбки напишемо про ваш досвід на сторінках часопису «Слово вчителю».

Екстернатне навчання

А що ж робити тим, у кого дитина цілком здорова, цілком нормальна: не відстає і не випереджає однолітків у розвитку, і наразі не встигла виявити своєї геніальності? Згідно із Законом України «Про загальну середню освіту» (ст. 13: Форми навчання) бажаним «надається право і створюються умови для прискореного закінчення школи, складання іспитів екстерном». Третя, найцікавіша форма навчання — це екстернат. Саме ця форма навчання і дозволяє сьогодні юним українцям освоювати науки вдома й ходити до школи лише протягом 3-х тижнів у будь-який час навчального року для здачі контрольних. При цьому школа видає підручники, за якими учень навчається і готується до цих контрольних. Дитина також виконує домашні завдання в зошитах і показує свої роботи вчителю. У кінці року учневі видається табель, а після закінчення школи — стандартний державний атестат.

Передбачено, що при такій формі навчання дитина самостійно або за допомогою консультацій вивчає предмети й потім здає їх у школі. Багато шкіл охоче надають цю послугу. Щоправда, практично в усіх школах ця послуга платна. З найменшою кількістю бюрократичних проблем навчатися екстерном сьогодні можна у Сімферопольській школі № 31 та Київській школі екстернів.

Згідно з Положенням «Про екстернат у загальноосвітніх державних закладах» від 19 травня 2008 р. далеко не кожна дитина має право навчатися екстерном. Батькам необхідно довести, що дитина, яка претендує на екстернатне навчання, з поважних причин не має змоги відвідувати навчальні заняття в загальноосвітньому навчальному закладі. Наприклад, якщо дитина є талановитим спортсменом чи музикантом і через постійні тренування, репетиції, міжнародні змагання чи гастролі просто не має часу й до школи ходити. Ще один привід для екстернатного навчання: ваша дитина — вундеркінд. Вона здатна прискорено опановувати навчальний матеріал відповідного класу. Останній шанс юного екстерна — довести за допомогою психологів, що вона цілком унікальна й має таку тонку й вразливу натуру, що не може вільно почуватися у колективі однолітків.

За даними Міносвіти України, щорічно екстерном закінчують школу близько 7 тисяч юнаків та дівчат. Для прикладу, у Чигиринському р-ні Черкаської обл. уже організувався цілий хутір сімей-поселенців, які прагнуть навчати своїх дітей удома.

Перше, з чим можуть зіштовхнутися батьки, — це повне нерозуміння місцевої шкільної адміністрації з приводу альтернативного навчання. Інстанцією, де можуть дати «добро» на екстернатне навчання, є обласна медико-психолого-педагогічна консультація, що існує в кожному обласному центрі. Після обстеження дитини там можуть видати направлення (яке потрібно відновлювати один раз у півріччя), з яким батьки вирушають у РВНО до шкільного інспектора, який заповнює ще один бланк. З цими паперами вже можна звернутися до

завуча школи, який зобов'язаний знайти в шкільному плані «вікна» для вчителів з необхідних предметів, щоб дитина могла спілкуватися з учителем індивідуально декілька разів на тиждень по кілька приписаних годин.

Як правило, йдеться про свідомих батьків і не менш свідомих учнів, у яких добросовісне навчання в школі й виконання домашніх завдань забирали надто багато сил і радощів життя. Нерідко буває, що дитина хапає усе на льоту, але їй тяжко просиджувати за партою по 6–7 годин, слухати монотонні пояснення вчителів, старанно виконувати домашні завдання.

Усі батьки, які перевели дітей на домашню освіту, свідчать про те, що радощам дитини немає меж, спостерігається сплеск творчості, бажання пізнавати світ. Спочатку буде важко. Але якщо учень упорається — придбає безцінний досвід, відразу зробить крок у доросле життя. Жорсткий графік, час розписано по хвилинах, щотижня іспити. Дитина засиджується за уроками до пізнього вечора. Згодом учень адаптується, привчається студіювати навчальну літературу, складати конспекти, економно розподіляти час, викроювати годинку на заняття спортом або іншою улюбленою справою. Головна перевага екстернатної програми — економія часу. Можна швидше отримати атестат і відправитися «на штурм» вузу. Результативно, зручно. Якщо, звичайно, сам до чогось прагнеш. Усе по-дорослому: або вчишся, або ні. Діти можуть брати участь в олімпіадах, культурно-масових заходах, виступати на конференціях. Так вирішується питання спілкування: школярі продовжують жити в колективі, так само вчаться дружити, сперечатися, уникати конфліктів, проявляють свої здібності. І ще, що особливо важливо: у головах учнів не утворюється «каша». Предмети не звальюють на купу. Їх можна вивчати послідовно: один за одним.

Звичайно, екстернатне навчання, як і все у світі, має не лише плюси, але й мінуси. І перш ніж переводити дитину на цю форму навчання, слід реально оцінити бажане й можливе. Якщо дитина здатна самостійно приймати рішення, виконувати завдання, якщо їй є чим зайнятися у вільний час (якого стає дуже багато), якщо вона не боїться бути білою вороною в класі (це особливо стосується городян) і якщо батьки не націлюють її на обов'язковий вступ до вузу, мабуть, можна цей крок зробити. І немає жодних підстав хвилюватися, що «він/вона зовсім тоді вчитися перестане!». Таке буває в перші 4–6 місяців, оскільки шкільне навчання відхоплює поглинати будь-які знання. З часом дитина сама знайде слухний час для цього. Вона трішки «відпочине» і побачить, як колись у дитинстві, що вчитися дуже цікаво. І батьки — перші в цьому помічники.

Ні спеціальних програм, ні підручників для дітей, які «квапляться жити», немає. Дізнаватися про екстернатну форму навчання кожному потрібно на місцевому рівні.

Сімферопольська школа № 31

Умовою вступу на вечірню заочну форму (дистанційне) навчання до загальноосвітньої школи I–III ст. № 31 Сімферопольської міської ради є всього-на-всього згода батьків учнів 1–8 класів на обробку персональних даних їхньої неповнолітньої дитини.

Батькам необхідно заповнити заяву, поставити свої підписи (у необхідних місцях), сканувати заяву, а також свідоцтво про народження, свідоцтво про освіту (якщо таке є) і відправити електронною поштою або переслати факсом. Після отримання

документів школа надсилає на адресу батьків довідку, що підтверджує навчання дитини в цьому навчальному закладі. Дитині присвоюють логін і пароль, під яким вона може увійти в систему з навчальною програмою. Обов'язковим є складання заліків з усіх предметів один раз на семестр (2 рази в рік). Форму складання заліків учень (батьки) вибирають самостійно: відвідування школи (1 раз у семестр, тобто 2 рази в рік) і безпосередня бесіда з учителем-предметником (для учнів 1–4 класів ця форма є обов'язковою); спілкування по скайпу (за обов'язкової наявності веб-камери). Учителі кажуть, що на дистанції учні менше хвилюються.

Київська школа екстернів

Київська школа екстернів спеціалізується на екстернаті з 1 по 11 клас. Навчальний план складається на основі державних програм, але індивідуально для кожного учня, з урахуванням його здібностей та інтересів, графіку творчих, наукових чи спортивних занять, стану здоров'я тощо; до школи беруть учнів, які хочуть і вміють учитися самостійно, адаптуватися їм допомагає психолог, паралельно працює школа для батьків; навчальний процес відбувається індивідуально й малими групами, а також дистанційно для дітей, які тимчасово перебувають за кордоном; термін підготовки до атестації прискорений (кілька класів за один навчальний рік) або сповільнений (програму одного класу можна опанувати протягом кількох років). Атестації про повну загальну середню освіту можна отримати не лише влітку, а й зимою; порядок атестації передбачає установчу сесію, самостійну роботу та індивідуальні консультації з педагогами, семестровий та підсумковий контроль; екстерни користуються путівником, де викладені поради щодо самостійної роботи, вимоги та рекомендації з кожного предмета, розроблено атестаційні питання та перелік підручників і посібників; замість щоденників та табелів успішності екстернів фіксується у залікових книжках та аркушах особистих досягнень з кожного предмета; заочні класи об'єднують тих, для кого оптимальним є режим навчання у малій групі та чий професійний заняття дозволяють відвідувати школу двічі-тричі на тиждень.

Цей заклад для учнів, які: мають вади здоров'я; професійно зайняті спортом, мистецтвом тощо; повнолітні громадяни, які працюють або мають виняткові сімейні обставини; у минулому діти вулиці, підлітки із соціальними проблемами; не знайшли спільної мови з колишнім колективом однокласників; захоплені певним навчальним предметом, пройшли його програму наперед за рахунок інших дисциплін; живуть із сім'єю за кордоном або вчать-ся швидше від своїх товаришів і тому в класі їм нецікаво.

Християнська школа без стін?

У християнському середовищі знайдеться чимало батьків, які бажали б навчати своїх дітей за однією з перерахованих вище «домашніх» форм навчання. Проте не всі живуть поблизу однієї із шкіл екстернів або мають кошти на розбудову сімейної освіти чи організацію християнського навчального закладу. Зрозуміло, що можливості цих двох закладів обмежені, обмеженим є також і доступ до цих закладів учнів із віддалених куточків України, адже, скажімо, початкова освіта потребує більше зустрічей із вчителями, ніж екстернатне навчання у середніх та стар-

ших класах. Поряд із питанням суто матеріальним, розвиток християнських навчальних закладів гальмують ще й конфесійні розбіжності і, найголовніше, неабияка бюрократична складність оформлення пакета документів та подальшого існування такого закладу. Тому хотілося б порушити питання створення осередків екстернатної християнської освіти, над яким варто замислитися батькам-християнам та християнам-педагогам. Адже, об'єднаними зусиллями християнської громадськості можливе створення цілих груп учнів-екстернів, які можуть бути приєднані до вже існуючих ЗОШ або відкрити, нарешті, одну або декілька християнських шкіл екстернів. Подумайте лишень про навчальний заклад, не обмежений будівлею, територією, не обтяжений сплатою численних податків на утримання приміщень, шкільних їдалень, спортмайданчиків тощо. Колектив учителів-християн сьогодні досить успішно може працювати дистанційно з учнями з християнських родин завдяки сучасним засобам зв'язку. Навчати й виховувати своїх дітей можуть батьки в тому богословському напрямку, який вони вважають правильним. Таким чином між дітьми, батьками й учителями не буде виникати міжконфесійних непорозумінь, адже перевірятимуться лише знання з обов'язкових шкільних предметів. На допомогу батькам таких учнів-екстернів силами тієї ж школи екстернів спільно з церковними громадами на місцях можуть бути створені консультаційні пункти з учителями-предметниками, які знайдуться зараз фактично в кожній помісній церковній громаді. Так, діти можуть час від часу збиратися для індивідуальних або групових консультацій із учителями-християнами або проводити додаткові заняття через Інтернет. Найголовніше, що слід зробити, — забезпечити механізм атестації, який визнавався б державою.

Пропонуємо розпочати обговорення цього проекту всіма зацікавленими особами. Ми закликаємо всіх людей, які, можливо, уже давно замислюються над подібною ідеєю, обмінятися думками й об'єднати свої творчі зусилля. Якщо Ви маєте досвід, ідеї, конкретні пропозиції з цього приводу, напишіть, будь ласка, у редакцію часопису «Слово вчителю»! 📧

Тетяна Артерчук

Чарльз Сперджен. Перші кроки віри

За великим будинком, під яблунями в затінку сидить хлопчик з товстезною книгою в руках. Він із захопленням перегортає сторінку за сторінкою, забувши, здається, про все навколо. Бажання отримати відповіді на свої запитання, такі недитячі в його ще дитячі роки, примушує його сидіти так годинами, залишивши звичайні хлопчачі розваги. Цей хлопчик — Чарльз Сперджен, у майбутньому — пастор багатотисячної церкви й відомий на весь світ проповідник.

Згадуючи своє дитинство в дорослому віці, ми не можемо не визнати, що на шляху нашого становлення завжди була присутня невидима сила згори. Вона спрямовувала, формувала й провадила нас у потрібному життєвому напрямку, використовуючи для цього і людей, і обставини.

Саме це визнавав Чарльз Сперджен, коли згадував і записував факти зі свого дитинства.

«Я мав величезний привілей бути дитиною віруючих батьків, які спостерігали за мною з розплющеними очима. Навряд чи вони дозволили би мені гратися з дітьми з сумнівних компаній. Вони попереджували мене про те, щоб я не слухав аморальні розмови, і з юних років вони спрямовували мене на Божий шлях. Минув час, коли серйозність вічності привела мене до рішення, тому що за мене линули до неба сльози матері й молитви батька. Якби в той час я був залишений один і без Божої благодаті, я міг би заглушити свою совість, і, напевно, був би зараз мертвим і засудженим. Я сам себе ввів би в могилу власним гріховним життям».

Вихователями й наставниками Чарльза, які стежили за ним «з розплющеними очима», були не тільки батьки, а й дідусь з бабусею, які знали Бога й жили згідно з Його Словом. Дідусь був пастором церкви. Він не один раз брав з собою онука на богослужіння, і моменти перебування в церкві міцно закарбувалися у серці хлопчика.

«На дерев'яному цвяху за кафедрою завжди висів капелюх пастора. На кафедрі було достатньо місця для мене й дідуся, і я часто сидів там, коли був ще маленьким хлопчиком... Найкращим у нашій церкві було благословення, воно, ніби роса Святого Духа, сходило й залишалося на ній: де б не з'являвся мій дідусь, від його проповіді люди наворачалися до Бога...»

Бібліотека дідуся вміщала велику кількість серйозних богословських книг, які дуже цікавили юного Чарльза.

«На першому поверсі містилась ще одна кімната... одночасно робочий кабінет для пастора й молитовна кімната, дуже затишна. У ній були книги, і це робило її «зо-

Чарльз Гаддон Сперджен

лотою жилою» для мене. Деякі книги були такими великими й важкими, що маленький хлопчик заледве міг підняти їх. Тут я вперше познайомився з мучениками, з «Мандрівкою Пілігрима в небесну країну» Джона Буньяна, а також з великими авторами біблійного богослов'я. З цього місця я брав книги цих авторів і ніколи не був щасливіший, ніж у їхній присутності».

Важливий внесок у майбутні духовні пошуки Чарльза зробила його мама. Вона була благочестивою жінкою, яка турбувалася про духовний стан своїх дітей не менше, ніж про їхні фізичні потреби.

«Не можу висловити словами свою подяку моїй добрій матері за її святі добрі слова. Коли ми були маленькими дітьми, у неділю ввечері вона зазвичай залишалася з нами вдома, і тоді ми сиділи за столом, читали вірш за віршем з Біблії, і вона пояснювала нам. Після цього надходив час для молитви. Ми читали декілька сторінок з книги Алайне «Тривога» або Бакстера «Заклик нерозкаяного», де були настанови для всіх нас, хто сидів за столом. Нам пропонувалося запитання: коли ми замислимося над своїм становищем і почнемо шукати Господа? Потім мама молилася. Деякі слова з її молитви я ніколи не забуду. Я пам'ятаю, як вона одного разу молилася так: «Господи, якщо мої діти не приймуть Тебе, тоді вони загинуть, але не тому, що не чули про Тебе, і моя душа буде свідчити

Батько Джон Сперджен
(1810–1902)

Мати Еліза, у дівочтві Белками
(1815–1888)

Бабуся Сара, у дівочтві Рудкін

Дідусь Джеймс Сперджен,
пастор у Штемберні (1776–1864)

про це в день суду...» Ця думка про матір, яка повинна дати свідчення, зачепила мою совість і серце.

Батьки і матері — безпосередні інструменти в руці Божій для спасіння своїх дітей. Ніхто не може оцінити, чим завдячує своїй віруючій матері. Хіба я можу забути сльози в її очах, коли вона благала мене не чекати Божого гніву, який може прийти на мене? Чи зможу забути, як вона схилила свої коліна, обіймала мене за плечі й молилася: «Нехай живе мій син перед Тобою!»

Згадуючи своє дитинство, Сперджен відзначає той факт, що його бачення духовних речей було досить серйозним. Незважаючи на мізерний життєвий досвід, який може мати дитина, і незважаючи на маленькі знання, уже тоді, у ранньому віці він мав справжні духовні пошуки.

«Коли я був ще дитиною, Бог одного разу почув мою молитву. Я вже не пам'ятаю, про що я просив, можливо, це був якийсь дріб'язок. Але для мене як для дитини це було такою самою великою молитвою, якою колись молився Соломон. Бог почув мою молитву, і так з ранніх років я зрозумів, що Господь є Бог.

Дехто дотримується думки, що діти не можуть досягти великих таємниць віри. Але я впевнений, що в Слові Божому немає такого вчення, яке дитя, що пізнало шлях спасіння, не змогло би зрозуміти. Я вчу дітей усіх великих таємниць істини без вибору, щоб вони могли потім триматися їх.

Ніхто не повинен ставитися з презирством до керівництва Святого Духа в серці молодих людей. Також не можна ігнорувати дитячі страхи й покаяння. Якщо хтось навіть у незначних справах, слідуючи намовлянню лукавого, затоптує пробуджену совість дитини, отримає жахливий тягар провини. Ніхто не може визначити, у якому віці діти повинні каятися. Я можу засвідчити, що Божа благодать може працювати в дітях у такому віці, про який ледве згадуєш. Коли я був ще дуже юним, я з великим сумом відчував тя-

Дім молитви у Штемберні

гар гріха. У мене боліли кістки через щоденне зітхання. І вдень, і вночі на мені лежала тяжка рука Бога. Я прагнув визволення, оскільки моя душа марніла в мені».

Після глибокого переживання власної гріховності Чарльз знайшов утіху в Божій обітниці, що кожен, хто увірує в Божого Сина Ісуса Христа, отримає прощення гріхів і вічне життя. Він поклався на цю обітницю, з вірою поглянув на Христа й отримав мир і радість у своєму серці. Почався новий етап його життя.

«Я почав своє християнське життя п'ятнадцятирічним хлопчиком із радісною впевненістю: «Улюблений мій належить мені». Я всім своїм серцем і без сумнівів вірив Ісусу Христу.

Це чудово, коли починаєш християнський шлях з довірою біблійному вченню. Я вдячний Богові, що Він з раннього віку навчив мене довіряти Євангелії, яка вповні задовольняє потреби моєї душі, і нічого іншого знати не хочу».

Недовзі молодий Сперджен уже робив перші кроки в служінні Господу, навчаючи дітей у недільній школі. Він дуже хотів, щоб ці маленькі учні почули Добру Звістку й відгукнулися на неї, як це колись трапилося з ним.

«Я згадую про ту радість, яку мені приносило скромне служіння після мого покаяння. Щонеділі я викладав у недільній школі. Коли я почав заняття, то сказав своїм учням, що Ісус Христос врятує усіх, хто вірує в Нього.

— Учителю, — запитав один хлопчик, — ви віруєте в Нього?

— Так, — відповів я, — принаймні, надіюсь.

— Але ви не впевнені?

Я побачив, що хлопчика не задовольнила моя відповідь, і я почав роздумувати. Хто довіряє Христу, той спасений, — раптом я зрозумів, що не зможу продовжувати заняття, поки не зможу твердо відповісти: «Так, я знаю, що це так і є». Я повинен вміти говорити про те, що я бачив, чув і відчував, — про Слово життя. Хлопчик мав слухність — справжнє свідчення може дати лише той, хто впевнений у своєму спасінні й має радість у Господі.

Коли мої учні починали нудьгувати, їхні думки блукали. Це мотивувало мене до того, що я почав урізноманітнювати заняття історіями й прикладами. А підштовхнув мене до цієї думки один учень, який перервав заняття запитанням: «Чи не могли би ви розповісти що-небудь? Інакше я засну». Я виконав його бажання, і в мене знову були уважні учні».

Усе життя Чарльз Сперджен висловлював упевненість у тому, що діти мають право чути про Бога та Його шляхи ті ж самі істини, що й дорослі. Діти не повинні бути обмежені, вони повинні знати всю правду, яка врятує їх.

«У свої юні роки діти можуть усвідомити навіть ті речі, які пізніше ми ледь розуміємо. Дитяча віра дуже проста, і завдяки простоті їй доступне найвище пізнання. Як тільки дитина може зрозуміти, що вона гине, вона може з Божою допомогою зрозуміти й пізнати, що вона може бути врятована. Якщо дитина може грішити, то може й вірити Слову Божому та прийняти його. Як тільки дитина може вчитися злу — будьте впевнені, вона може вчитися й добру під керівництвом Святого Духа».¹

Ольга Новікова

¹ У статті використано матеріал із книги «Чарльз Гаддон Сперджен. Все для слави Божьей. Автобіографія». — Christliche Literatur-Verbreitung e. V. Postfach 11 01 35 · 33661 Bielefeld

Серіал «Біблія» — про що він?..

Кінематограф — один із наймолодших видів мистецтва на планеті. Проте, зародившись якихось сто з гаком років тому, він на сьогодні є наймасовішим і найвпливовішим засобом формування як громадської думки, так і смаків. А за кількістю вкладених коштів і обсягами технічного оснащення сягнув далеко вперед порівняно з іншими видами мистецтва.

Саме він, на сьогодні, є головним засобом донесення інформації, він покликаний достукатись до пересічних громадян і сформувати їхнє бачення світу. Утім саме кінематограф є пропагандистом певних ідей і сумнівних тенденцій, які вирують у сучасному світі.

І тому, коли в черговий раз у світі кінематографу з'являються стрічки на біблійні теми, багато людей з великою обережністю ставляться до подібних полотен масової культури, усвідомлюючи, що без певних історичних поступок чи моральних компромісів справді масовий продукт випустити неможливо.

Ще на зорі сінематографу (як він тоді звався) біблійні історії викликали зацікавленість у режисерів. Перший фільм про життя і вчення Ісуса Христа вийшов у світ у далекому 1898 р. і називався «Життя і страсті Ісуса Христа». Відтоді вийшло більше 25 стрічок, що екранізували історію життя простого вчителя із Галілеї. Вони були різними — від пасторальних до відверто марксистсько-революційних, від таких, які буквально відтворювали тексти Нового Завіту, до вільних парафразів на кшталт «Останньої спокуси Ісуса Христа». Проте слід зазначити, що, незважаючи на таку велику кількість фільмів, інтерес до екранізації сторінок Біблії аж ніяк не падав. З плином часу кінокартин ставало дедалі більше і якості відтворення подій вражало.

Можна зазначити декілька фактів, які будуть цікаві читачам.

- ♦ Найбільшу кількість премій «Оскар» (11 номінацій) отримав фільм Вільяма Уайлера «Бен-Гур» (1959), у якому йдеться про події, які відбуваються невдовзі після смерті й воскресіння Ісуса Христа. Повторити його «подвиг» щодо Оскарів зумів лише фільм-катастрофа «Титанік» Джеймса Камерона.

- ♦ Стрічкою, яку побачила більшість жителів планети і яка досі викликає неабияке зацікавлення, є фільм «Ісус» (1979). У цьому фільмі режисер Джон Хейман утілює свою давню мрію — висвітлити якнайдетальніше життя і служіння Ісуса Христа. Для цього він узяв за основу Євангеліє від Луки й працював над картиною 5 років. На сьогодні цей фільм транслювали більше 6 мільярдів разів у 228 країнах світу.

- ♦ Стрічка, яка викликала небувалий резонанс у всьому світі, яку не просто рекомендували переглянути, а в деяких країнах зробили обов'язковою для перегляду, є фільм Мела Гібсона «Страсті» (2004). Про силу впливу цієї картини можна судити з того, що в багатьох країнах світу були зафіксовані серцеві напади у людей, що переглядали цей вражаючий твір.

Усі ці факти наведені лише з однією метою — указати, який величезний вплив біблійні історії мають на кінематограф і який величезний вплив має сам кінематограф на свідомість і життя людей.

Серіал «Біблія» вийшов до широкої аудиторії зовсім недавно (2013 р.), його ідея належить відомому британському продюсеру Марку Барнету та його дружині Ромі Дауні. Режисери фільму — Кріспін Піс, Тоні Мітчел і Христопор Спенсер.

Впливовий і популярний телевізійний продюсер Марк Барнет задумав серіал «Біблія» як фільм у стилі реаліті-шоу, неначе глядач поринає в історичні реалії того часу й сам бере в них участь. Саме з цією метою на головні ролі були запрошені переважно маловідомі актори. Так, Самсона грає актор із африканської діаспори, Давида — актор із Ірландії, а Ісуса Христа — із Португалії. У більшості ж епізодів на ролі другого плану брали простих людей. Оскільки стрічку фільмували на Близькому Сході, то вдалося досить реально відтворити побут і оточення, яке було в часи патріархів, та й самого Ісуса Христа. І 10 епізодів міні-серіалу мали відтворити всі ключові події Біблії від Авраама до Об'явлення.

Власне, ідея не нова, проте, зважаючи на той розмах, з яким автори взялись до справи, і ті кошти, які були виділені на створення стрічки (22 млн. доларів), усі очікували чогось серйозного і вражаючого. І стрічка справді стала такою — масштабною, розгорнутою. Проте реакція людей на неї була вкрай неоднозначною: від схвально-вітальної до безжально-критичної на межі цензури. Чому? У чому причина таких полярних відгуків і вражень?

Можна вказати лише на три речі, які відразу впадають у вічі при перегляді серіалу.

Надзвичайна толерантність

Хтось може сказати, що в цьому проблеми не має бути, адже слово «толерантність» із латини означає «терпіння, витривалість» і визначає терпеливість до поглядів когось іншого, що відрізняються від власних. Утім у сучасному світі цей термін ще й став означати певне згладжування кутів у гострих питаннях для різних прошарків соціуму. Відтак це й призводить до нівелювання духовних цінностей і морально-етичних норм.

Щоби не бути пустомовними, повернемося до серіалу. У ньому якраз і відбувається оте «згладжування» дуже важливих біблійних цінностей. Історія про Содом і Гоморру показана як проста історія ворожості до іноплеменників. Люди бігають за ангелами, що прийшли в ці міста, і хочуть їх убити. І ніщо із цієї мішанини кадрів і подій не пояснює, що стало причиною такої лютої ненависті. Коли ж ми звертаємось до біблійної історії, то стає зрозуміло, що лють людей ґрунтується на тому, що вони не змогли мати статевого стосунку із цими чоловіками (як вони ду-

мали). Та й прихід самих ангелів був, власне, судом Божим за аморальне життя цих міст.

Але в наш час, коли проблема гомосексуалізму стоїть гостро по всьому світу, автори вирішили уникнути згадки про цей момент, щоби не дратувати людей. І, таким чином, не просто привнесли в Біблію свій зміст, а свідомо спотворили Священне Писання.

Та й самі ангели — постаті досить колоритні — один чорношкірий, інший — азіатської зовнішності, обличчя третього взагалі не показане. Власне — сучасна толерант-на ідилічна історія, що примирює усіх. Але чи потрібно було це робити?

Інший момент — смерть Івана Предтечі. За біблійною історією йому стяли голову в тюрмі на прохання Саломеї, прийомної доньки царя Ірода. Передісторія ж цієї події така: Іван, будучи пророком Божим, сміливо виступав проти того, що цар Юдейський, який має втілювати Божі чесноти, живе у шлюбі з дружиною свого брата Пилипа. Слова пророка були настільки дошкульними, що Ірод кинув Івана до темниці, проте боявся стратити. І лише через підступ дружини Іродіади (тієї самої, що була раніше дружиною Пилипа), яка намовила свою доньку просити у сп'янілого вітчима голову пророка, цар змушений був стратити Івана Хрестителя.

Це передісторія, що записана в Біблії. Проте у фільмі висвітлена лише химерна політична боротьба і, врешті, сама смерть пророка. Чому опущено величезний шмат історії? Чи не з причини занепаду інституту шлюбу й розквіту так званого «цивільного шлюбу», коли двоє людей просто живуть один із одним без будь-яких зобов'язань і обіцянок? Проте слід пам'ятати, що шлюб — це Божий витвір, який має ґрунтуватись на Його засадах. А відомо, що в сучасній Європі зі зростанням кількості одностатевих і шведських шлюбів (де троє партнерів), пропагандою раннього статевого життя подібна тема не є і не буде неоднозначною.

Це лише два приклади із багатьох, утім навіть вони свідчать про досить вільне тлумачення Слова Божого. І саме вони, насамперед, впадають у вічі тим, хто хоча би раз читав біблійні історії. І саме вони викликали критику цього серіалу.

Реалістичність деталей

Після перегляду фільму склалося враження, що для авторів серіалу набагато важливішим було відтворити історично-культурний фон, ніж правдиво донести ідею Біблії, яка полягає в тому, що Бог — Творець як людини, так і історії, — провадить усі події на землі для того, щоби втілилася Його воля: щоби через Ісуса Христа шанс на спасіння отримала кожна людина. Цьому були підпорядковані всі події в житті ізраїльського народу й у житті Ісуса Христа.

Проте у фільмі відтворено скоріше не те, що хотів відкрити людям Бог, а те, як, за яких умов, за яких історичних реалій відбувалися події. Безперечно, це є важливим моментом для осягнення біблійних істин, проте аж ніяк не повинно їх затьмарювати.

Також на тлі такого історизму помітно, як автори вільно ставляться до слів, які говорив Бог. Вони їх не перекручують, ні, але у визначальні моменти, коли ті чи інші Божі люди опирались на Слово Боже як головний мотиватор їхніх учинків, сама згадка про Слово Боже, про посилення на Нього — відсутня. Взяти хоча б момент із спокусами Ісуса Христа в пустелі. У фільмі не сказано, чому Христос пішов у пустелю на такі випробування (не говорячи вже про момент зі сходженням Духа Святого). Отож, у Біблії сказано, що Ісус Христос, перемагаючи спокуси, опирався на авторитет Біблії. Іншими словами, Його перемога базувалась на вірі в те, що воля Божа є головною і визначальною у житті будь-якої людини. Саме тому Він, протистоячи

сатані, починав свої відповіді зі слів: «Написано». Тобто Слово Боже було неперехідним авторитетом для самого Христа.

Проте в наш постмодерністський час, коли сама ідея абсолютного авторитету відсутня і постійно піддається випробуванню, посилення на авторитет Слова Божого в серіалі були відкинені. Просто були процитовані деякі рядки з Писання. Іншими словами, був використаний художній прийом, коли глядачі самі мали здогадатись, на що посиляється Ісус. Така презентація подій, разом з іншими подібними моментами стосовно першоджерела, викликає скоріше подив, ніж художнє захоплення і розуміння. Тому на тлі загального історизму біблійна звістка марніє і має вигляд просто низки подій, що певним чином збіглися.

Кривавість фільму

Ще однією характерною особливістю фільму (яка випливає з бажання детально відтворити історичні події) є його досить велика жорстокість. Саме на це звертають увагу ті, хто не має серйозного відношення до християнства і шукає причини виправдати своє невір'я.

Можна зрозуміти авторів, які хотіли максимально відтворити жорстокі тодішні часи. Але на тлі бляклої біблійної історії, що не стимулює глядачів замислюватись над своїм життям, таке тлумачення подій виступає на перший план.

І тут слід зазначити наступне: будь-яка історія становлення, розвитку, могутності й падіння якогось із народів землі має свої криваві й невтішні сторінки. Ніяким чином не потрібно їх применшувати чи замовчувати. Але якщо акцентувати увагу лише на них, то ніколи не зрозумієш ні епохи, ні мети всіх історичних процесів.

Ізраїльський народ формувався не у вакуумі й не в ідеальних умовах. Біблія насправді описує багато неоднозначних ситуацій і кривавих подій, що мали місце в історії вибраного народу. Ідеї християнства, з його закликом любити Бога всією душею і любити ближнього як самого себе, якраз викристалізовувались на тлі таких жорстоких подій. А кров проливається якраз тоді, коли наше егоїстичне бажання бере верх над Божими заповідями, коли віра в Господа слабне й люди хочуть досягти свого результату будь-яким шляхом, коли гріх панує в нас самих.

Саме про це казав Ісус Христос, саме на цьому Він акцентував увагу в Нагірній проповіді, і саме людська жорстокість і егоїзм привели його на Голгофський хрест.

Підбиваючи підсумок, можна сказати лише одне: цей фільм — це одна людська спроба висвітлити біблійну історію. Але, як і всі решта, — це лише людська спроба розтлумачити велику Історію так, як її зрозуміли автори проекту.

Але Слово Боже говорить, що для розуміння всіх процесів біблійної історії нам необхідне Боже пояснення, одкровення Духа Святого, щоби ми могли розібратися в усіх переплетеннях стосунків Бога та людини.

І ще. Для нашого народу негативна реклама — найкраща реклама. Варто лише сказати, що кудись не потрібно дивитись, як більшість людей обов'язково туди погляне. І я розумію, після моїх слів багато людей подумає: «А ну, я подивлюсь цей фільм, чи справді там усе так погано?» Я розумію це й тому хочу дати пораду: ви можете переглянути цей фільм, але з Біблією в руках, щоби «зверити» кіно із оригіналом. А ще краще — просто прочитайте Слово, яке набагато краще й ґрунтовніше відкриє всі події. І перед прочитанням священних сторінок попросіть: «Господи, відкрий мені, недосконалому, у чому сенс Твоїх Слів і що Ти, через усі ці події, хотів донести нам, людям...»

Олег Блощук

Свята дрібниця

«І учні вернулися знову до себе.
А Марія стояла при гробі
назовні та й плакала...
Говорить до неї Ісус:
"Не торкайся до Мене,
бо Я ще не зійшов до Отця"»
Ів. 20:10–11, 17

Останнім часом, читаючи Євангеліє, я почала стежити за тим, як Христос будував стосунки з людьми. І помітила одну закономірність — для Нього не існувало дрібниць. Уявляєш, жодної! Для Господа все було важливим!

Новий Завіт розповів мені історію, яка відкрила мені очі. Вона — про Марію Магдалину. Уяви собі ранок, сповитий у сиву шаль туману... Жінку, що стоїть біля порожньої гробниці, у якій поховали Ісуса Христа; пелени, які ще донедавна обвивали святе тіло; учнів, Петра та Івана, котрі прибігли й утекли назад, боячись, щоб їх хтось, бува, не побачив...

Раптом до жінки підходить Ісус і запитує, чому вона плаче. Та пояснює, що хтось забрав тіло Вчителя й вона не знає, де Його поклали. Він, бачачи її жіночий розпач, відкривається їй, стає Тим, Якого вона впізнає, Котрого знала раніше. Марія хоче обійняти, не вірячи власними очам. Адже таке диво вона бачить уперше! Її Равуні — живий! Але ж був мертвий! Однак — живий! Думки й почуття суперечать одне одному. А руки шукають дотику: «Невже?»

Ісус просить, щоб Марія не доторкалася до Нього. Чому? Ти ж не привид? Не ілюзія? Ти Той Самий? Живий! Він пояснює: «Я ще не зійшов до Мого Отця».

«Господи Ісусе! По дорозі на небо, з безодні смерті до вічного сяєва неба Ти зупинився на землі, щоб заспокоїти засмучену жінку. Ти ж ще не з'явився перед Лице Свого Батька, Отця світів! Невже для Тебе людина така важлива?» — питаю боязко, не сміливо, опустивши голову й захо-

вавши обличчя. І чітко бачу, не у видінні, не на картині, і не уві сні, а на яву — небайдужа!

Після Свого тріумфального, переможного, незбагненного і єдиного воскресіння Ти звертаєш Свій погляд знову на людину. Невже Ти не міг з'явитися Марії Магдалині декількома годинами пізніше, тоді, коли учням? Тобі так болять сльози жінки? Для Тебе це не дрібниця?

Так, вона не побоялася великого каменя біля входу в печеру, не втекла разом з учнями, не злякалася римських вояків. Це плата за її вірність? Чи це Твоя милість? Що це, Господи?

Святі хвилини. Святі розмови. Святі дрібниці. Розуміння цього додає віри та сили. Його уваги вистачить на всіх. Чуєш, на всіх! Для Господа все, що пов'язане з людиною, — не дрібниця. У лексиконі Його любові нема такого слова!..

Олена Медведєва

Найрозумніша схованка

Так завжди було. Вони ніким і нічим захищені стояли на морозі, дощі, вітрах... Найсучасніша зовнішня реклама й та псувалася за таких погодних умов, а вони — ні, стояли роздягнені перед усім світом і не вмирили ні від сорому, ні від холоду.

Їхні чорні підняті руки завмерли в німому очікуванні. Постаць дерев'яним солдатиком приймала вахту в нових днів і не скаржилася ні на що. Їм було холодно, самотньо, голо. Навколо них ходили люди, вбрані в кольоровий одяг, а вони були чорними. Небо намагалося прикрити їх білим снігом, та вони все одно лишалися чорними.

Та найцікавіше відбувалося з ними навесні! Вони оживали й починали цвісти, ніби поновому закохувались у людей. Вони — це дерева. А ми — це люди. І нам є чого повчитись у цих мовчазних жителів планети Земля.

Моя дорога Дитино! Дерев'я оживали не тому, що міцні та витривалі, а тому, що їхнє коріння було заховане глибоко в ґрунті, і саме воно повертало їх до життя. З гідністю переносити всі труднощі життя ми зможемо тоді, коли наша душа буде захована в Бозі... У Ньому наша сила. У Ньому відновлення наших сил.

Олена Медведєва

Нікого... крім Бога

«...А Ісус йому каже: Іди за Мною і зостав мертвих ховати мерців своїх»
Мт. 8:22

Сіється дощик із сірих небес,
Як сіявся тисячі літ.
Хтось у цей час піднімає свій хрест,
Забувши про гамірний світ.
Що тому світу до зраних рук —
Кожен в нім сам по собі.
Світ перейшов через тисячі мук
Й не потону в журбі.
Кожного ранку такий молодий,
Як першого проліску цвіт.
От тільки хрест, що у кожного свій,
Тінню лягає на світ.

Біля Твого хреста,
на коліна вклякаючи, плачу,
Бо не бачать Розп'яття Твого
сьогочасні сліпці.
Чи простиш Ти нас, Боже,
чи Ти отаких нас пробачиш —
Оцей тлум людоловів,
людей, і людиськ, і людців?!
Через тисячі літ
Твоя мука мене пропікає,
І заходиться серце,
І квилить душа від жалю...
Але, Боже мій милий,
і я Тебе теж розпинаю,
Бо не завжди прощаю
й не всіх своїх ближніх люблю.
Не умію, не можу, не хочу...
Але розумію,
Що усі наші долі
в Твоїй всемогутній руці.
Біля Твого хреста
із страждань Ти торуєш надію,
Що і ми в сьогодні —
Не суцільно пропадає мерці.

Ще не було нічого і нікого,
Ще не було ні неба, ні землі,
Лиш відчувався спраглий подих Бога
У тій пустій безвартісній імлі.
І вечір був, а потім знову ранок,
І так шість днів — шість праведних трудів.
Яким він був, найперший той світанок,
Що над Землею радісно зацвів?
Як то було? Як все це почалося?
Як закрутилась на осі Земля?
Ішли дощі... світилося колосся...
І по планеті дибало маля,
І Єва, вся в пожадливому літі,
Й Адам, безпечний, сильний, молодий,
Не відали, що є біда на світі,
Бо їхній Авель був тоді живий.
Ще не було потопу і Розп'яття,
І ще Чорнобиль хижо не димів,
Та вже свистіло нагаєм прокляття
Крізь товщу літ земних до наших днів.

...Невже Господь створив оцю
планету,
Цей дивовижний і прекрасний Храм
Для того, щоб тут мучились поети
І мав де веселитись вічний Хам?!

Якщо душу ти власну зрадиш
І дороги правди не знайдеш,
То під ноги лягає путь,
Що назавжди міняє суть.
Лиш у дзеркалі самоти
Раптом бачиш, що ти — не ти...
Та немає вже вороття:
Змарнувалось твоє життя.

Яка ж многотрудна дорога!..
Нікого поруч, крім Бога.
Ох, людоньки, де ж це ви, де?
Тільки Він поруч іде.
Підтримує, щоб не впала,
А мені усе мало...
І Він не шкодує — дає,
Але що у цім світі моє?
Хіба рештки розтерзаних мрій?..
Та і хто в цьому світі мій?..
Нікого...
Крім Бога.

Ніна Дворницька,
член Національної спілки
письменників України

Ілюстрації Наталії Рябушко

Сім днів

День перший — понеділок

Хлопчик і дівчинка поспішають уранці до школи.

Гануся. Андрію, ти чув, що до нашого класу прибув новий учень?

Андрійко. Ні, не чув. А як його звати? Звідки він приїхав?

Гануся. Я нічого про це не знаю. Гайда до школи — там про все дізнаємося.

До класу заходить учителька.

Учителька. Добрий день, діти. У мене гарна новина — до нашого класу прибув новий учень. Його звати Петро Бондарчук. Привітаймо його, і нехай він про себе трохи розповість.

Петрик виходить на середину класу.

Петрик. Добрий день. Мене звати Петрик. Моя сім'я переїхала сюди з міста Чернівців. Мій батько пастор, але, крім того, він ще працює менеджером будівельної фірми. Я живу на вулиці Пушкіна, у 27-му будинку.

Андрійко. О, так я живу з ним в одному будинку!

Учителька. Петрику, я зрозуміла, що ти — віруючий?

Петрик. Так, уся наша сім'я сповідує Ісуса Христа як Свого Господа і Спасителя. У мене ще є молодша сестра Марічка. А наша мама працює дитячим лікарем.

Учителька. Дякуємо. Діти, ви ж знаєте, що наближається свято Пасхи Господньої. Петрику, можливо, ти нам щось розкажеш про Ісуса Христа, про Його вчинки?

Петрик. Головний учинок, який зробив Христос, — це те, що Він добровільно пішов на хресну смерть за кожного з нас, узявши на Себе всі наші гріхи, і воскрес на третій день. Ісус залишив для нас дві заповіді.

Гануся. А які це заповіді?

Петрик. Люби Господа, Бога свого, усім серцем своїм, і всією душею своєю, і всім своїм розумом та люби ближнього, як самого себе!

Учителька. Дякуємо тобі, Петрику.

Додому йдуть Андрійко та Гануся.

Гануся. Ну що, як тобі цей новенький? Мені — не сподобався.

Андрійко. Не такий як усі, богомольний. Я не збираюся з ним товаришувати.

Петрик прийшов додому й розмовляє зі своєю сестрою.

Марічка. Петрику, як тобі перший день у новій школі? Як прийняли тебе учні?

Петрик. Мені дуже сподобався мій клас і вчителька. Ми довго спілкувалися. Вірю, що все буде добре. Хочу запросити їх на Пасху до нашої церкви.

День другий — вівторок

До вчительки підбігає заплакана Гануся.

Гануся. Катерино Миколаївно! У мене вкрали мобільний телефон, новий, дуже дорогий. Мама привезла мені його з Італії. Що мені робити, що я скажу батькам?

Учителька. Заспокойся, Ганусю. Зараз я запитам всіх учнів, можливо, ми знайдемо твій телефон.

Забігає Андрій, знервований, тягне за руку Наталку.

Андрійко. Катерино Миколаївно! Уявіть собі, я запінувався на урок, підбігаю до школи, раптом бачу, як Наталка кудись побігла, — я за нею. Сховався за рогом. Чую, вона говорить з якимись чужими хлопцями. Я підбігаю, дивлюся, а вона вже віддає їм Ганусин телефон. Я вихопив його з її рук і сховав. Хлопці втекли, а я притягнув Наталку до класу. Нехай тепер сама все розповість.

Наталка (плачучи). Я не хотіла цього робити, але мені дуже потрібні гроші. Я хотіла купити дорогі ліки для хворої матусі. Вибачте мені...

Гануся. Ніколи я тебе не вибачу. Ти — злодійка.

Андрійко. Тебе треба покарати, навіть вигнати зі школи. Катерино Миколаївно! Зберімо шкільний суд, щоб винести вирок.

Учителька. Ще є якісь думки чи пропозиції?

Петрик. Я хочу розповісти вам одну історію. Одного разу до Ісуса привели грішну жінку й сказали, що за законом Мойсей її потрібно побити камінням. А Ісус промовив до них: «Хто з вас без гріха, нехай перший на неї каменем кине!.. А вони, це почувши, залишили її й пішли геть. Ісус промовив до неї: «Де ж ті, що тебе оскаржали? Чи ніхто тебе не засудив?» А вона відказала: «Ніхто, Господи...» І сказав їй Ісус: «Не засуджую й Я тебе. Іди собі, але більш не гріши!»

Учителька. То який же вирок винести Наталці?

Петрик. Я думаю, вона сама вже зрозуміла, що зробила поганий учинок. І більше так ніколи не зробить. Що ти скажеш, Наталко?

Наталка. Вибач мені, Ганусю. Вибачте мені всі. Для мене це великий урок.

Наталка підходить до Ганусі й протягує їй руку.

Гануся вагається, але все ж таки простягає руку.

Наталка витирає сльози.

Після школи Гануся хоче поговорити з Андрієм.

Гануся. Слухай, Андрію, мені так не подобається цей Петрик.

Андрійко. Мене теж здивував його останній вчинок. А що як запросити його погуляти разом, а тоді... Я знаю, що буде тоді.

Гануся. Цікаво познайомитися з його сестрою. Вони, мабуть, бідно живуть, за них нікому заступитися.

Андрійко. Мені хочеться його провчити, подивитися, який він сильний.

День третій — середа

Марічка. Як справи у школі, Петрику?

Петрик. Сьогодні я дуже заморився. Було багато уроків. Хотілося б погуляти, подихати свіжим повітрям.

Марічка. Ти читав уранці Біблію?

Петрик. Так. Я читав про те, як Ісуса зрадив Його учень Юда.

Марічка. Ой, хтось телефонує.

Петрик. Алло, Андрію, гаразд. Я дуже хочу погуляти. Зараз вийду до вас.

Марічка. Не затримуйся довго, братику. Мені сумно без тебе. Сьогодні мама чергує в лікарні допізна.

Однокласники зустрічають Петрика.

Гануся. Доброго вечора, Петрику.

Петрик. Доброго вечора! Чудово, що ви запросили мене разом погуляти. Я дуже хочу дружити з вами.

Андрійко. Пройдемося до парку.

Петрик. Уже темніє, але ж ми втрюх. Нема нічого страшного.

Гануся. Скажи, Петрику, ти такий правильний насправді чи прикидаєшся?

Петрик. Ти про що, Ганусю?

Андрійко. Прекрасно розумієш про що. Навіщо ти вступився за Наталку? Навіщо лізеш до нас зі своїми церковними історіями? Розповідаєш якісь казки. Повертайся туди, звідки приїхав. Ану, покажи, чи ти вмієш битися?

Гануся та Андрійко починають бити Петрика. Потім усі тікають... Марічка схвильовано рухається по кімнаті, раптом щось вирішує.

Марічка. Алло! Доброго вечора, Катерино Миколаївно! Вибачте, що так пізно телефоную, але з Петриком трапилося лихо. Він пішов на прогулянку з друзями, але повернувся в розідраній курточці, з носа тече кров. Але він не каже, що з ним відбулося. Можливо, на них напали грабіжники, вимагали гроші?.. Я нічого не розумію...

Учителька. Марічко, а де ваші батьки?

Марічка. Мама допізна чергує у дитячій реанімації, а тато у відражденні.

Учителька. Поклич, будь ласка, до телефону Петрика.

Марічка. Він одразу ліг спати. Можливо, завтра в школі ви дізнаєтесь правду. Запитайте інших учнів, бо я навіть не знаю, з ким він гуляв на вулиці. До побачення. Ще раз вибачте мені.

Учителька. До побачення.

День четвертий — четвер

До класу заходять Андрійко, Гануся, Петрик, Наталка та Катерина Миколаївна.

Учителька. Добрий день, діти! Сьогодні свято — Чистий четвер. Уранці по радіо я чула, що цього дня Ісус Христос здійснив Таємну Вечерю зі Своїми учнями. Але в нашому класі трапилася погана подія. Хтось учора ввечері побив Петрика. Він новий учень у нашому класі, і мені небайдужі ваші стосунки. Я хотіла б почути, що ви про це знаєте.

Усі мовчать.

Учителька. Ніхто з вас нічого не каже. І це мене хвилює. Що скажеш ти, Петрику?

Петрик. Серед моїх однокласників я нікого не звинувачую. Катерино Миколаївно, мої батьки просили передати, що в суботу запрошують увесь клас до мене на день народження.

Дзвінок, перерва.

Андрійко. Петрику, навіщо ти так зробив?

Гануся. Ми не прийдемо на твій день народження. Ти не образився на нас?

Петрик. Знаєте, коли апостол Петро підійшов до Ісуса й запитав Його: «Господи, скільки разів брат мій може згрішити проти мене, а я маю прощати йому? Чи до семи разів?» Ісус відповів йому: «Не кажу тобі до семи разів, але аж до сімдесяти семи разів!» Уявляєте, ми заморимося рахувати. То ж краще прощати один одного.

Наталка. Петрику, розкажи нам ще якусь біблійну історію. Тебе цікаво слухати.

Петрик. Я зараз дуже поспішаю. Зустрінемося завтра. На мене чекає одна важлива справа. Я обіцяв батькові.

Андрійко. Яка справа? Ми можемо допомогти?

Петрик. Батько сказав мені, що бачив у нашому домі старенького дідуся. Він самотній і ледве ходить. Батько попросив мене зайти до нього й запропонувати свою допомогу.

Андрійко. Я знаю цього діда. У нього недавно померла дружина. А багато років тому в автокатастрофі загинула єдина дочка.

Гануся. То пішли всі разом до нього.

Дітлахи побігли до діда Івана.

Дід Іван. Як болять ноги. А треба якось піти в крамницю купити цукерок, печива. Незабаром Пасха. Можливо, хтось зайде до мене. Та чи я комусь потрібний?..

Стукіт у двері.

Дід Іван. Хто там?

Діти. Ми.

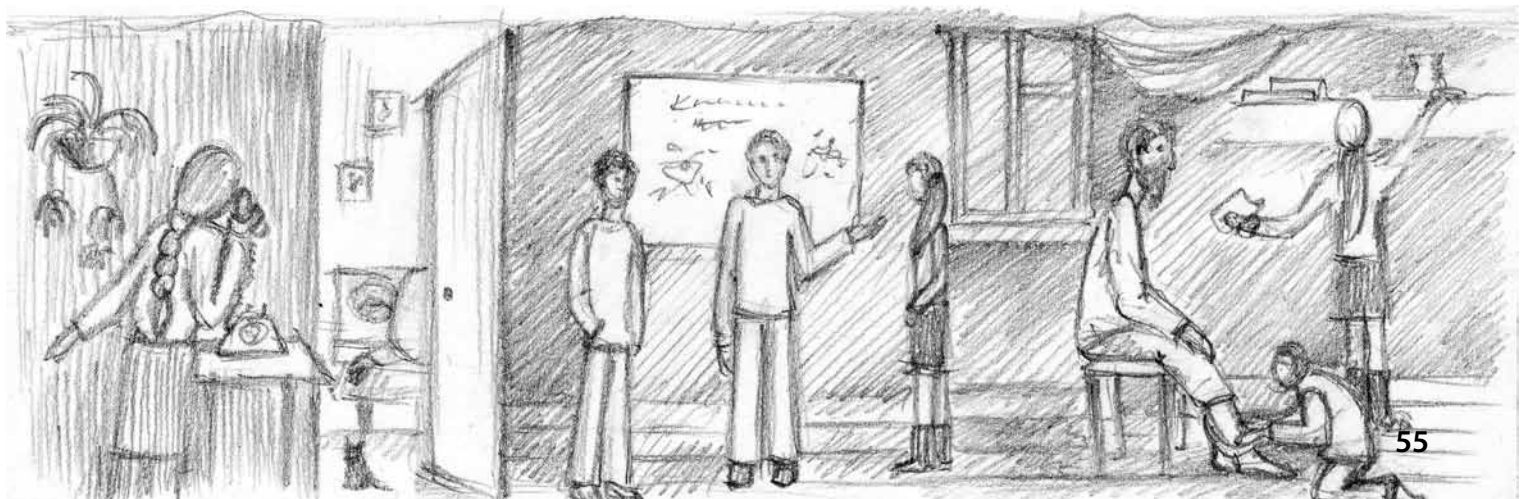
Дід Іван. Хто це?

Гануся. Дідусю, ми хотіли б прибрати у вашій хаті і, якщо треба, сходити в крамницю.

Петрик. Що у вас з ногами, можливо, треба зробити перев'язку? Я вмію, у мене мама лікар. Вона навчила мене.

Дід Іван. Уже давно треба було рани промити й зробити перев'язку, але я сам не можу, а медсестра давно не заходила.

Андрійко. Зараз ми все зробимо.

Діти пораються біля діда.

Дід Іван. Дякую вам. Заходьте до мене на свято.
Діти. До побачення, дідусю.

Діти йдуть разом.

Петрик. Знаєте, коли Ісус обмив ноги Своїм учням, Він дав нам приклад, щоб і ми так чинили. При цьому Він сказав: «Нову заповідь Я вам даю: любіть один одного, як Я полюбив вас».

День п'ятий — п'ятниця

Андрійко. Доброго ранку, тату!

Батько. Доброго ранку, синку! А який сьогодні день?

Андрійко. П'ятниця. У цей день розп'яли Ісуса Христа.

Батько. Що? Якого Ісуса? Андрію, не забивай собі голову релігійним сміттям. Краще послухай, що я тобі скажу. Сьогодні я їду в автосалон купувати нову машину.

Андрійко. Клас! Але навіщо нам дві машини, ти ж півроку тому купив машину.

Батько. Підростеш, буде тобі. Сьогодні я маю таку можливість, але не знаю, що чекає нас у майбутньому.

Андрійко. Дякую, тату. А ти можеш дати мені гроші на подарунок? Мене запросив на день народження хлопець, який нещодавно прийшов до нас у клас. До речі, вони живуть у нашому будинку.

Батько. Що за хлопець? Звідки він?

Андрійко. Вони приїхали з Чернівців. Його батько — пастор церкви. Вони християни.

Батько. Мабуть, якісь сектанти. Будь обережним, синку. Такі, як вони, забирають у людей квартири й гроші.

Андрійко. Ні, тату, Петрик хороший. І я буду з ним товаришувати.

Батько. Чому ти засумував?

Андрійко. Я давно хочу запитати тебе, чому ти розлучився з моєю мамою? Чому ми не живемо всі разом? Ми ж одна сім'я.

Батько. Твоя мама покохала іншого чоловіка й пішла від нас. Мені боляче про це говорити.

День шостий — субота

Гануся. Привіт, Наталко. Чудово, що нас запросили на день народження. Знаєш, мої батьки ніколи не святкують мій день народження, хоча ми живемо заможного. Батьки займаються бізнесом, мають декілька крамниць, їх ніколи немає вдома. А старша сестра навчається в Києві, але вона мене зовсім не розуміє. Ми часто сваримося.

Наталка. А ми живемо втрьох — я, мама й бабуся. Тільки мама хворіє. Їй потрібно робити операцію.

Дівчаток наздоганяє Андрійко. Підходять до квартири Петрика, стукають у двері.

Петрик. Заходьте, будь ласка. Добрий день!

Усі разом. Добрий день! Вітаємо з днем народження!

Гануся. Петрику, ти — справжній друг, залишайся таким назавжди!

Наталка. Бажаю тобі успіхів у навчанні.

Андрійко (обіймає Петрика). Дякую тобі за все, чого ти нас навчив!

Петрик. Проходьте, будь ласка, до столу! Знайомтеся, це моя молодша сестра Марічка!

Наталка. Марічко, іди до нас, сідай поруч.

Марічка. Я не можу ходити.

Петрик. Вона перенесла тяжку хворобу в ранньому віці. Але ми віримо, що Бог дасть їй зцілення.

День сьомий — неділя — Воскресіння Ісуса Христа

Учителька (читає Біблію). «А дня першого в тиждень прийшли вони рано-вранці до гробу, несучи наготовані пахощі, та й застали, що камінь від гробу відвалений був. А ввійшовши, вони не знайшли тіла Господа Ісуса. І сталося, як безраді були вони в цім, ось два мужі в одежах блискучих з'явилися при них. А коли налякались вони й посхиляли обличчя додолу, ті сказали до них: «Чого ви шукаєте Живого між мертвими? Нема Його тут, бо воскрес! Пригадайте собі, як Він вам говорив, коли ще перебував в Галілеї. Він казав: «Сину Людському треба бути виданому до рук грішних людей, і розп'ятому бути, і воскреснути третього дня». І згадали вони ті слова Його!» (Лк. 24:1–8).

Стукіт у двері.

Діти. Христос Воскрес!

Учителька. Воістину Воскрес!

Гануся. Катерино Миколаївно, ходімо до церкви, нас учора Петрик і Марічка запрошували.

Учителька. Ходімо.

Батько. Христос Воскрес!

Андрійко. Воістину Воскрес! Тату, ходімо з нами до церкви.

Батько. Гарзд, піду.

Андрійко. Тату, зайди, будь ласка, у 27-му квартиру до діда Івана й забори його. Скажи, що діти запрошують до церкви. Він знає, які діти.

Батько. Добре.

Усі заходять до церкви.

Гануся (молиться). Дорогий Господи! Я дуже хочу, щоб уся моя сім'я отримала спасіння й завжди була разом!

Наталка (молиться). Любий Ісусе! Нехай Марічка стане на ноги й зможе бігати разом із нами! Будь ласка, зціли її.

Марічка (молиться). Дорогий Господи! Благослови Наталчину матусю і дай їй зцілення!

Андрійко (молиться). Молю Тебе, Боже, нехай наша мама повернеться і ми будемо разом!

Петрик (молиться). Дякую тобі, Господи, за все, що відбулося за цей тиждень! Слава Тобі навіки!

Усі разом Амінь! 🙏

Марина Антонець

Ілюстрації Наталії Рябушко

Що ми маємо робити під час посту?

Свята закінчились. Почався Великодній піст. Що ми маємо робити в часі посту? Усі в один голос скажуть — не вживати м'яса та молитись. Чи правильно це?

Для більшості простих людей — це єдино правильний учинок. До таких дій більшість християн повинні прагнути. Ми повинні себе обмежити в їжі, бути в покорі та покаянні, брати активну участь у Літургії та Святій Євхаристії. Так нас учить Церква, про це говорить спільнота, про це наказують батьки. Ми маємо постити та молитись.

Про молитву

Що таке молитва? — Це розмова з Богом.

У більшості сучасних християн хибне розуміння молитви. «Якщо я відстояв Літургію (Службу Божу) та ще й підспівував хору — то я добре помолився!» Для людей це — нормально, а чи досить цього для Бога? Чи відбувся діалог між людиною та Богом? Можливо, що ні. Напевно, цього недостатньо. Можливо, це був звичайнісінький монолог, коли тільки людина говорить — говорить до Бога, бо це так заведено у спільноті, узаконено рамками Літургії в Церкві. А відповіді від Бога людина з тих чи інших причин так і не чує.

Де ми можемо дізнатися правду? Звичайно, істину ми можемо знайти на сторінках Святого Письма.

У Євангелії від Св. Луки читаємо:

У пості головне — стримувати себе не від м'ясного, а від злого.

«А Ісус, повний Духа Святого, вернувся з-над Йордану, і Дух на пустиню Його попровадив. Сорок день там диявол Його спокушав, і за тих днів Він нічого не їв, а коли закінчились вони, то вкінці зголоднів. І диявол до Нього сказав: «Якщо Ти Син Божий, скажи цьому каменеві, щоб хлібом він став!» А Ісус відповів йому: «Написано: «Не хлібом самим буде жити людина, але кожним Словом Божим!» І він вивів Його на гору високу, і за хвилину часу показав Йому всі царства на світі. І диявол сказав Йому: «Я дам Тобі всю оцю владу та їхню славу, бо мені це передане, і я даю, кому хочу, її. Тож коли Ти поклонишся передо мною, то все буде Твоє!» І промовив Ісус йому в відповідь: «Написано: «Господеві Богові своєму вклоняйся, і служи Одному Йому!» І повів Його в Єрусалим, і на наріжнику храму поставив, та й каже Йому: «Як Ти Син Божий, кинься звідси додола! Бо написано: «Він накаже про Тебе Своїм Ангелам, щоб Тебе берегли!» і: «Вони на руках понесуть Тебе, щоб коли не спіткнув Ти об камінь Своєї ноги!» А Ісус відказав йому в відповідь: «Сказано: Не спокушай Господа Бога свого!» І диявол, скінчивши все цеє спокушання, відійшов від Нього до часу. А Ісус у силі Духа вернувся до Галілеї, і чутка про Нього рознеслась по всій тій країні» (4:1–14).

Що ж ми знайшли на сторінках Святого Письма? Про що говорить нам Бог? Про те, щоб ми голодували сорок днів? Чи, можливо, щоб ми особливо ретельно боролись зі спокусами диявола? Про те я хочу вам делікатно нагадати. Ісус є Богом і Людиною одночасно. Та ще написано, що Ісус був сповнений Святим Духом, який привів Його в пустиню. Читаючи текст, ми відчуваємо, що Святий Дух Ісуса не покидав усі сорок днів в пустині, а також зі Святим Духом Ісус покинув пустиню. Ми читаємо, що Ісус як Бог був ситим Словом Божим, але як Людина — зголоднів.

У піст іноді споживайте і м'ясо, аби ви ніколи не споживали один одного — ні злими ділами, ні лукавими словами.

Отож, що нам робити, простим людям? Чи потрібно нам постити сорок днів? А, можливо, Господь наш хоче від нас чогось більшого?

Читаємо далі!

Євангеліє від Св. Матвія:

«І сталося, як Ісус сидів при столі у домі, ось зійшлося багато митників і грішників, і вони посідали з Ним та з Його учнями. Як побачили ж те фарисеї, то сказали до учнів Його: «Чому то Вчитель ваш їсть із митниками та із грішниками?» А Він це почув та й сказав: «Лікаря не потребують здорові, а слабкі! Ідіть же, і навчіться, що то є: «Милости хочу, а не жертви». Бо Я не прийшов кликати праведних, але грішників до покаяння».

Про піст

Тоді приступили до Нього Іванові учні та й кажуть: «Чому постимо ми й фарисеї, а учні Твої не постять?» Ісус же промовив до них: «Хіба можуть гості весільні сумувати, поки з ними ще є молодий? Але прийдуть ті дні, коли заберуть молодого від них, тоді й постити будуть вони» (9:10–15).

Отож, Ісус промовляв, а ми слухали. Його запитували, а Він відповідав.

Його запитували Іванові учні та фарисеї про звичайну їжу, а Він розказував про грішників і про те, що Він, Ісус, спеціально прийшов на землю, щоб спасти їх. І люди слів Ісуса не зрозуміли. Напевно, і в теперішній час багато хто не розуміє значення цих слів!

Ну що ж, читаємо далі про те, що сквернить людину.

Євангелія від Св. Матвія:

«І Він покликав народ, і промовив до нього: «Послухайте та зрозумійте! Не те, що входить до уст, людину сквернить, але те, що виходить із уст, те людину сквернить» (15:10–11).

То що ми маємо робити?

Постити, щоб відчувати голод, як Ісус у пустині, щоб очиститись і не мати гріха, чи з'їсти канапку з ковбасою («згрішити»), щоб не втратити свідомість від голоду? Це, звичайно, вирішувати вам. У кожного з нас різна витривалість організму. Але я точно знаю, що Святого Духа від нас ніхто не в змозі відібрати. Він завжди з нами, так само, як Він був присутнім з Ісусом під час посту в пустині.

Отож, Бог завжди з нами, коли ми праведні¹. І в особливий спосіб приходить до нас — коли ми грішні. Ісус навчає нас, щоб і ми не відвертались від грішників, щоб молились за них.

Перше послання Св. апостола Івана:

«Коли хто бачить брата свого, що грішить гріхом не на смерть, нехай молиться за нього, і Він життя йому дасть, тим, хто грішить не на смерть. Є й гріх на смерть, не про нього кажу, щоб молився. Усяка неправда — то гріх. Та є гріх не на смерть» (5:16–17).

Їсти м'ясо у піст — то є гріх, однак коли ми попадаємо в гостину, де на столі м'ясне, а ми голодні, то це не означає, що ми мусимо відмовитися від їжі. Але пам'ятаймо, що «ненажерство» є гріхом навіть поза часом посту.

То, що ми маємо робити в часі посту?

¹ Праведні — ті, хто покладається на праведність Христа. У Біблії читаємо: «Нема праведного ані одного; нема, хто розумів би; немає, хто Бога шукав би, усі повідступали, разом стали непотрібні, нема добродієця, нема ні одного!» (Рим. 3:10–12), але «Божя правда через віру в Ісуса Христа в усіх і на всіх, хто вірує, бо різниці немає, бо всі згрішили, і позбавлені Божої слави, але дарма виправдуються Його благодаттю, через відкуплення, що в Ісусі Христі» (Рим. 3:22–24). — Прим. ред.

Молитися перш за все. Розмовляти з Богом. Ставити багато запитань, які накопичились у нас за прожитий час, — читаючи Святе Письмо. Повірте, Отець наш Небесний дасть нам відповідь через Святого Духа. Молитись за тих, хто потребує нашої молитви (за родину, за грішників, за хворих). Каятись у поганих учинках. Ходити до церкви та брати активну участь у Святій Літургії та в Святій Євхаристії. Просити прощення і самому прощати.

А в подарунок чи пожертву Богові — обмежити себе чимось, пожертвувати чимось. І зовсім не обов'язково, що це має бути їжа. Це може бути телевізор, тобто обмеження себе в спогляданні улюблених фільмів. Це може бути книжка, тобто обмеження себе в читанні цікавих «романів», а натомість, багато читати Святе Письмо. Це може бути автомобіль, — ви можете скористатись міським транспортом. Це може бути музика, — замість сучасних ритмів ви можете послухати церковний спів або просто побути в тиші. Звичайно, це може бути і їжа. Ви можете себе обмежити солодощами, цукром, марципанами. Затяті кавомани можуть знизити, якщо не кількість горняток кави, то бодай концентрат у порції кави. От ми й прийшли до того, що маємо робити в часі посту. Просто обмежити себе в задоволенні. Наш люблячий Бог прийме від нас будь-який подарунок, який ми приготували для Нього в жертву.

*Гриців Марія Володимирівна,
магістр релігійних наук,
учитель християнської етики
ЗОШ № 3 м. Львова*

Умиті руки

Умиті руки — печальна повість,
Умиті руки — нечиста совість.
Пробиті руки — любов до світу,
Пробиті руки — міць Заповіту.
Умиті руки — це власне право,
Умиті руки — це крик «Варраву!».
Пробиті руки — любов Небесна,
Пробиті руки — не зими, весни.
Умиті руки — це слабкість волі,
Умиті руки — скорботні долі.
Пробиті руки — нам покаєння,
Пробиті руки — з Христом єднання.
Умиті руки — це фальш душевна,
Умиті руки тремтять непевно.
Пробиті руки — це час прозріння,
Пробиті руки — для нас спасіння.
Умиті руки — невдала сповідь,
Умиті руки — біль серце повнить.
Пробиті руки — ні з чим не схожі,
Пробиті руки — це Царство Боже!

Володимир Сад

Що таке Біблія?

Богонатхненне Писання. 2 Тим. 3:16.
Писання, що свідчить про Христа. Ів. 5:39.
Пророцтва, звіщені святими Божими людьми,
провадженими Духом Святим. 2 Петр. 1:21.
Слово Боже. Євр. 4:12.
Закон Мойсеїв, Пророки та Псалми. Лк. 24:44.
Книга про життя та вчення Ісуса Христа. Дії 1:1.
Святі Писання. Рим. 1:2.
Слово істини. Еф. 1:13.
Слово спасіння. Дії 13:26.
Слово Христове. Кол. 3:16.
Книга Господня. Іс. 34:16.
Світильник і світло. Пс. 118:105.
Меч духовний. Еф. 6:17.
Огонь і молот. Єр. 23:26.
Радість і вітх серця. Єр. 15:16.
Щире духовне молоко. 2 Петр. 2:2.
Дзеркало. Як. 1:23.
Дух і життя. Ів. 6:63.
Господні думки та Його шляхи. Іс. 55:8–11.
Суддя думок і намірів серця. Євр. 4:12.

Євангелія в кольорах

Для того щоб просто й доступно передати Євангелію і щоб вона краще запам'яталася дітям, використовують метод «книги без слів», у якому за допомогою п'яти кольорів викладають п'ять головних біблійних тез.

Золотий колір означає Бога

«На початку Бог створив небо та землю» (Бут. 1:1).

Бог — це Той, Хто створив небо та землю, гори та моря, тварин та птахів. Ти також творіння Боже! Творець світу незримий, але перед нашими очима Його незчисленне творіння.

Бог люблячий і добрий, Він бажає людям тільки добра.

Бог досконалий і святий. Він ніколи не помиляється, не робить поганих учинків і не має поганих думок.

Бог хоче, щоб ми були з Ним вічно на Небесах. Він приготував там чудове місто з золотими вулицями, дивовижними деревами, рікою живої води. Там ніколи не буде сліз і горя, хвороб і смерті. Усі, хто любить Бога, зможуть колись жити з Ним на Небесах. Єдина причина, яка може перешкодити цьому, — це гріх.

Чорний колір означає гріх

«Бо заплата за гріх — смерть, а дар Божий — вічне життя в Христі Ісусі, Господі нашім!» (Рим. 6:23).

Коли люди чинять зло, це зветься гріхом. Коли люди не вірять Богові, це теж гріх. З появою у житті людини гріха, світ відразу темнішає. Коли перші люди Адам і Єва не послухали Бога й за намовою змія-диявола скуштували заборонений плід, відбулася страшна катастрофа. У світ прийшла смерть. Людське тіло почало старіти й хворіти. Нащадки Адама і Єви почали обманювати, ненавидіти, ворогувати. Та головне — між грішними людьми та святим Богом утворилася величезна прірва. Хто ж цьому зарадить?

Червоний колір указує на Ісуса Христа

«Так-бо Бог полюбив світ, що дав Сина Свого Однородженого, щоб кожен, хто вірує в Нього, не згинув, але мав життя вічне» (Ів. 3:16).

Для того щоб вирішити цю проблему, у світ прийшов Божий Син. Він прийняв людське тіло, народившись від Діви Марії, прожив безгрішне життя, навчаючи людей, як потрібно жити, та роблячи багато чудес. А потім Він узяв на Себе всі наші гріхи й помер за них на Голгофському хресті. Воскреснувши третього дня, Ісус Христос переміг диявола, смерть і пекло. Через сорок днів після Свого воскресіння Ісус Христос вознісся на Небеса і сьогодні разом із Богом Отцем чує наші молитви й відповідає на них.

Відтепер той, хто повірить у Нього, отримує прощення гріхів і вічне життя.

Білий колір означає чисте серце

«Коли ж ходимо в світлі, як Сам Він у світлі, то маємо спільність один із одним, і кров Ісуса Христа, Його Сина, очищує нас від усякого гріха» (1 Ів. 1:7).

Після того як людина повірить в Ісуса Христа й покається у своїх гріхах, Бог дарує їй нове, чисте серце. Така людина стає Божим дитям, членом великої Божої сім'ї — Церкви Христової.

Ти теж можеш попросити в Бога прощення, і Він ніколи не згадає твоїх провин, і серце твоє стане білим, як сніг.

Зелений колір означає духовне зростання

«А Ісус зростав мудрістю, і віком та благодаттю, у Бога й людей» (Лк. 2:52).

Усе живе має здатність рости. Бог хоче, щоб наша дружба з Ним міцнішала, щоб наші стосунки поглиблювалися. Для того щоб рослина гарно росла, їй необхідна земля, вода й сонячне світло, для нашого духовного зросту також потрібні три речі: щоденно розмовляти з Богом у молитві, читати Боже Слово — Біблію і спілкуватися з друзями, які також вірять у Бога.

Книжечку (паперову чи фланелеву) із золотом, чорною, червоною, білою та зеленою сторінками, браслет із кольорових намистин, закладку, набір прапорців, серветку, кульки, квіточку, парасольку, шарфик, рукавички (див. на звороті), — такі вироби можна приготувати заздалегідь і використати при викладі матеріалу уроку, або ж виготовити разом із учнями для закріплення знань.

Так, у літньому таборі парасольки, гумові рукавички, а то й долоньки рук можна розфарбувати фарбами, що легко змиваються.

Вив'язані на заняттях рукоділля шарфики й рукавички стануть гарним подарунком батькам, друзям, дітям з дитячих будинків, літнім людям. Обов'язково розкажіть їм Добру Новину.

Безперечно, у вас виникнуть і інші ідеї. Бажаємо успіхів! 🌟

Матеріал підготувала
Надія Доля

Євангелія в кольорах

Золотий колір означає Бога

«На початку Бог створив небо та землю»
(Бут. 1:1)

Чорний колір означає гріх

«Бо заплата за гріх — смерть, а дар Божий —
вічне життя в Христі Ісусі, Господі нашім!»
(Рим. 6:23)

Червоний колір указує на Ісуса Христа

«Так-бо Бог полюбив світ, що дав Сина Свого Однородженого,
щоб кожен, хто вірує в Нього, не згинув, але мав життя вічне»
(Ів. 3:16)

Білий колір означає чисте серце

«Коли ж ходимо в світлі, як Сам Він у світлі, то маємо
спільність один із одним, і кров Ісуса Христа, Його
Сина, очищує нас від усякого гріха» (1 Ів. 1:7)

*Зелений колір означає
духовне зростання*

«А Ісус зростав мудрістю, і віком
та благодаттю, у Бога й людей» (Лк. 2:52)

Передплатити часопис «Слово вчителю» можна в будь-якому поштовому відділенні України.

Адреса редакції: а/с 116, м. Рівне, 33028, тел.: 0362-63-79-76; slovo@hopetopeople.org

Передплатний індекс — 99864